

КНИЖКА

про всі книжки

review

і всіх письменників

Вербальний
«стимулятор»

Володимир Шкілев

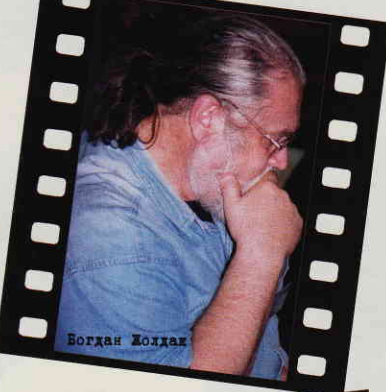
Тарас Федук презентує «Зону Овідія»

Сергій Положій/MaxBONBorezko

Грег Роздобудько

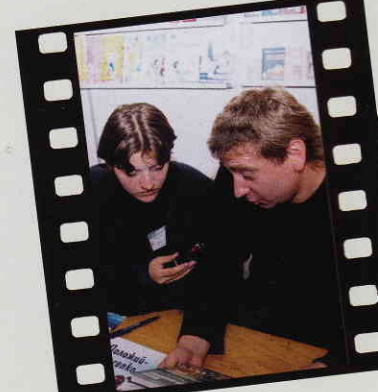

Богдан Молчан

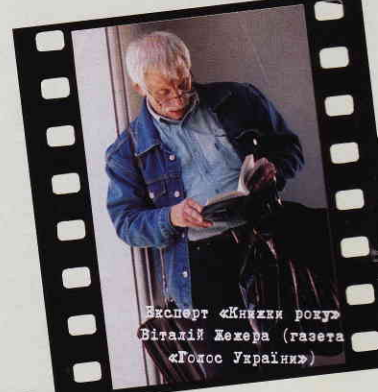
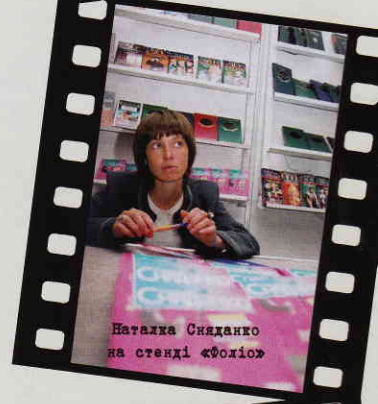
ФОРУМ №11

Львів, 16–19 вересня
2004 р.

Про принади XI Форуму видавців у Львові можна писати багато, а можна й взагалі не писати — лише запропонувати виразні світлини з триденних мандрів його територією. Але й те, й інше не дає скільки-небудь об'ємного уявлення про феномен. На Форум треба їхати.

Наталка Сняданко на стенді «Фоліо»

Віктор Жуківч «Книжки року» Віталій Лежера (газета «Голос України»)

Марія Маріос на стенді «Піраміди»

ЗМІСТ

6-7

ПЕРША КНИГА ПОЕТА А.

8-10

ПОЕЗІЯ В ГЕОГРАФІЧНОМУ ВИМІРІ

14-15

ЛЬВІВ У ОБ'ЄКТИВІ

18-19

СОЦІАЛЬНЕ Й НАЦІОНАЛЬНЕ
ДМИТРА ПАВЛИЧКА

25-26

ЛЮБОВ У ЗОНІ Й НА ДАХАХ

30

КНИЖКА В КОНВЕРТІ

Олег СКРИПКА:
ФРАНЦУЗ ЧИТАЄ ВЖЕ ТОМУ,
ЩО ВІН ФРАНЦУЗ

Що і як читають українські зірки? Як оцінюють вони інтелектуальний стан сучасної української спільноти? Що думають про перспективи української літератури? Ми продовжуємо цикл інтерв'ю з успішними людьми й пропонуємо розмову з лідером найстарішого й найпопулярнішого українського рок-гурту «ВВ» Олером СКРИПКОЮ:

Кр: Олег Скрипка — це персонаж не лише музичного, а й театрального світу. Чи обговорюються у цих колах прочитані книжки?

О.С.: Останнім часом до моїх театральних зв'язків додалися фольклорні. Серед фольклористів зустрів багато цікавих людей, подружився. І тут, звичайно, також обговорюються книжкові новинки. Проте українське книговидавництво в катастрофічному стані — мала пропозиція, а ще важче це десь купити. Потужна плеяда цікавих сучасних українських письменників лишається поза увагою, про них мало знають. От я вже довгий час живу на Подолі, а тільки нещодавно знайшов дуже гарну книгарню в Могилянці. Там чудовий вибір, постійно йдуть новинки.

Кр: А «потужна плеяда» — це, наприклад, хто?

О.С.: Це й Шевчук, і Винничук, і Кожеляк — дуже серйозна, сучасна, цікава література. Так сталося, що я не вчився в українській школі й на початку розпаду Союзу українських книжок не читав. А оглядаючи тоді російські книжки, я собі склав враження, ніби уся література завмерла — ідеї закінчилися, письменники розучилися писати. І раптом натрапляю на сучасну українську літературу: вишукана мова, гарний стиль, думки без спрощень.

Хоч взагалі-то для художньої літератури я, мабуть, вже застарий, бо люди із мого середовища переважно читають до двадцяти п'яти років. Юнацький романтизм

закінчується — і вже тягне читати спеціальні книжки — з історії, філософії, чи з географії. Хоча у моїх власних планах стоїть повернення до класики: обов'язково перечитаю Гоголя, Чехова, Достоевського.

Кр: А чи може класика стати модною?

О.С.: Думаю, що ні. Бо мода поширюється серед широкого кола людей. А класика — це елітна штука. Спостерігаючи за сьогодишніми змінами в суспільстві, очевидно бачиш зниження інтелектуальної планки. Начебто — більше людей, що мають вищу освіту, але реально освічених людей дуже мало. Ерзац-культура стала доступна всім, але чи потрібна класика поміж ерзац-культури — не певен.

Кр: Але ж росіяни продають дуже багато класики. А в нас класиків не купляють.

О.С.: У нас продається російська класика. А наша класика не продається, бо в нас не українська держава. Ми розмовляємо по-українськи, але ж держава — не українська. Коли держава стане українською, тоді будуть продаватися українські класики. Тут виступає вже політика. Якщо дати розвиватися українському осередку, він пануватиме тут. А це декому не цікаво.

Кр: А що — потрібний дозвіл почуватися українцем?

О.С.: Просто не треба заважати ним бути. І тоді люди почнуть і читати, і співати, і слухати своє.

Засновник і видавець:

ТОВ «Редакція газети «Книжник-Ревю».

Виходить з серпня 2000 р.

Свідоцтво про реєстрацію:

КВ №4463 від 11 серпня 2000 р.

Передруки і переклади дозволені лише за згодою редакції. Редакція може не поділяти погляди авторів. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори публікацій, реклами
© — рекламодавці.

Головний редактор
перший заступник
заступник
обкладинка
верстка

Костянтин Родик;
Галина Родіна;
Тетяна Щербаченко;
Дмитро Родик;
Костянтин Шушпанов.

За підтримки
Фонду сприяння
розвитку мистецтв.
Почесний Президент
Анатолій ТОЛСТОУХОВ

Адреса редакції: Андріївський узвіз, 2-в,
Київ-70, 04070.

Тел.: (044) 238-65-19, 416-05-57.

Адреса для листування: а/с 135, Київ-70, 04070

ІНДЕКС «КНИЖНИК-РЕВЮ» — 21644

e-mail: booker@review.kiev.ua

© «Книжник-ревю» 2004

Друкарські роботи забезпечило ТОВ «Тріада»,
вул. Артема, 25. Тел.: 531-30-80.

Зам. №

Наклад — 3000

Кр: Чи все так просто? За визначенням політолога Миколи Рябчука, процес креолізації українського населення зайшов надто далеко. В Україні є українці, є росіяни — і набагато більше «креолів», для яких українство вже не є чимось життєво важливим. Чи не є вже ця маса критичною?

О.С.: Наскільки мені відомо, у Фінляндії була проблема з мовою: скажімо, у Гельсінкі 70-80% розмовляли шведською. Та вони свою проблему вирішили — за 100 чи 150 років. Вирішили мовно, культурно тощо. У Чехії таку ж проблему після Австро-Угорщини розв'язали вже за 50 років. Ми б упоралися за 15. Але тринадцять років уже прогавили. Мети не було, й Україна досі лишається під російським впливом — культурним, політичним, економічним. Я знаю багато росіян, які тут народилися — вони знають нашу культуру й зовсім не проти, щоби ця

країна розвивалася по-українському. Бо розуміють: коли розвивається національна культура — розвивається й незалежна економіка.

Кр: Є три основні джерела впливу на культурний розвиток: література, кіно, музика. Здається, в українській музиці зараз найкраща ситуація: більше ефірів, більше слухачів, більше купляють диски.

О.С.: Це тому, що сучасна українська музична культура розвинулася із власної кишені. Ми грали концерти, заробляли гроші й укладали їх у випуск касетівок і дисків. Тому сьогодні на ринку продажу музичних дисків українська продукція конкурує з російською 50 на 50. Письменник же так не може, йому ні з чого вкладати гроші у випуск своїх книжок, він цілком залежний від видавця. А видавнича справа консервативна й неповоротка. До того ж — більш керована. Міністерства музики немає, а державна структура, яка «займається» книжками, завжди була і є. І цій структурі, здається, українська книжка просто заважає.

Кр: Заважає власна класика?

О.С.: От я щойно робив фольклорний фестиваль. Здавалося б, кому він міг завадити? А були такі нереальні тиски! Довго не

давали дозволу. Тоді дали, але почали приходили з різних технічних інстанцій — забороняти. Тобто, якщо ти робиш щось не шансового плану, те, що підвищує інтелектуальний, культурний рівень людей, — те зайве. Дуже зручно робити з людей баранів — це економічно вигідно для влади, для будь-якої влади. Саме тому рок дуже важко проходить на телеекрани. Він підвищує планку, а тоді естрадникам треба краще працювати, більше напружуватися. Їм це потрібно? Зрештою, держава завжди консервативна, тому нові вітри, альтернативні, піонерські ідеї будуть гальмуватися.

Кр: Але ж ми живемо тепер у ринковому суспільстві — можна ж заробляти й на смаках невеличких авдиторій. Навіть та сама «Мелодія» наприкінці 80-х стала поруч Кобзона й попси випускати платівки року..

О.С.: Думаю, що це був не бізнесовий проєкт. Мабуть, існувала якась вказівка зверху — починати розвалювати Радянський Союз.

Кр: Цитую одну з давніх композицій «ВВ»: «Що його робити, коли нема роботи, — може, книжку почитати?...». Що це за персонаж такий виник у Вас десять

РЕЗОНАНС-РЕЙТИНГ НОВИНОК

ЧУДОВА СІМКА

за версій експертів «Книжник-Review»

1. Зенон КОГУТ. Коріння ідентичності. Студії з ранньомодерної та модерної історії України / Інститут критики. Пер. з англ. С.Грачової за участі О.Бобровського та за ред. Т.Курила. Сер. «Критичні студії». — К.: Критика, 352 с.(о)

І що нам, бідним українцям, робити? Колись, ще за совітів, усі, здається, добре засвоїли абеткову істину: ми — один із трьох братніх східнослов'янських народів, чия спільна історія губиться в сивій давнині. Але з перестройкою всі колишні уявлення виявилися підваженими модерними дослідниками, які посягнули на святе — заперечили древність історії нашого народу: про українську націю можна говорити лише з XIX-XX століття, — кажуть вони. Під цим оглядом зібрані в книжці статті директора Канадського інституту українських студій Альбертського університету дещо послаблюють войовничий патос затятих модерністів. З.Когут твердить, що на рівні ідеї «концептуалізація «малоруського українського козацького народу» присутня вже в козацьких літописах, які є «безумовним попередником і провісником ідеї модерної української національності». Будемо плекати надію, що за якийсь час хтось зі ще більш «виажених» модерних істориків відсуне історію нашої нації назад у глибокі віки.

24,00 €

2. Олександр ДЕРМАНСЬКИЙ. Володар Макуци, або Пригоди Вужа Ониська; Леся ВОРОНИНА. Суперагент 000. Таємниця золотого кенгуру

Дитячий детектив / 3-те вид., переробл. і доп. Передплата сер. «Пригодницька бібліотека». — Вінниця: Тезис, журнал «Соняшник», 160 + 192 с.(п)

Кияни й львів'яни! Куди ви дивитесь! Вінниця тягне ковдру дитячої літератури на себе. І не просто тягне, а започаткувала справжню серію захоплюючих, динамічних і напрочуд цікавих книжок, які майже неможливо купити, бо весь наклад розходиться передплатою. Воно й не дивно, бо вуж Онисько вже дає поради усіляким потертятам із мумі-тролями про те, «що робити, коли сонце па- дає прями́сінько на твою повітку», чи — «як вберегти корову від зоопарку». А нездоланного агента 000 й представляти немає потреби...

3. Віталій КОВАЛИНСЬКИЙ. Київські мініатюри. Книга третя. — К.: Купола, 456 с.(п)

У третій книзі документальних нарисів про історію Києва від Ковалінського йдеться про «Київське пиво» й «громадські туалети» (останні, на думку автора, є своєрідними індикаторами соціальних змін), про постання на Козиному болоті майдану Незалежності та заповіти Симиренків.

4. Володимир ПАНЧЕНКО. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості. Книга розвідок і мандрівок. — К.: Твім інтер, 288 с.(п)

років тому і чи зберігся його прототип у реальному житті?

О.С.: Цей персонаж зберігся — такий собі філософсько-пролетарсько-ностальгійний прошарок мешканців українського передмістя. Пост-сільський інтелектуал.

Кр: Цей персонаж співпадає з портретом слухача «ВВ»?

О.С.: Наш слухач — весела, енергійна людина з гумором, яка любить і цінує, нехай і підсвідомо, українську традицію. Причому, любить і цінує — незалежно від соціального стану, місця проживання чи мовної практики. Такий набір якостей притаманний відомо кому — студентам. Ми граємо нібито спрощену музику, але на рівні підсвідомості — це українська традиція. Магнетизм цієї традиції однаково впливає й на того персонажа, і на нашу аудиторію. У цьому вони сходяться.

Кр: Повернімося до книжок. Ви довго працювали у Франції, знаєте, як там ставляться до читання.

О.С.: Французи плакають власний імідж — інтелектуальної нації. Через те француз читає книжки, бо він француз. Інакше бути не може. Саме тому й книжкова справа там — поважний бізнес. І су-

часні французькі письменники — це реальні зірки.

Кр: Приблизно те ж про французів говорив ув інтерв'ю Кі Андрій Курков. А ось як виростити в нас такого «французького» українця-читача?

О.С.: Немає культурної програми. За Радянського Союзу перед школою ставилася задача: запрограмувати радянську людину. «Креоли», яких ми згадували, якраз і є продуктом тої програми. А нинішня Україна не знає, яка людина їй потрібна завтра. Тобто, немає національної ідеї. Якщо так триватиме далі, держава просто зникне, бо немає стрижня, на якому їй триматися.

Кр: А чому національна ідея у нас ніяк не сформується?

О.С.: Серед самих українців досі немає згоди. А можливо — не вистачає їй сміливості. Не вистачає здорового культурного шовінізму. Наприклад: навіщо весь час наголошувати на тому, що Гоголь, Чехов чи Достоевській — українці? Їх просто треба гарно перекласти українською, видати й перевидати і включити до шкільного й вузівського курсів саме української літератури. Вважати їх частиною своєї культури.

І не питати на це в когось згоди. Ось нещодавно в Києві був фестиваль Булгакова — весь час там сперечалися, чи він «наш» чи «не наш». А треба просто перекладати, видавати, вводити до навчальних програм.

Кр: Ви — оптиміст?

О.С.: Я — людина українського майбутнього: культурний працівник, який своєю професією заробляє непогані гроші. А більшість нинішніх українських інтелектуалів — люди невеличкого достатку, їм важко купляти дорогі книжки. Тому держава для підтримки національного інтелекту повинна дофінансовувати книжки, роблячи їх таким чином доступними мислячій людині. Сьогодні ціниться насамперед менеджерський труд, олігархічний труд — спиномізкова діяльність, а не ментальна. Мине якийсь час — й економічний достаток призведе до того, що насамперед цінуватиметься інтелект. Люди хитрі заробили грошей, відправили дітей вчитися за кордон. І ці діти повернулися розумними — вони прийдуть до влади. І та влада цінуватиме інтелект і відповідно його оплачуватиме.

Інтерв'ю взяли Галина РОДІНА та Кр
Костянтин РОДИК

4

«Бути українцем — це... значить бути постійно в стані доказування свого права на існування», — писав Винниченко 24 серпня 1923 р. Думка, звісно, не нова, хоча й, на жаль, завжди актуальна. Особливо ж складно тим, хто хоче бути не просто українцем, а ще й самими собою, адже відразу доводиться постійно доводити ще й свою українськість. Розповідь «про парадокси долі й творчості» від В.Панченка — захоплююча спроба показати справжній психологічний портрет автора «Сонячної машини», авантюриста й марксиста В.Винниченка.

5. Григор НАРЕКАЦІ. Книга трагедії / Пер. зі старовірменської Мирона Нестерчука. — Л: Каменяр, 456 с.(с)

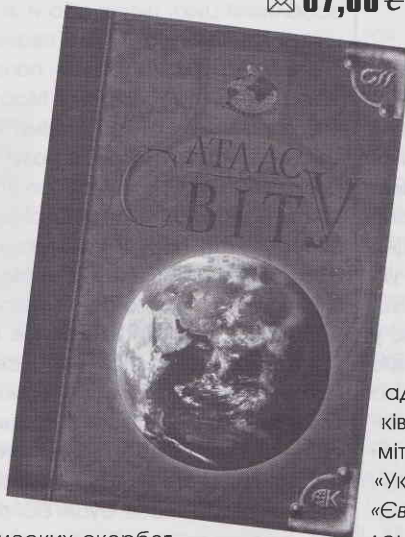
Плачі Нарєкаці вперше з'явилися українською, здається, на межі вісімде-

сятих і дев'яноятих, коли І.Драч включив невеличку частинку високих скорботних пісень до однієї із кращих своїх книжок. Після того, першого, знайомства було сподівання, що рано чи пізно один із кращих світових поетів таких заговорить українською, бо так проникливо говорити «Слово до Бога із глибин серця» не вміє більше ніхто.

6. Атлас світу. — К.: Картографія, 140 с.(п)

І хоча ґлобуса України все ще немає, але Атлас світу — успішний і виразний крок у цьому напрямку. Ошатний і гарно виданий, він містить ще й детальні географічні та

✉ 87,00 €

адміністративні карти нашої батьківщини. Щоправда, важко зрозуміти логіку видавців, які відвели «Україні» місце після всіляких там «Європ, Азій, Африк, Північних і Південних Америк» з «Австралією та Океанією», а не перед ними.

7. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / Національний інститут стратегічних досліджень. За ред. В.С.Крисаченка. — К.: НІСД, 648 с.(п)

Збірник статей співробітників Національного інституту стратегічних досліджень висвітлює проблеми «генези українського етносу, історичного досвіду формування української політичної нації..., політичної культури, соціогенних ризиків, реформування Збройних сил» сучасної України.

Кр

ДАЙДЖЕСТ

Львівська газета

ПОЧУВ ДЗВІН, ТА...

Іноді журналісти, прийшовши на презентацію, не можуть всидіти до закінчення, і це зрозуміло — справ багато, тим паче, коли це — Форум видавців у Львові. Але коли самостійно додумується продовження почутої інформації, це відгонить не лише непрофесійністю. «Гуманітарний центр Василя Стуса провів презентацію компакт-диска, на якому звучав живий голос поета... Зроблений на старій недосконалій апаратурі запис вийшов неякісним. Намагання покращити його й позбутися зайвих шумів призвели до того, що змінився тембр голосу...» А тепер — як повинно бути: перша спроба реставрувати голос, здійснювана за кордоном, була невдалою, оскільки змінювала тембр голосу поета. Відтак роботу з «відчищення» шумів блискуче виконала українська студія звукозапису «Комора».

ПОСТУП

ЖІНОЧЕ ВТІЛЕННЯ ПОЕТОВОГО СВІТУ

Перед презентацією на Форумі видавців диску «Живий голос Василя Стуса» відбулася моновистава **Галини Стефанової** «Палімпсест», за мотивами текстів поета. «З півтемряви цей голос лебедітиме всією душею українською, нищеною і незнищеною. Так Галя Стефанова вводитиме нас у світ душі Стуса чи, точніше, ставатиме поетовою душею. Від материнського болю з-за світів вона увійде в замкнений квадрат поетового світу — три кроки вліво, три — вправо... Зі смутку і самотини замкненого простору волатиме поетова душа буденним жіночим голосом... Ти забуваєш суворе Стусове обличчя чи, властиво, якесь воно тобі стає рідніше і не таке суворе. Галя Стефанова з чистим відкритим жіночим (!) обличчям зуміла стати реальним втіленням поетового світу... це не патріотична агітка, чи вистава, зроблена на потреби часу, це справжня мистецька річ із чистою та щирою душею. Душею Поета і Душею Акторки, яка зуміла цю поетову душу відчуту і сублімувати, не схибивши ні на йоту.»

Кр

КНИЖКА РОКУ, 2004: НОМІНАЦІЯ «ХРЕСТОМАТІЯ»

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Із наближенням навчального року знову постають традиційні українські питання про те, чому гуманітарний сектор школи не забезпечений комплектами підручників, а з того, що надходить у продаж, чимало відвертої макулатури. Ось, приміром, Державний комітет телебачення та радіомовлення України за Програмою випуску соціально значущих видань замовив «Оберегам» хрестоматію зарубіжної літератури для школи, а ті й зварганили оце, прости Господи, видання. І сміх, і гріх!

16,50 €

Лесь ГЕРАСИМЧУК

Щонайбільше дурниць зосереджено в розділі «Біблія», якої автор вступу й приміток, очевидно, в руках не тримав. Тут усе не так. Пан Чайковський подає неправильне датування створення книг цього зібрання творів, не вказує мову/мови, якими їх писали. Він не знає, що канонічна Біблія складається в християнському світі зі Старого й Нового заповіту (а не лише Евангелії).

До репрезентування Біблії обрано псалми, які давно вже у світі не називають «Давидовими». Про авторство й переклади псалмів написано несусвітні речі. Пан Чайковський вирішив проілюструвати ці обрядові єврейські твори «вільними перекладами» Швеченка, хоча існує солідна бібліографія писань про те, що «Давидові псалми» в Кобзаря — особливий цикл творів або й жанр із очевидним політичним діалогом зі своєю сучасністю.

Чимало дивних речей понаписував пан Чайковський про Байрона. Мабуть, консультувався з якимись старожитніми марксистськими джерелами. Взагалі, я розумію, що школяреві важко буде пояснити багато подробиць із життя Байрона, через котрі він опинявся в своєму житті поруч із якимись радикалами або повстанцями, але в кожному разі не варто вивершувати з нього революціонера, яким він насправді не був. Це розумів ще Плеханов. Пригадую, що колись такі нісенітничі писав про Байрона поет Голованівський, — він утнув смішний більшовицький патосний вірш «Мессолунгі», котрий В.Дончик залучив до пропагандистського видання «Мир тобі, земле». Голованівський писав, буцім Байрон

«лишив свій край — Британію свою,
щоб кров пролити в іншому краю
за невідоме місто Мессолунгі».

Ці нісенітничі відтак багато разів повторювалися в українській літературі.

Справа з шотландськими критиками Байрона теж не така проста, бо перші його добірки були справді дуже слабкими (до речі, їх у нас — переважно з російської — перекладають найбільше), про що й писали рецензенти, а от поетова відсіч їм дійсно звістувала появу великого імені в літературі. Історію української байроніани пан Чайковський викладає кількома словами й неп-

равильно. Твори, наведені в хрестоматії — нерепрезентативні.

Багато неточностей написано про Вітмена, зокрема, про те, буцім він був засновником американської поезії. Із нього зроблено більшого революціонера, ніж він був насправді. Спотворено картину української вітменіани.

Артур Рембо — насправжки видатний поет, але він не був засновником французької поезії ХХ віку. Його стосунки з Верленом обумовлені не стільки Паризькою комунією й алхімією слова, скільки любов'ю, через що вони й стрілялись.

Невідомо, в яких марксистських довідниках можна було відістати все те, що понаписувано про боротьбу реалізму з іншими напрямками ХІХ століття, зокрема упорядника розтривожив декаданс. А чи подобається вам, шановний читачу, ось така перлина: «Символізм і виявився певною течією декадансу, а його другою течією став естетизм, що сформувався в 90-х роках ХІХ ст. у Англії».

І ото майже вся хрестоматія така схиблена й бездарна. Шкода часу й мови все тоте перелічувати.

А наприкінці кілька запитань до замовників цього вбивства літератури і виконавців — видавництва «Обереги».

Чи відповідає така книжка вимогам, що пред'являються до шкільних видань? Візьміть і порівняйте цю нісенітницю з продуктом інших видавництв, наприклад, «Школи». Де таблиці, методичні рекомендації, додаткова література, ілюстрації?

Чи Державний комітет телебачення та радіомовлення України вже все повершив у своїй безпосередній галузі, а тепер те саме зробить у виданні підручників і посібників?

Чи гроші на це... Ні, я про гроші не казати, бо не економіст і ні за віщо не збагну, чому на сміття викидаються гроші, котрих нема.

Я тільки дозволю собі припустити, що ніколи й ніякими указами не можна виховати любов до мови й купувати українські книжки, доки на ринок потраплятиме отакий, висловлюючись сучасною літературною мовою, брак.

Ну, і бажано, щоб замовники й виконавці взяли на роботу хоч одну людину з середньою освітою, аби все тоте хоча б перелідала.

Кр

Світової поезії світ. Програмні твори. / Упорядкування, передмова та біографічні довідки Богдана Чайковського. — К.: Обереги, 495 с. (о)

ПРО ЩО СПІВАТИМЕ МЕРТВИЙ ПІВЕНЬ

Можна зупинити годинник, можна вимкнути стільниковий телефон і навіть не дивитися в бік телевізора. Хто знає, що ще можна зробити аби абстрагуватися від пульсації часу й непевного тремтіння накопичених із часом стереотипів? Але чи можливо звільнитися повністю? Хтось таки знає. Я не знаю.

Дмитро ЛАЗУТКІН

Але коли читаєш нову книгу **Юрія АНДРУХОВИЧА** *Пісні для мертвого півня* або слухаєш вірші з цієї книги в авторському виконанні, менш за все хочеться проводити паралелі з його попередніми поетичними книжками. Також не хочеться напружувати уяву тим, як же озвучить (а таки озвучить) ці тексти вищезгаданий мертвий півень. І йдеться не про те, що надто великою спокусою є довгі розмови про другий дебют, про те що артист має переодягатися, про те хто зіграв більшу роль у тому, що книга вийшла саме такою — Буковський чи Светлицький, Гінзберг чи Стасюк, поляки чи американці (про цей вплив сам Андрухович неодноразово наголошував у своїх інтерв'ю). Бо що не кажи, «Пісні...» — це книга, яка має гіркуватий присмак суворої чоловічої зрілості, акумульованого досвіду. Тут є все, що не можливо покласти в жодну валізу, але во-

зиш із собою, на собі, в собі — від звуків у ранкових готелях і запахів шкіри після кохання до «бездарної самотності» й відчаю перед неможливістю змінити хоча б щось у передчутті найгірших новин. Андрухович настільки сильний, що не боїться бути слабким, настільки сміливий, що не боїться боятися. І, попри все, як завжди, іронічний.

У збірці, безперечно, є кілька потенційних хітів: Without you, Seven-eleven, Werwolf Sutra, This is the end, California dreaming, And everybody fucks you («Сто баксів на місяць!» — !!!). Є, також, тексти, які треба прочитати не один раз, повільно, ніби всотуючи по краплі. Цей світ зітканий із надто тонкої матерії. Вона рветься. Тоді — уникаєш навмисне нагадувань, доторків, вимикаєш улюблену музику й з головою занурюєшся в якісь подушки», проте:

Обдумування снів найчастіше не дає нічого, крім паралельних висновків: життя минає, проблема ранку в тому, що воно все меншає і меншає.

Тільки у снах, де все по-дурному, воно виглядає справжнім. Тобто вічним...

Але це не книга розтлумачених снів — надто багато тут життя (хоча навряд його насправді може бути занадто багато) — реального, сьогоденного, відчутного на дотик, болісного зрештою. «Знову, курва, радіо, телебачення, преса. / Влада собі як влада: суцільні бандити». Або так — «ПОДАТКІВЦІ ЯК ЗАВЖДИ НАГРЯНУЛИ ВЧАСНО? / ЗАТЕ ПОЖЕЖНИКИ ЯК ЗАВЖДИ СПІЗНИЛИСЯ!».

Втім, вистачає й ностальгії, і лірики — інтимної, любовної, зі щемом і з розпачем, але без істерик і крокодайлових сліз. Я кілька разів ловив себе на думці, що саме так і треба, напевно, писати про це:

На жаль, ми не вміємо робити цього чистіше.

Чистіше могли б ангели, але вони не кохаються.

Чистіше не буває.

Отже, маємо книгу «Пісень...». Але якось абсолютно смішно й протиприродно звучить словосполучення поет-песенник у стосунку Андруховича. І це, мабуть, добре.

Хай буде просто — поет.

13,00 €

ПЕРША КНИЖКА ПОЕТА...

Здійснилося! **Юрій АНДРУХОВИЧ**, попри обіцянку не писати віршів, «поетичного посту» не витримав. Оскоромився, написавши й видавши в івано-франківській «Лілея-НВ» збірку поезій «Вірші для мертвого півня». Кажуть, що паперовий варіант — то тільки частина задуманого. Повний же проект складатиметься зі збірки та аудіоносія із звукозаписом. «Пісні для мертвого півня» заспіває «Мертвий Півень» (котрий, втім, і так співає андруховичевих текстів).

Юрій ЧЕКАН

Тридцять один вірш. Тридцять один мікросвіт, просякнутий коханням, населений відомими й маловідомими (але ніколи не випадковими!) персонами — від Ростислава Котерліна до рядового Мухамедярова, від Анджея Стасюка до Петера Зілагі, від якогось Джона — до «якогось» журналіста Кікабідзе... Тридцять один титул здебільшого англійською — чи не вплив «машинопису компютерального»? «Пісні...» насичені музикою, культурними знаками та ознаками, алюзіями, ремінісценціями. Їх краще читати самому (вголос) чи слухати (у читанні-співі-інтонуванні) — підспівуючи, співінтонуючи. Тому зверну увагу на іншу деталь збірки — довідку про автора.

Хто їх читає? Наскільки вони потрібні (особливо у випадку з Андруховичем)?

Важко сказати. Проте ця конкретна довідка дуже показова.

Усе тут — містифікація. Починаючи від «музичної групи «Бу-Ба-Бу», назва якої розшифровується як «бубон-барабан-бутафо-

рія» — і закінчуючи пасажом про те, що «Пісні для мертвого півня» — «перша книжка поета»...

Можна почати зондувати, що романи Андруховича мають інші назви. Можна пригадати, як звать Неборака та яке прізвище третього бубабіста — Сашка. Але ж «Лілея-НВ» — не «Афіша», яка в одному з останніх номерів писала про журнал «І», редагований Ірванцем! Редактор збірки Ярослав Довган (як сказано у вірші «This is the end» — «поет і мій кум, а також кум і мій поет») на реаліях сучукрліту обізнаний прекрасно — тому спробуємо сприйняти й зрозуміти цей жест. Тут існують два варіанти.

Варіант 1. На Сході існувала традиція: коли митець досягав вершини, він розпочинав усе спочатку. Змінюючи ім'я й не користуючись набутиим авторитетом. Чи не натяк

на такий початок міститься в останній фразі довідки? Пригадаймо, що світ Андруховича підкреслено музичний. Його романи побудовані за жанровими нормативами опери; його поезії просяться на музику. Музикант — одна з нереалізованих іпостасей Андруховича. І чи не починає він реалізовуватись у ній саме «Піснями для мертвого півня»? До речі, портрет автора на обкладинці — дуже диригентський...

Варіант 2. Звучить банально, але поезія та поетичне мовлення утворюють світ, паралельний реальному. Тут усе розгортається за своїми законами. Тут є відзеркалення реалій, але охимернені, принаймні двічі, поетичною свідомістю (автора та читача). Може, довідка ненав'язливо нагадує нам про це, «Реінкарнація» постає — як охимернені «Рекреації», «Тринадцять ритуалів на місцевості» — як охимернена «Дезорієнтація на місцевості» тощо? І тоді у вірші «In memory of Deep purple», скажімо, «Deep purple» зовсім не назва рок-гурту, а колір?..

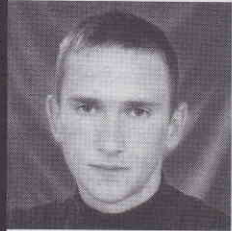
«Пісні...» прочиталися на одному ди-ханні. Потім щось тягне повернутись, перечитати, передумати. А попереду ж іще — звукова версія!...

Др. Юрій АНДРУХОВИЧ. *Пісні для мертвого півня.* — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 96 с. (о)

Кр

РЕФЛЕКСІЇ

УКРАЇНА — НЕ НІМЕЧЧИНА, А ПРОТЕ...

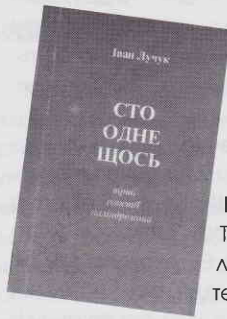

Олександр УШКАЛОВ

Одного разу молодий берлінський поет Арне Баганц, з яким я нещодавно працював над упорядкуванням віртуальної українсько-німецької поезійної антології «10 Європейців», сказав: «Я не бачу майже нічого спільного між українською та німецькою поезією — і це гарно!». Мабуть, це справді гарно, коли мати на думці стрімку глобалізацію з усіма її не дуже втішними наслідками. А проте, між сучасною українською й німецькою поезією можна додати чимало цікавих паралелей, ба навіть збіжностей. Недарма останнім часом в Україні, зокрема в Харкові, дедалі більше зростає інтерес до сучасної німецької лірики. Як наслідок, починають з'являтися двомовні видання.

Взяти хоча б харківсько-нюрнберзьку антологію «Два міста», куди увійшли поетичні тексти Гюнтера Баума, Соні Анни Блюмль, Райнгарда Кнодта, Манфреда Шваба, Гуннара Шуберта, Віктора Бойка, Ігоря Бондаря-Терещенка, Олександри Ковальової, Ростислава Мельникова та інших, чи збірку Сергія Жадана «Пепсі», що вийшла під однією обкладинкою з «Листами Ромео» німця Вальтера Загорки. Або, приміром, просто чудовий томик Пауля Целана, що писав німецькою, народившись у Чернівцях. Його поезії свого часу перекладали Михайло Орест, Микола Бажан, Василь Стус та інші класики української літератури. А торік у Німеччині вийшла антологія сучасної української поезії «Карби часу» — тут ціле гроно «сімдесятників», «вісімдесятників» і «дев'яностників». Двомовні українсько-німецькі поезійні проекти почали виходити не лише в традиційному «паперовому» вигляді, але й в електронному: наприкінці літа у всесвітній мережі Інтернет з'явилась вищезгадана антологія «10 Європейців», що містить тексти п'яти українських та п'яти німецьких авторів. Серед них не лише письменники, що вже встигли зробити собі ім'я

(Том де Тойз, Сергій Жадан, Ростислав Мельників, Олівер Мартін Лігнет-Дам), а й талановита перспективна молодь (Арне Баганц, Олег Коцарев, Тетяна Дерюга, Данієла Гарнак, Маріо Остерланд).

Чим же саме українському читачеві так імponує німецька лірика, а німецькому — українська? Звісно, можна шукати якісь паралелі на власне світоглядному рівні, адже свою літературу 1980–90-х років німці, так само, як і ми, окреслюють втертим на сьогодні слівцем *постмодернізм*, погоджуючись водночас, що сам цей постмодернізм — поняття надто абстрактне, розмите, дифузне й геть запутане. Тож не дивно, що німецький постмодернізм, як і постмодернізм український, об'єднує напрочуд різних поетів, до того ж ці поети доволі часто не визнають своєї приналежності до «постмодерного дискурсу». Все це змушує думати, що й український, і німецький постмодернізм — поняття передовсім хронологічні, а вже потім засадово-мистецькі.

Хай там як, але ця доба поєднала найбільш знаних і читаних у Харкові німецьких авторів: Гюнтера Баума, Карла Г.Дамуса, Тома де Тойза, Міхаеля Целлера, Манфреда Шваба, Наду Шмідт, Гуннара Шуберта, Вальтера Загорку, Мартіна Олівера Лігнет-Дама, Райнгарда Кнодта, Соню Анне Блюмль, Вольфганга Зенфта й багатьох інших (до речі, німці стверджують, нібито впродовж кількох останніх десятиліть у них не з'явилося справді «великих» поетів. Так це чи ні — покаже час). Схожа картина й з українським «постмодерним дискурсом», коли мати на думці поезію Івана Андруссяка, Юрія Андруховича, Андрія Бондаря, Сергія Жадана, Оксани Забужко, Олександра Ірванця, Івана Лучука, Василя Махна, Ростислава Мельникова, Віктора Неборака, Сергія Пантюка, Юрка

Позаяка, Романа Скибу, Назара Федорака чи Тараса Федюка.

Деякі спільні риси можна додати навіть у ділянці власне версифікації. Скажімо, німці наразі майже відмовилися від римованої поезії й пишуть здебільшого

ОРДАЛІЇ ДЛЯ ПОЕТІВ

КНИЖКА РОКУ 2004: НОМІНАЦІЯ «ГОЛОСИ»

Світ любить випробовувати на гнучкість. Любить ламати й штовхати. Іноді обережно виймає тебе з пилуки, обтрушує, голубить, заколисує, щоб потім знову грубо відкинути. Ти можеш образитись і піти, а можеш проходити через усі перепони, щоб довести насамперед собі, що світ — для тебе. Право на життя здобувається, а не надається від дня народження. Про це, як ніхто, пам'ятають поети.

Марія КРИШТОПА

Чоловіча й жіноча поезія таки існують. І це не залежить від статі автора, радше від сприймання навколишнього, від уміння проходити пастки, влаштовані світом. Ордалії... Випробовування вогнем, залізом, водою, почуттями... Поети не доводять свою невинність. Вони засвідчують причетність до світу, де переважають емоції, рефлексії. До світу, де «Сerpантинний вечір / сховався / за / брамою / саду / заблукалі трамваї / шукають / дороги / до / обрію / пахне небом / по-

лин...». Це — світ жіночої поезії. Світ **Катерини БОРИСЕНКО**, відблиски якого — у збірочці **Visus**. Світ чоловічий — інший. Тут немає пастельності й округлих країв. Усе загострено, жорстко: «*Це край корости, вивірений простір, / Огидно розцяцькований лубок, / Де вже не конвертується у постріл / Чиясь гірка задавлена любов*». Це — **Босяцький калфа Сергія ПАНТЮКА**.

У них — одна мета, одні бажання, просто причетність до різних начал провокує висловлюватись, бігти чи брести до фінішної стрічки по-різному. Навіть, коли залишається лише протест. Вічне бажання народжувати й відроджуватись Героїні Катерини Борисенко переростає у відмову, де залишається шлях для повернення: «*Зануритись / у / безодню / спливати / кров'ю / озону / і / зникнути / Константинополем / і / народитися / знову / дощем / що / стірає / грані...*».

Герой Сергія Пантюка проводить чітку межу між «так» і «ні», Жодних «але». Підхід воїна. «*Спроботися на крапку і більше нічого, / Ти і так забагато хотів, / Бо стікає*

верлібри. Те саме бачимо й у нас — Сергій Жадан, який донедавна залюбки римував, сьогодні пише верлібри аме-

риканського стибу. Навіть Іван Андрусак зі своєю неперевершеною поетичною технікою почав версифікувати у вільному стилі.

До «спільного» можна віднести також літературні впливи. У дев'яності роки в Німеччині було дуже

модно писати поезію а la «beat-literatur». Тодішня Німеччина зачитувалася Буковські, Керуаком і Берроузом. Так-так, саме тим «бітництвом», що виникло ще в середині п'ятдесятих у Каліфорнії — журнальчик «City Lights», започаткований Ловренсо Ферлінґетті, однойменна книгарня в центрі Сан-Франциско, де продавалися перші бітницькі книжки: маніфест Алена Ґінзберґа «Крик» (1955), есеї, новели й мєдитації Джека Керуака «На шляху» (1957). Відносна свобода, рюкзачна революція, галюциноген ЛСД, надмір сексу, бакси, чорнуха й вічне прагнення ловити кайф від життя — тепер усе це присутнє і в німецьких, і в українських текстах. Слухайте, здається, ваш Жадан теж бітник, адже він пише про дешеві готелі, алкоголізм,

повії! — дивувалися німці, почитавши вже згадану мною антологію «10 Європейців», до якої увійшло декілька верлібрів із жаданівської «Історії культури початку століття» (2003). Цікаво, що на це скаже

сам Жадан, котрий, подекують, свого часу залюбки читав Чарльза Буковські?

До речі, ще один учасник цієї антології — німець Том де Тойз, винахідник так званої «квантової лірики» та першовідкривач теорії «Р.Р.» («Розширеної Реальності») — пише ліворадикальну програмову поезію, що своїм корінням сягає у вісімдесяті й навіть іще глибше — знову ж таки — у культуру бітників.

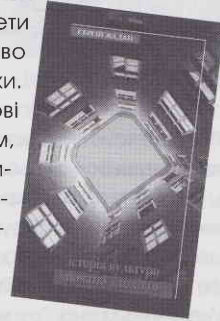
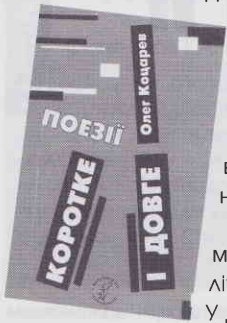
Щоправда, впливи впливами, а наші поети сьогодні наполегливо шукають власні шляхи. Про це свідчать нові течії — приміром, берлінська «Анти-Література», започаткована (не)поетом Арне Баганцом, чи, скажімо, житомирський «постфутуризм».

І наостанок чи не найголовніше — читач! Хто читає сучасну лірику в Німеччині?

Хто читає її в нас? Ситуація і тут, і там дуже схожа — читачем поезії наразі є сам поет та ще не надто велике коло його шанувальників. Німецька поезія, так само, як і українська, сьогодні все більше й більше набуває статусу «камерної». Утім, читацьке коло, мабуть, неабияк побільшає, коли німці будуть читати (нехай у перекладах!) сучасну українську поезію, а українці — німецьку. Сказав-бо один німець — постійний

відвідувач літературного сайту www.net-zbibliothek.org, — ознайомившись із антологією «10 Європейців»: «Тексти цих українських авторів — найліпше, що я читав упродовж останнього часу».

Kr

крізь жало жалю жерстяного / Безголов'я осінніх катів. / Це велика пора сповідатися мотом, / Поки папороті смерті цвіте. / Й сам абсурд напинає на п'яльцях твій фатум: / Або завтра, або вже ніде...»

Ордалі... Навіть, коли втомився й не хочеш нічого нікому доводити. Мусиш. Щоб вижити. «Поети іноді / теж хочуть жити / зрозуміти цю істину / надзвичайно важко / усім / друзям / які наливають зайвого / коханкам / які вимагають свого / вірусам інфекціям президентам...» Це — звичний стан для поетів-дев'яностиків. У їхніх віршах так багато прагнення захистити себе, це межує з інтерцесією. Дивовижне поєднання: без-

боронна, вразлива людина намагається ще й виплатити світу чужі борги.

Ордалі... Завжди знаходити сили не загубитися, не зачерствіти. «Самотній Велетень / відчинив / хвіртку / саду / і / відійшов / у / світ / дарувати / радість / так він гадав... / Він брав / сонячне / проміння / і / майстрував / з / нього / кошики / до Великодня / твав / килими / з / торішніх трав / і / розфарбовував / їх / веселкою...»

Маленькі (навіть занадто для часу, коли видаються товстезні ілюстровані фоланти) збірки випробуваних мистців. Для Катерини Борисенко, щоправда, «Visus» — дебютна книга. Сергій Пантюк уже відомий поет. Але все це не має жодного значення у світі Слова.

Kr

Катерина БОРИСЕНКО. VISUS. — Хмельницький-Київ: Видавництво Сергія Пантюка, 48 с. (о);
Сергій ПАНТЮК. Босядзький халфа. — К.: Liga Artis, 36 с. (о)

КИЇВСЬКІ ВІДОМОСТІ

ДАЛДЖЕСТ

Олесь Бузина аналізує «історичність» книжки **Ігоря МЕЛЬНИЧЕНКА** **Когда и сколько заплатили Иуде Искариоту:** «Вавилонский Талмуд, по мнению Мельниченко, написан не в древности, а в средние века. И не в Вавилоне, а где-то на территории Арабского халифата... Мельниченко ... извлек на свет Божий подзабытую версию русского революционера Морозова, растиражированную в 20-е годы советской антирелигиозной пропагандой: «Апокалипсис написан в конце IV века, а именно в 395 г. нашей эры. Евангелия написаны после Апокалипсиса, следовательно даты их написания не могут быть опущены ниже V века. Если признать правоту автора, то получится, что и Евангелие, и Талмуд — две самые знаменитые мистификации в мировой истории».

ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ

ІНВЕСТИЦІЇ В СВІТОВУ СЛАВУ

Усесвітньо відомий бразильський письменник **Пауло КОЕЛЬО** одержав Знак пошани Київської міськкадіміністрації особисто від мера Києва, а також має тепер персонального годинника, «щоб Україна та Бразилія відтепер звіяряли час». Церемонія нагородження приурочена до виходу книги «11 хвилин» українською мовою, надалі ж Київська МДА пообіцяла виступити ініціатором та інвестором наступних видань бразильця. Сам Коельо «лише через труднощі перекладу дотепер не мав можливості познайомитися з літературою українського народу». Між тим, він «погодився написати п'ять статей для міжнародної преси про Україну» і «впевнено» може сказати, «що Україна вже написала книгу в моїй душі».

Львівська газета

РЕСУРСИ — В УКРАЇНУ

Александр ГАВРИЛОВ, головний редактор газети московського «Книжного обозрения», перебуваючи на Львівському форумі, зізнався: «Мене страшенно засмучує той стан російської книги, який маємо нині в Україні. Неодноразово говорив про це. Порівняно з розумними й дуже гарними україномовними книжками, російські видання представлені переважно лише на рівні бридких і дурних. Чомусь лише ці книги доходять до українського читача. Мені ж хотілося, щоб російська культура також виглядала інакше, тим паче, що в неї є ресурси для цього».

Kr

ЗА ЧЕСТЬ ВЕНЕРИ

ДАЙДЖЕСТ

УНІАН ДВОЄ В ОДНОМУ

Новими лавреатами премії фундації Антоновичів, повідомляє УНІАН, стали поет, публіцист, перекладач **Дмитро ПАВЛИЧКО** й перекладач **Андрій СОДОМОРА**. «У рішенні журі зазначено, що Д.Павличку премія присуджується «за утвердження української державності поетичним словом, активною громадською і політичною діяльністю». А.Содомору відзначено «за створення унікальної бібліотеки перекладів та майстерність перекладу українською з латини та давньогрецької».

Телекритика

АБСТРАКТНИЙ ДЕРЕШ

Любо Дереш на презентації проекту альтернативної музики агенства «Хазарія» — про те, що його надихає на творчість: «Ця музика — цікавий спосіб пізнати себе. У майбутньому слухач почне працювати над собою, бо не можна лишатись пасивним при такій музиці. Що стосується літератури, то це високоабстрактна музика, а ж не уявляю собі тексту такої абстракції. Це мусить бути герметичний текст, позбавлений змісту. Але особисто я надихаюся від такої музики».

Україна молода

МОДЕРНА ІНФОРМАЦІО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

ДВІ В ОДНІЙ

Журі Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім.М.Коцюбинського, яку присуджують у Вінниці, визначило цьогорічним переможцем письменника, професора кафедри української літератури Вінницького педуніверситету **Анатолія ПОДОЛИННОГО**. «...Хоча, згідно з положенням, премія формально присуджується за доробок двох останніх років, у даному випадку члени журі не могли не взяти до уваги і попередню працю Подолінного, зокрема — укладання подільської літературної енциклопедії «3-над Божої ріки». Вона містить понад півтисячі біографічних статей про письменників, життєві шляхи яких або починались у краї, або приводили до нього».

КНИЖКА РОКУ, 2004: НОМІНАЦІЯ «ХРЕСТОМАТІЯ»

З'яву в поважному столичному видавництві «Дух і Літера» 370-сторінкового тому «Творів» **Джорджа Гордона БАЙРОНА** (такий Гордона, а не Гордона — бо ж в оригіналі Gordon) можна було би вважати подією знаменною. Адже маємо тут під однією обкладинкою й «Паломництво Чайлда Гарольда», і «Мазепу», і «Каїна», і «Шильйонського в'язня» (а не «Шильйонського...») — існують же, все-таки, якісь мовні правила!, і кілька десятків поезій. Мало того — маємо новий український переклад більшості текстів, а низка поезій узагалі інтерпретована українською вперше. Здається, подарунок для любителів поезії неабиякий, але при ближчому знайомстві зринає низка запитань.

Іван АНДРУСЯК

Найперше хочеться відзначити, що перекладачка Валерія Богуславська зважилася на справді титанічну працю, проявивши при цьому максимум витримки, скрупульозності й наполегливості. Однак мова йде про класика світового письменства, чії твори перекладають ув Україні віддавна. Тож закономірно виникає бажання порівняти, наскільки пані Богуславській вдалося подужати неминучі складнощі інтерпретування класичного тексту й сказати нове слово в українській «байроніані».

Для прикладу скористаємося текстом поезії «Written After Swimming from Sestos to Abydos» — «Нотатки після плавання від Сестоса до Абідоса».

Отож, оригінал невеличкого (зادля економії площі) фрагмента — перших двох строф вірша:

If, in the month of dark December,
— Leander, who was nightly wont
(What maid will not the tale remember?)
— To cross thy stream, broad Hellespont!
If, when the wintry tempest roared,
— He sped to Hero, nothing loath,
And thus of old thy current poured,
— Fair Venus! how I pity both!

Тепер — ці ж строфи в перекладі авторитетного Дмитра Паламарчука (у нього текст зветься «Перепливши із Сестоса в Абідос»):

Якщо Леандр і справді вправ
(Цей міф затямили дівчата)
Твій, Гелеспонте, вир долав,
Аби кохану зустрічати;
Якщо вночі зимою плив
Він морем до своєї Геро, —
Хай вал валив і ливень лив, —
Як жаль обох мені, Венеро!
І, нарешті, переклад Валерії Богуславської:
Чому б в імлісті дні грудневі
Леандрові нічних балад
(Слухачки цих історій, де ви?)
Шир Шелеспонту не здолать?
Чому б в ревінні бур зимових
Не йти в Герої із забрьох?
На честь Венери стати знову
На путь звитяг? Шкода обох!

Бачимо насамперед старання шановної перекладачки триматися якомога ближче до оригіналу — витримування віршованого розміру, принципу римування, «грудень» («desember») у першому рядку, який «випав» у Паламарчука і т.д.

Формально їй це справді вдається, — за винятком тих ситуацій, де вона елементарно помиляється з трактуванням оригінального тексту й тому змушена домислювати. Так замість Геро (Hero), — коханої Леандра, до якої він власне й плыв через Гелеспонт, — зринає навіть не герої (hero), а чомусь герої (heroes!); а вже через це «nothing loath» («без будь-якої неохоти») незбагненим чином трансформується відтак у невідомих «забрьох», які Байрону в цьому контексті й не снилися. Цікаво, що в примітці до тексту називається таки Геро, — невже перекладачка цього не бачила?

Втім, окремі неточності в трактуванні оригіналу — ще не найбільший клопіт перекладу Валерії Богуславської. Незважаючи на «випадання грудня», «переставлення місяцями» жіночої й чоловічої рим та «довільну» ритмомелодику, текст Паламарчука живий, органічний, зрозумілий і, нарешті, красивий — поетичний. У текст же Богуславської доводиться «продиратися» крізь «Леандра нічних балад», а відтак навіть «стати» (добре, що бодай не «наступити») «на честь Венери».

Це лише єдиний приклад, вибраний довільно, але він характерний для всієї книжки, — запрошуюю бажаних переконатися в цьому самим, продовжуючи зіставлення (дуже, до речі, цікава й корисна процедура для справжнього любителя поезії).

Віддамо належне пані Богуславській — вона дійсно зробила колосальну справу, і зробила її (це відчувається) із величезною любов'ю до поезії Байрона. Однак для того, аби на повну силу перекладати класиків, треба, очевидно, й самому бути віртуозним поетом, — а це, на жаль, єдина річ, якої шановна перекладачка в цій книжці не зуміла продемонструвати. Втім, далеко ще не все втрачено: ці переклади залюбки можна (і треба) «шліфувати», аби вони справді засяяли відбитком світла оригіналу.

А видавництву «Дух і Літера» хотілося б побажати все-таки не довіряти авторам редагування й коректу. Адже всім давно відомо, що свого тексту автор (у нашому випадку, звісно ж, перекладач) не «бачить», і дрібних помилок та описок при цьому пропускається надто багато.

Джордж Гордон БАЙРОН. Твори. — К.: Дух і Літера, 376 с. (о)

АДАПТАЦІЯ ШЕВЧЕНКА ЧИ ВІДРОДЖЕННЯ ЦЕНЗУРИ?

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ*

По-перше, висловлю дуже нетрадиційну думку про переклади Шевченка на російську мову. Як на мене, Шевченкова мова настільки близька до російської, що потреба в перекладах практично відпадає. Цікаво, чи вдавався до перекладів цар Микола I, коли читав «возмутительные стихи Шевченки», чи він зрозумів їх без перекладу? Додам, що існує погляд про непотрібність перекладів Пушкіна на українську мову. Не коментуючи його, скажу, що подібна думка про непотрібність перекладу Шевченка на російську мову чи не вдвічі слушніша.

До творів Шевченка, призначених для російського читача, треба додати хіба що словничок незрозумілих для росіянина слів або пояснювати їх на сторінках у виносках, і це все, що потрібно для такого видання. Згадаймо, як видав Котляревський свою «Енеїду». Він додав словничок малозрозумілих для росіян слів. І цього було досить, щоб кілька видань його переспіву розійшлися в тодішній російській столиці, і то не лише серед українців. Це було 200 років тому. Невже ж інтелектуальний рівень сучасних росіян нижчий від їхніх предків?

На круглому столі деякі промовці, хоч і не прямо, але висловлювали думку про нібито неприналежність Шевченка до світової культури. Це випливає з таких слів: «Молодше покоління, як воно сприймає Шевченка? Вони вже прилучилися до світової культури, вони вивчають іноземні мови, ходять у комп'ютерні клуби». Із цього пасажу треба розуміти, що Шевченко не належить до світової культури. Це хибне уявлення. Шевченко був і є частиною світової культури, невіддільної від боротьби за людські права. У ряду борців за людські права поруч із Гарібальді, Костюшком, Джордано Бруно, Іваном Гусом, Петефі стоїть Тарас Шевченко. Він був одним із тих, хто запалив поневолені народи імперії на революцію 1917 р. Не випадково Ленін у 1918 р. із винятково пропагандивних міркувань видає постанову про спорудження пам'ятника Шевченкові у столиці

Росії. Тому виключення Шевченка із світової культури — це збіднення її, і нашого — в особі Шевченка — вкладу у цю культуру.

Прозвучала на круглому столі і думка про потребу адаптації творів поета в таких безапеляційних словах: «не можна видавати захалявного Шевченка». Це вже твори поета переживали: їх «адапували» не раз. Богвірним не подобалися деякі слова в «Заповіті» і вони переробляли їх. Большевики вилучали поезії Шевченка з «Кобзаря». Що змушує декого бачити у Кобзарі «захалявного Шевченка», якого не можна видавати?

Очевидно, таке бачення виникає від непрочитання Шевченка по-справжньому. У цьому ж числі *Kr* досить освічена особа називає Шевченка «борцем з москалями, поляками, жидами». І в цьому ж таки числі *Kr* іще в одній статті пояснено, що **москалі** у Шевченка — це не росіяни, це — колоніальна адміністрація, тобто колонізатори. Поезія вимагає від поетів висловлювати свої думки якнайстиліше, і словом **москалі** Шевченко окреслює ті реальні, передача яких прозою потребує кількох слів. Вираз же «віддати у **москалі**» і Шевченко, і ми розуміємо як «віддати у солдати». Поетична мова має свої закони, свої секрети, і заразом, свої слабкі місця (для верхоглядів). Сказане про **москалів** стосується і до **ляхів** та **жидів**. Онук гайдамаки — Тарас — не боровся з ними. Він малював історію такою, якою почув від діда — учасника подій. Гайдамацьке повстання по суті викликано соціальними причинами, соціальним гнобленням, яке в ті часи оприявнювалось по національній лінії: замість феодалів-поляків та управителів їхніх маєтків — гебреїв, народ бачив **ляхів** та **жидів**, що їх знову-таки Шевченко не ототожнює з поляками й гебреями як націями. Додам, що Правобережна Україна, коли там відбувалися згадані події, належала до Польщі, де державною мовою була польська мова, у якій терміни **лях** і **жид** були офіційними літературними словами (термін **лях** на сьогодні застарів, а **жид** і зараз є польською літературною нормою на означення гебрея). Знаючи ці факти, чи можна приписувати Шевченкові антисемітизм, як це дехто пробує, вигадуючи якогось «захалявного Шевченка»? У середовищі, з якого вийшов поет, саме у таких термінах розумілися і оповідалися події, то чи міг правдолюб-художник якось ретушувати почуте з народніх уст? Це був би фальш. А в поета ж не було «зерна неправди за собою». І таки не було. На науковій конференції в Єрусалимі ізраїльські вчені визнавали, що гебреї-управителі польських маєтків на Ук-

раїні не завжди поводитися із селянами як джентлмени, щоб не сказати інакше.

Отже, у Шевченкових «Гайдамаках» немає нічого «захалявного». Це документ епохи, викладений мовою учасників подій, чи не єдиний у світовій літературі твір, написаний з позиції учасника, а не карателя повстання. Пушкін писав свою «Капитанскую дочку» з позицій російських дворян — опонентів народнього бунту. Тому показ повстання у Пушкіна однобокий, проімперський. Він же окреслив російський бунт «безглуздим та безпощадним». Безпощадним то він був, але для повстанців він мав глузд, якого не хотів бачити дворянин Пушкін. У виру повстань діється помста і лється кров невинних жертв, наприклад, дітей. Шевченко не міг не знати, що Гонта не вбивав своїх дітей. Але він пішов за народнім переказом, щоб підкреслити безпощадність народнього гніву. Можна критикувати, не приймати Шевченкову творчість, але адаптувати, тобто щось випускати, щось міняти не можна. Це буде не Шевченко, а пародія на нього, карикатура, яка остаточно відштовхне читача від його творчості. На круглому столі говорилося, що радянська школа своєю подачею Шевченка відтрутила від нього читачів. А що таке адаптація? Це та сама подача Шевченка у потрібному комусь ракурсі. То чим адаптація краща від советського псевдонаукового літературознавства?

Шевченка треба видавати з примітками, наприклад, про значення слова **москалі** та інших слів. Треба супроводити видання передмовами, післямовами, історичними довідками, але жодного слова в його поезії не можна ні випускати, ні міняти. Це все одно, що переписувати історію відповідно до уподобань переписувача.

На круглому столі згадувано і про потребу порозуміння між культурами, тобто між народами. Порозуміння потрібне завжди, і наш час не виняток. Але всяке порозуміння має базуватися на правді, на правдивих фактах. Нема народів-ангелів і народів-іродів. Усі народи троху ангели, а троху іроди. І порозуміння між ними мусить йти по лінії правди. Народи мають щиро визнати свої помилки і свої гріхи перед іншими народами. Інакше це не буде істинне порозуміння, а порозуміння на користь «рівнішого» серед рівних.

Правда завжди була об'єктом гоніння: для боротьби з правдою сильні світу цього винайшли цензуру. Чи ж не є відмова від видання «захалявного (вираз промовця) Шевченка» свого роду відродженням цензури?

Kr

* Зберігаємо правопис автора

Малюнок Олександра Кустовського

ІВАН АНДРУСЯК: МОЖНА Й ЗА ДВІ-ТРИ НОЧІ – АЛЕ НАВІЩО?

Іван АНДРУСЯК — мистець, чия творчість викликає досить-таки неоднозначні думки серед колег. Одні захоплюються ним, інші дратуються через його універсальність та бажання досягти успіхів у всьому. А береться він за все, де тільки можна показати свої талант і майстерність.

К.Т.: Іване, за якийсь десяток років стало традицією серед молодих поетів об'єднуватися в угруповання й гуртом дорослішати, «дозрівати» в прозаїків або переставати писати. Як і чому колишньому «новодегенерату» вдалося залишитись поетом?

І.А.: Не думаю, що все так просто. І не думаю, що «Нова дегенерація» чи інші гурти першої половини дев'яностих були всього лише такими собі «інкубаторами» для «дозрівання». Їхня місія полягала радше в тому, аби показати, наскільки українська поезія може бути насправді різною — під ту пору це було доволі актуально. Але нині час інший, і потреба інша — показати, наскільки різною може бути українська проза. Тому поезія може дозволити собі нарешті нічого не «показувати», а просто жити, як їй заманеться. Гадаю, що це не найгірший час для розвитку поезії.

Узагалі ж, проблема вибору чи «переходу» із поезії в прозу — штука винятково індивідуальна. Вона залежить від внутрішніх задатків лю-

дини, від її психології, світовідчуття. Скажімо, Степан Процюк і в поезії завжди був таким же надривно-евристичним, ідеї в нього бігли наперед форми, а іноді її перестрибували, так що в прозі йому, ясна річ, розкриватися зручніше. Я ж і в прозі передусім поет — мене «як» цікавить більше, ніж «що», а від вдалого поєднання звуків отримую кайф, ні з чим іншим не зрівняний. Що ж до «відкату» Івана Ципердюка в журналістику, то я усе ще вперто сподіваюся, що свій роман (але саме роман, а не поетичну збірку) він рано чи пізно все-таки напише.

К.Т.: Наскільки відчутним для Тебе є належність до покоління «дев'яностників»? Чи існує конфлікт між поетами 90-х і 2000-х?

І.А.: Мені просто комфортно з цими людьми, я відчуваю себе в цьому товаристві «своїм». Не більше, але й не менше. Навіть із тими, із ким наші творчі шляхи геть розбіглися, — скажімо, із Андрієм Кокотюхою, до якого я надзвичайно тепло ставлюся — як до людини, хоча більшість його писань сприймаю з гумором.

Що ж до молодших, то тут усе залежить від того, наскільки вони мені цікаві. Себто, наскільки їхнє бажання відрізнитися підпорядковане бажанню вирізнитися. На тих, хто всього лише вирізняється, я просто не звертаю уваги, але натомість активно цікавлюся тими, хто відрізняється — Олегом Кочевих, Сашком Ушкаловим, Олегом Коцаревим, Веронікою Кавун, Іллею Стронговським, Тетяною Дерюгою...

К.Т.: Як взагалі оцінюєш рівень сучасної поезії. Чи мають реальні шанси її творці не загубитися серед натовпу й бути згаданими, скажімо, років за двісті?

І.А.: Оцінюю дуже високо, принаймні на фоні польської, білоруської та російської поезії. У жодній із них, скажімо, я не бачу поетів рівня Василя Герасим'юка чи Миколи Воробйова. Мало того: сама українська мова має величезний ресурс поетичних можливостей, і нині є добрих два десятки авторів, у тім числі й мого по-

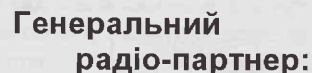

Телеканал "1+1" та шоколад "Корона" оголошують V-й Всеукраїнський конкурс романів, кіносценаріїв та п'єс "Коронація слова"!

Умови конкурсу:

- Роман, кіносценарій чи п'єса мають бути написані українською мовою.
- До участі в конкурсі допускаються твори, які раніше не друкувалися.
- Під час проведення конкурсу оргкомітет зберігає анонімність авторів.
- Для участі у конкурсі слід вислати поштою машинопис роману, кіносценарію чи п'єси, підписаний псевдонімом. В окремому конверті, підписаному тим же псевдонімом і вкладеного до теки з машинописом, вказується справжнє ім'я, прізвище, домашня адреса, телефон та заява про участь у конкурсі.
- Роман, кіносценарій чи п'єса мають бути надруковані на друкарській машинці або комп'ютері у два інтервали.
- Машинописи не рецензуються і не повертаються.
- Рішення про результати конкурсу ухвалює журі.
- У номінаціях визначається:
 - перша премія - 18 000 гривень,
 - друга премія - 6 000 гривень,
 - третьа премія - 4 000 гривень
- та сім заохочувальних премій по 1 000 гривень.
- Лауреати складають відповідальність за сплату податків.
- Кращі романи будуть видані книжками.
- Машинописи надсилаються до 1 лютого 2005 р. на адресу: На конкурс "Коронація слова". Абоненська скринька №65, м. Київ-142, 03142.
- Довідки за цією ж адресою.

Медіа-партнери:

коління, які цей ресурс активно розробляють.

Кр: *Що змінилося в підході до творчості, у стилі Андрусяка з часу виходу першої серйозної книжки «Отруєння голосом»?*

І.А.: У стилі, здається, нічого революційного не відбулося. Більше дисципліни, менше текстової порожнечі — нормальний процес самовдосконалення. А загалом багато чого змінилося. Я, так би мовити, «заспокоївся», «перевоситався», і відчуваюся нині значно більше налаштованим на гармонію, на «вічність», а не на психофізіологічну «смиканину». Очевидно, головна зміна — набуття віри. Це справді багато в чому змінює не лише текст, а й саму людину. І мені подобаються ці зміни.

Кр: *Ти сьогодні — відомий поет, прозаїк, журналіст, перекладач, критик. Звідки таке бажання універсальності? І куди зникло переконання, що справжній митець повинен уникати політиканства?*

І.А.: Я не належу до того типу людей, котрі вважають, що поет має харчуватися амброзією й ночувати під зорями, накрившись трояндовою пелюсткою. Як і не поділяю думки, що поет має бути похмурим, худим і нещасним. Навпаки: хтось із львівських друзів, не бачивши мене кілька років і зустрівши на Форумі видавців, завважив, що я виглядаю усміхненим, товстим і щасливим. Притому зовсім не через те, що займаюсь політиканством — аж ніяк, від цієї фігні я так само далекий, як і від відсутності проблем. Просто я не знаю в цьому світі жодної людини, котра жила б на гонорари від своїх поезій. «У миру» поет просто приречений бути кимось іншим — скажімо, викладачем літератури, редактором абощо. Викладач із мене був би нікудишній, редакторством усього не вповниш, тому я й «ухитрюся» заробляти всього лише на висловлюванні того, що думаю — хай навіть про політику. Не бачу в цьому

нічого страшного, оскільки працюю не з тюремщиками й не з падлюками, а з нормальними інтелектуальними людьми. Так, ясна річ, багато не заробиш, — навіть житла власного все ще не маю, — але принаймні з власною душею живу в мирі й творчість від заробітчанства відрізняю чітко.

Це щодо мене як «журналіста», а в інших названих тобою «іпостасях» я все одно всього лише поет, навіть у прозі.

Кр: *Перекладацький дует Іван Андрусяк — Катерина Борисенко виявився напрочуд вдалим. Як відбувається розподіл праці між вами? Чи є вже нові ідеї щодо перекладу?*

І.А.: Багато людей дивуються: як можна перекладати вдвох? Але я натомість дивуюся, як міг сам, до зустрічі з Катрусєю, перекладати такі складнощі тексти, як у каммінгса! Процес відбувається елементарно — через обговорення, дискутування буквального кожного звуку в тексті. От лише там, де питання стосується точності, «останнє слово» за Катрусєю, яка ліпше від мене знається на англійській, а там, де мова йде про поетику, «останнє слово» за мною — як за більш «досвідченим» у цій сфері. І так доти, доки все не «зійдеться»...

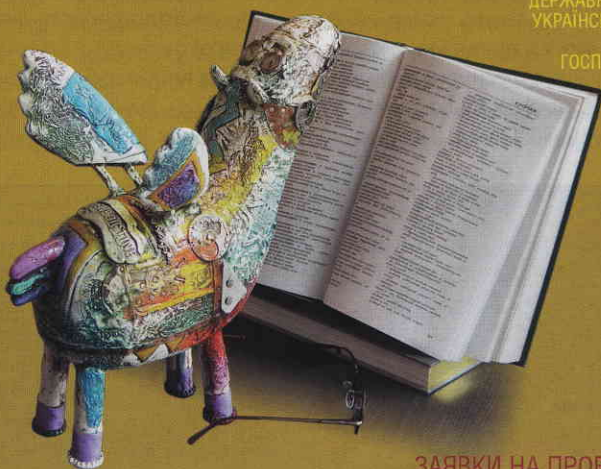
Що ж до «нових ідей», то переклали мою улюблену поему Томаса Стернза Еліота «Порожні люди» й кілька улюблених Катрусиних казок Оскара Вайлда. Каммінгса теж напризволяще не залишимо — будемо працювати далі, там величезне поле для вдосконалення. Я ж тим часом доводжу до пуття збірку перекладів із поляка Анджея Бурси «Кат без маски», — сподіваюся, що вона побачить світ на початку наступного року.

Узагалі ж, наша з Катрусєю мрія — видання поезій Стефана Яворського. Але там багато треба перекладати не лише з давньоукраїнської та польської, а й з латини, якої ніхто з нас не знає. Будемо вчитися.

Розмову підтримувала Марія КРИШТОПА **Кр**

ШОСТИЙ КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК

КНИЖКОВИЙ СВІТ

ОРГАНІЗАТОРИ:
ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ,
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИДАВЦІВ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ
АСОЦІАЦІЯ «НАВЧАЛЬНА КНИГА»,
ГОСПОДАРЧА АСОЦІАЦІЯ КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ УКРАЇНИ,
УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКОВА КОМПАНІЯ «МЕДВІН»

ЗА ПІДТРИМКИ:
МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ,
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ,
КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ,
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ,
УКРАЇНСЬКОЇ БІБЛІОТЕЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ,
АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

УВАГА!
ПРИЙМАЮТЬСЯ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО
НАПОВНЕННЯ ПРОГРАМИ ВИСТАВКИ,
ЗАЯВКИ НА ПРОВЕДЕННЯ ЗУСТРІЧЕЙ З ПИСЬМЕННИКАМИ,
ПРЕЗЕНТАЦІЙ ВИДАВНИЦТВ ТА ВИДАНЬ,
ІНШИХ ЦІКАВИХ ЗАХОДІВ.

2004
11 — 14
ЛИСТОПАДА
КИЇВ

ЕКСПОЦЕНТР «СПОРТИВНИЙ»
ВУЛ. ФІЗКУЛЬТУРИ, 1
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

УПОРЯДНИК:
ВИСТАВКОВА КОМПАНІЯ
«МЕДВІН»
Тел./факс: +380 44 413-59-00,
+380 44 413-86-07,
+380 44 411-57-01,
8 050 358-75-92.
E-mail: medvin@carrier.kiev.ua
www.medvin.kiev.ua

Генеральний спонсор
**ІВЧЕНКО
ПРОГРЕСС**

Спеціальний медіа-партнер ярмарку
**КНИЖНИК
review**

ВИСТАВКИ
МЕДВІН

ПОТУГА ПРИВАТНОЇ ІНІЦІАТИВИ

Форум видавців у Львові рецензувати не просто з однієї причини: він у своїй популярності надто відірвався від усіх інших українських книжкових ярмарків (див. «Рейтинг виставок» у Кр, ч.17'2004). Епітетів та знаків оклику за десятиліття опубліковано стільки, що на одинадцятому році його існування оригінальним бути важко. Але спроби не припиняються: ректор Києво-Могилянської Академії В'ячеслав Брюховецький схарактеризував феномен Форуму як «потугу приватної ініціативи».

Костянтин РОДИК

Із цим означенням важко не погодитися: вересневий книжковий Львів став першим ярмарковим майданчиком країни цілком усупереч байдужості керівників держави та непрофесіоналізмові посадовців, що за своїм статусом мусять опікуватися вітчизняним книжковим ринком. Мало того: сума приватних ініціатив українських книгарів, сфокусована на Форумі, ставить під сумнів потребу в утриманні чиновництва, яке мало би дбати про книжку.

Українська книжка дбає про себе сама. Навіть тоді, коли новинки з'являються за спонсорської допомоги (бізнесменів, політиків, держустанов), ця допомога ініціюється видавцями, а не владною елітою, котра не розуміє стратегічних потреб суспільства в такій допомозі.

Українські видавці дають собі раду навіть там, де їхні закордонні колеги справедливо дякують своїм державам — у нормалізації законодавчого поля книжкового бізнесу. Коли сьогодні чільники Держтелерадіо випинають груди під ордени за зняття ПДВ, стає соромно за мимовільну участь у цьому балагані. За цю технічну пільгу, яка власне запускає ринковий механізм у книговидаванні, приватні видавці почали битися рівно дев'ять років тому, готуючи відповідні проекти законів. Ці проекти піддавалися вивіскам саме в кабінетах виконавчої влади. І вигулькували тоді чи то у вигляді закону, котрий був вигідний лише одній фінансово-політичній групі з її потужним паперово-поліграфічним комплексом, чи то у вигляді двох президентських указів, виписаних чиновниками так, що жоден пункт виконати неможливо.

Останній проект, підготовлений видавцями, чиновники мурижили рівно стільки, аби загнати українське книговидавання до стану клінічної смерті. І в такий спосіб згромадили собі постамент рятівників галузі!

Саме в такій атмосфері розпочинався нинішній Форум. До чести першого заступника голови Держтелерадіо **Василя ШЕВЧЕНКА**, він швидко збагнув неприйнятність реляційного тону серед потерпілих й обрав єдино можливий варіант захисту: приходьте до Комітету з пропозиціями, жодна не лишиться без уваги.

Світлина Костянтина Родика

Чули не раз. І вже не йдуть, бо вже не вірять. Хіба пан Шевченко (ще кілька місяців тому колега-видавець) стане для України тим, чим став для нинішньої Росії колишній видавець В.Григорьев.

Утім, за своїм жанром Форум не є дискусійною трибуною (хоч його «круглі столи» дедалі більше нагадують серйозні парламентські слухання). За жанром — це свято енергетичного обміну. Покупці радіють небаченому в жодному іншому місці країни вибору українських книжок. З інших міст у ці дні їдуть до Львова десятки й десятки звичайних книголюбів — «книжкових туристів». Видавці ж на очах заряджаються оптимізмом від продажів (незрідка чотири дні торгівлі на Форумі значать більше, ніж півроку звичайної реалізації).

Своєю чергою видавці віддячують читачам тим, що привозять із собою авторів резонансних творів і влаштовують презентації, прес-конференції, читання etc. А виснажені після щільного графіку таких зустрічей письменники надолужують витрачену енергію, підписуючи свої книжки черз охочих.

Така фестивальна програма була нині особливо широкою. Під промоційні заходи уже на повний хід використовується сусідній Палац Потоцьких; у популярних кав'ярень «Лялька» і

Щойно відкрита видавничий «Бак» Академічна книгарня-кав'ярня у центрі Львова

Интер'єр Академічної книгарні у центрі — директор видавництва «Бак» Орест Коссах

«Дзига» (недавніх монополістів вечірньої програми Форуму) з'явилося кілька достойних конкурентів.

Побачити усе це бодай уполовині немає жодної змоги. Деякі видавництва, як-от «Фоліо», влаштували зустрічі з авторами на своєму стенді у режимі non-stop: **ПОКАЛЬЧУК — КОКОТЮХА — СНЯДАНКО — ПЬОНТЕК — ЖАДАН — КАРПА — КУРКОВ**. Не менш завізно було біля «Факту», «Піраміди», «Кальварії», «Коронації слова», «Критики» — **ФЕДЮК, ПИРКАЛО, ДЕРЕШ, МАПОС, ВІЛЬЧИНСЬКИЙ, ІВАНИЧУК, КАЛИНЕЦЬ, ВИННИЧУК, РОЗДОБУДЬКО, ЖОЛДАК, ЄШКІЛЕВ, ІЗДРИК, ПРОХАСЬКО, АНДРУХОВИЧ, СТУС**... Імена ще десятка відомих літератів фігурують у програмі, але побачитися з ними не вдалося. Тут — організаційна проблема Форуму. Час і місце заходів, розрахованих на майже тотожну аудиторію, розведені не були.

Як зазвичай, учасники Форуму весь перший день очікували результатів книжкового конкурсу (і, зазначу мимохідь, нічого не робили для промоції книжок-переможців три наступні дні: жодної

терміново виготовленої наліпки, манжетки, закладки, просто оголошення на стенді про відзнаку того чи того видання).

Цьогорік рівень поцінування надісланих на конкурс книжок помітно зріс. Організатори запозичили випробовану впродовж кількох років технологію Всеукраїнського рейтингу «Книжка року»: створення під окрему номінацію власної експертної ради з десяти фахівців. У такий спосіб визначено лавреатів навчальної та наукової книги. А решту кращих — «*видання загального призначення, розраховані на найширшу читачку аудиторію*» — назвало журі з

**ПРИГОДУ ЗА ПРИГОДОЮ
ЧИТАЙТЕ З НАСОЛОДОЮ!**

серія
**Пригодницька
бібліотека**

для читачів
9-12
років

Замовляйте у видавництва «Тезис» а/с 2890, м. Вінниця, 21027 тел./факс: 8 (0432) 46-48-16 e-mail: thesis@in.vn.ua

ЩО НЕ ДЕНЬ, ТО СУБОТА
ВОЛОДАР ЛАВДИ АБО ПРИГОДИ ВУЖА ОНИСЬКА
СУПЕРАГЕНТ ОСО
ТАЄМНИЦЯ ЗОЛОТОГО КЕНГУРУ

одинадцятьох відомих гуманітаріїв, четверо з яких були або й нині є експертами «Книжки року».

Щоправда, львівські «судді» не взяли на себе сміливість вибудувати гіт-парад і просто оголосили рівноправними переможцями конкурсу 21 книжку (оптимальна, до речі, кількість лавреатів, до чого «Книжка року» дійшла експериментальним шляхом ще чотири роки тому). Конкурсне технологічне нововведення Форуму далось взнаки: результати роботи журі виглядають адекватнішими, ніж будь-коли. І — ще більше корелюють із результатами рейтингу «Книжка року». Так, поцінована **Переяславська рада 1654 року** (К.: Смолоскип) торік перемогла у номінації «Минувшина»; серед нинішніх «Лідерів літа» фігурують львівські іменинники: **Лідія ОРЕЛ. Мальоване дерево. Наївний живопис українського села** (К.: Родовід) і **Тарас ШЕВЧЕНКО. Повне зібрання творів. У 12 т./Т.3-6.** (К.: Наукова думка). Такі видання, як **Марія ЗУБРИЦЬКА. Ното legends: читання як соціокультурний феномен** (Л.: Літопис), **Григор НАРЕКАЦІ. Книга трагедії** (Л.: Каменяр) та **Великий атлас світу** (К.: Картографія) вийшли друком після визначення «Лідерів літа», потрапили до міні-рейтингу **Kr** «Чудова сімка» й мають всі шанси на успішну конкуренцію за лідерство осені й остаточну перемогу в «Книжці року». Як і поціновані у Львові книжки, що перевезені з друкарень безпосередньо на виставковий стенд: **Ян БЖЕХВА. На землях Бергамотях** (Л.: Видавництво Старого Лева), **Володимир СВДІЗІНСЬКИЙ. Повне зібрання творів у 2-х т.** (К.: Критика), **Анна ПОЛІТКОВСЬКА. Друга чеченська** (К.: Діокор), **Ольга ТОКАРЧУК. Гра на багатьох барабанчиках** (Л.: Літопис), **Старовинний Харків у поштових картках** (Х.: Колорит).

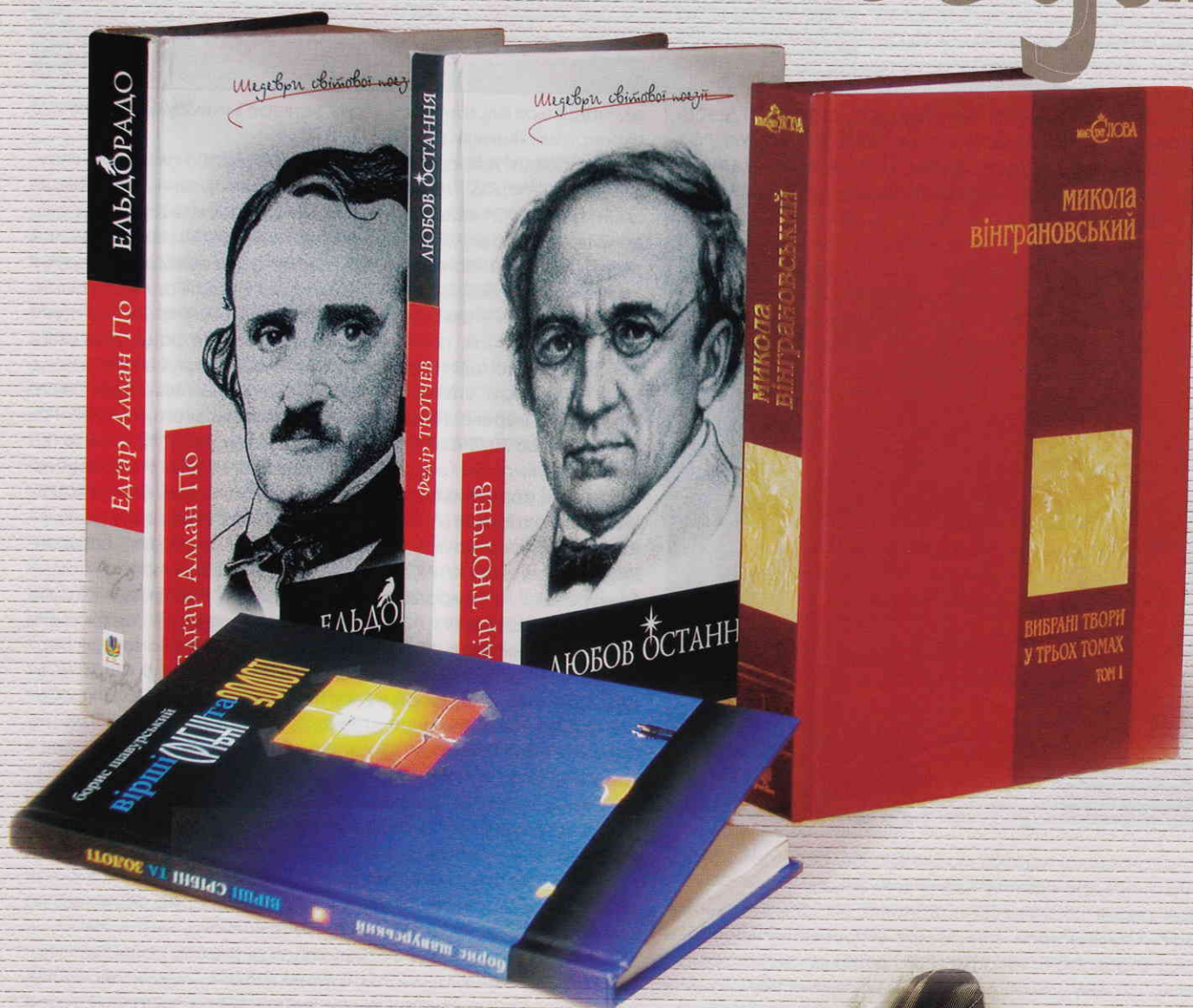
Єдина справжня несподіванка форумного конкурсу — Гран-прі за минулорічну книжку: **Микола ВОРОБИЙОВ. Слуга півонії**. (К.: Просвіта). Це — справедлива відзнака поетової творчості, але аж ніяк не оцінка власне книжкового проекту. Торік у «Книжці року» (номінація «Голоси») видання пропустило поперед себе томики Лишеги, Голобородька, Герасим'юка та Федюка.

Про решту принад XI Форуму видавців у Львові можна далі писати багато, а можна й взагалі було не писати — лише запропонувати виразні світлини з триденних мандрів його території. Але й те й інше не дає скільки-небудь об'ємного уявлення про феномен. На Форум треба їхати.

Kr

I5

Серія "Маєстат слова" заснована 2004 р. Вийшов друком перший том ("Поетії. 1954–2003") вибраних творів у 3 т. М. Вінграновського, готуються до друку другий і третій томи. У планах видавництва – поетичні набутки І. Драча, Д. Павличка та інших майстрів українського письменства.

У 2003 р. видавництво "Богдан" видало поетичну добірку сучасного українського поета Б. Щавурського "Вірші срібні та золоті".

У двомовній серії "Шедеври світової поезії" побачили світ поетичні твори Е.А. По і Ф. Тютчева. Незабаром вийдуть друком україномовні переклади С. Єсеніна, Р.М. Рільке, Ф.Г. Лорки, Г. Аполлінера, А. Міцкевича, В. Незвала, Р. Бернса та ін.

Принагідно запрошуємо до співпраці авторів, перекладачів і всіх, кому не байдужа доля українського слова.

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА,
ФОЛЬКЛОР

Антологія української морської поезії: Від Т.Г.Шевченка до наших днів / Упорядкув., вступ. ст. А.Глушак. — Одеса: Маяк, 2004, 239 с., 1000 пр.(п)

БАХ Ричард

Дар крильєв: Пер. с англ. — К.: Софія, 2004, 350 с., 5000 экз.(о)

БАХ Ричард

Ничто не случайно: Пер. с англ. — К.: Софія, 2004, 285 с., 5000 экз.(о)

БАХ Ричард

Чужой на земле. Биплан: Пер. с англ. — К.: Софія, 2004, 285 с., 5000 экз.(о)

БУРКУН Сергій

Горобині ночі: 36. поезій. — К.: Поліграф Консалтинг, 2004, 134 с., 1000 пр.(о)

ВЕРПІЛЬ Олександр

Паморозь: Поезії. — Суми: Слобожанщина, 2004, 111 с., 500 пр.(о)

ВИШЕСЛАВСЬКИЙ Леонід

Українська сповідь: Поезії, проза / Передм. І.Драча. — К.: Вид-во ім. О.Теліги, 2004, 327 с., 1000 пр.(п)

ВОЙНАРОВИЧ Анна

Небесная беседа: Стихи о любви. — Рівне: Волин. обереги, 2004, 63 с., 200 экз.(о)

ГОРЛАЧ Леонід

Руїна (або життя і трагедія Івана Мазепи): Іст. роман у віршах. — К.: Б-ка українця, 2004, 254 с., 3000 пр.(п)

ГОРОХОВСКИ Майкл

Не приемлю прошлого во имя настоящего. — Одесса: Астропринт, 2004, 461 с.(п)

ГРИГОРЕНКО Анатолій

Во храм души: Поезії / Перед. сл. М.Наєнка; Післямова А.Сисоя. — К.: Пульсар, 2004, 167 с., 500 пр.(о)

ГУСАКОВ Виталий

Точка возврата: Стихи разных лет. — Донецк: Юго-Восток, 2004, 98 с., 300 экз.(о)

ДАВИДЕНКО Валентина

Флейта Евтерпи: Поезії. — К.: Ярослав Вал, 2004, 63 с.(о)

ДУДАР Євген

І силою, і правдою..: (Перебрано, вибрано, доповнено). — Тернопіль: Джура, 2003, 272 с.(о)

ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ Павло

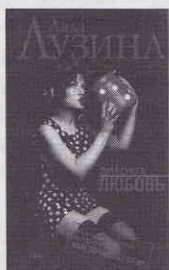
Тисячолітній Миколай: Роман. Ч.1: **Полювання на хлястики.** / Худож.-оформлювач І.В.Осипов. Сер. «Література». — Х.: Фоліо, 2004, 400 с.(п)

КАФКА Франц

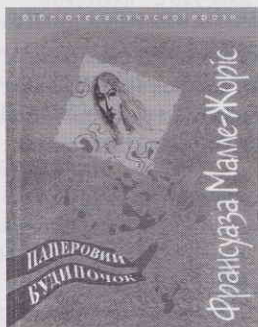
Вибрані твори: Процес. Вирок. Перевтілення. Голодомайстер: Пер. з нім.: Для ст. шк. віку / Упоряд. Є.Волощук; Передм. Д.Затонського. — К.: Генеза, 2004, 286 с., 2000 пр.(п)

ЛУЗИНА Лада

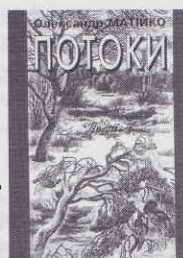
Девочка, которую я любила / Рис. Л.Лузиной; Худож.-оформитель Л.Д.Киркач-Осипова. Сер. «Интрига». — Х.: Фоліо, 2004, 221 с., 4000 экз.(о)

ЛУЗИНА Лада

Диагноз: любовь / Рис. Л.Лузиной; Худож.-оформитель Л.Д.Киркач-Осипова. Сер. «Интрига». — Х.: Фоліо, 2004, 205 с., 4000 экз.(о)

МАЛЛЕ-ЖОРИС Франсуаза

Паперовий будиночок: Роман / Пер. з фр. та передм. Г.Малець. — К.: Пульсар, 2004, 221 с., 2000 пр.(о)

11,00 €

МАТІЙКО Олександр

Потоки: Поезії. — К.: Нора-принт, 2004, 127 с., 600 пр.(о)

МАУНТИН Фиона

Бледна как смерть: Роман: Пер. с англ. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 319 с., 7000 экз.(п)

НАБΟКОВ Владимир

Ада, или Эротиада: семейная хроника / Пер. с англ. О.Кириченко; Предисл. и коммент. Н.Мельникова. — Х.: Фоліо; Москва: АСТ, 2004, 601 с., 3500 экз.(п)

Образки з життя: Твори Панаса

Мирного: Навч. посіб. У 2 кн. Кн.1 / Упорядкув. О.Г.Мукомели; Передм. Н.М.Гаєвської. Сер. «Шкільна бібліотека». — К.: Грамота, 2003, 495 с., 70000 экз.(п)

ПЛУХІНА Ірина

Крила: Вірші. — Рівне: Волин. обереги, 2004, 63 с., 500 пр.(о)

ПОНОМАРЕНКО Сергій

Санитар морга, или Лунное затмение в зимнем саду. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 447 с.(п)

ПОНОМАРЕНКО Сергей

Седьмая свеча: Роман. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 254 с., 1000 экз.(п)

Пошуки прекрасного: Твори Михайла

Коцюбинського: Навч. посіб. Сер. «Шкільна бібліотека». — К.: Грамота, 2003. — 399 с., 70000 пр.(п)

ПРАСК Святослав

Здобути або не бути: Іст. роман-трилогія. — Рівне: Азалія: Рівнен. друк., 2003, 687 с., 400 пр.(о)

Пробудження: Альманах: Твори лауреатів літ. конкурсу «Любять Україну»:

Поезія. Проза. Драматургія. — К.: Укр. письменник, 2004, 375 с., 1500 пр.(п)

ПУЛЛМАН Філіпп

Янтарне скло. — Х.: Клуб Семейн. Дозвілля, 2004, 479 с., 4000 пр.(п)

ПЫТАЛЕВ Петр

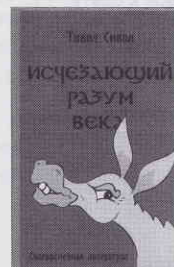
Возраст любви: Избранное. — Симф.: Доля, 2004, 647 с., 1000 экз.(п)

РЕМАРК Эрих Мария

Жизнь взаимы: Роман / Пер. с нем. Л.Б.Черной; Худож.-оформитель Б.Ф.Бублик. Сер. «Мастера. Классика». — Х.: Фоліо; Москва: АСТ, 2004, 268 с., 3000 экз.(п)

СЕНДЕЦЬКА Рогіда

Тернові страждання і радості: Поезії. — Л.: Афіша, 2004, 286 с., 1000 пр.(о)

СИВОЛ Тивол

Исчезающий разум века. Сер. «Современная литература». — К.: Радуга, 2004, 270 с., (п)

СОБОЛЕНКО-БАСКАКОВ Сергій

Настойка от хамства. — Днепропетровск: Монолит, 2004, 319 с., 5000 экз.(с)

СОКОЛОВ Валентин

Подо льдами Арктики: Страницы из дневника командира атомной подводной лодки / Авт. лит. записи Н.Дубров. — Одесса: Николай Дубров, 2004, 159 с.(п)

СОЛОВЕЙ Василь

Переза: Вірші. — К.: Просвіта, 2004, 143 с.(о)

СТАВНИЧИЙ Ігор

Сльози богів: Поезії / Графіка В.Под'япольського; Передм. М.Мачківського. — Хмельницький: Евріка, 2004, 59 с. 300 пр.(о)

СТЕПАНЮК Борислав

В перебігу літ і доль: Вибр. поезії. — К.: Пульсар, 2003, 429 с., 600 пр.(о)

Суголосся: Поет. пер. Віктора Чабаненка. — Запоріжжя, 2004, 152 с.(о)

ТОДОСІЄНКО Наталія,**ВОЛОЧАЙ Василь**

Два вічних крила: Поезії. — Вінниця: Видавель О.Власюк, 2004, 174 с.(о)

ТРУСОВ Юрій

Золотые эпoletы: Ист. роман. — Одесса: Астропринт, 2004, 317 с., 500 экз.(п)

ТУШИНСКИЙ Леонард

Тайны бессловесные. — Суми: Слобожанщина, 2004, 143 с., 200 пр.(о)

ФАЩУК Василь

Борці за волю: Ист. драма. — Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004, 287 с.(о)

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Владимир

Восходящая к свету. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 446 с., 3000 экз.(п)

ЧЕРЕДНИЧЕНКО Владимир

Линия Путина: Повести. В 4 кн. Кн. 1. — Днепропетровск: Пороги, 2003, 447 с., 10000 экз.(п)

ЧУРА Степан

Змарноване життя. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2004, 48 с., 200 пр.(о)

ШЕКСПІР Вільям

Сонети / Пер. Г.П.Пилипенка. — К.: Довіра, 2004, 162 с., 500 пр.(о)

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

АНДЕРСЕН Ганс Кристиан

Сказки. Сер. «Великие сказочники». — Донецк: Донеччина, 2004, 191 с., 3000 экз.(п)

ГАУФ В.

Чарівний світ В. Гауфа: Казки: Для дітей мол. шк. віку / Іл. О.Магдича та ін. — Х.: Ранок, 2004, 95 с., 5500 пр.(п)

Географія України: Дит. енцикл. / Авт. В.Ю.Пастушко; Худож. М.Л.Владимирова. Сер. «Я пізнаю світ». — К.: Школа, 2004, 382 с., 10 000 пр.(п)

ГОФМАН Эрнст Теодор Амадей

Сказки. Сер. «Великие сказочники». — Донецк: Донеччина, 2004, 221 с., 3000 экз.(п)

Древние греки: Пер. с итал. / Под ред. Дж. Казелли; Тексты Р.Росси, С.Казелли. Сер. «Зеркало цивилизаций». — Х.: Ранок, 2004, 88 с., 4500 экз.(п)

Кельти і вікінги: Пер. з італ. / За ред.

Дж. Казелли; Тексты Ф.Реками, Б.Сфераццо. Сер. «Зеркало цивилизаций». — Х.: Ранок, 2004, 89 с., 5500 пр.(п)

МАК Ольга

Каміння під косою: Повесть: Для серед. шк. віку / Худож. О.Распопова. — 3-те вид. — К.: Лелека, 2004, 144 с., 2000 пр.(п)

Міфологія: Скандинавські та германські країни, слов'янські країни, Індія, Китай, Японія: Дит. енцикл. / Авт.-упоряд. О.О.Могила, С.В.Чумаков; Худож.: В.В.Мосін та ін. Сер. «Я пізнаю світ». — К.: Школа, 2004, 494 с., 10000 пр.(п)

Обезьяны. Сер. «Пізнаємо світ живої природи». — Донецк: Донеччина, 2004, 48 с(п).

Тварини звичайні і незвичайні: Попул. дитяча енцикл. Сер. «Вікно у дивосвіт». — Х.: Сінтекс, 2003. — 95 с., 5000 пр.(п)

МИСТЕЦТВО.
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

ЕВТУШЕНКО Светлана

Покровские мистерии / Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. — Х., 2004, 343 с., 300 пр.(о)
Про художній примітив кінця XVII — початку XIX ст.

ЛИТВИНЕЦЬ Енгеліса

Українське народне мистецтво вишивання і нанизання: Альбом. — К.: Вища шк., 2004, 335 с.

НЕЧАЄВА Парасковія

Безсмертна тень великих душ. — 2-ге вид., доповн. — Чернівці: Зелена Буковина, 2004, 79 с., 1000 пр.(о)
Про життя і творчість видатного українського композитора Володимира Івасюка.

ПОБЕРЕЖНА Г.І.,

ЩЕРИЦЯ Т.В.

Загальна теорія музики: Підручник. — К.: Вища шк., 2004, 303 с., 3000 пр.(п)

САЄНКО Ніна

Олександр Саєнко: до становлення і розвитку українського монументального декоративного мистецтва ХХ ст.: Книга-альбом. — К.: Вид-во ім. О.Теліги, 2003. — 559 с., 1000 пр.(п)

100 знаменитых художников XIV-XVIII веков / В.Скляренко, Т.Иовлева, Ю.Кустовская, И.Скачко; Худож.-оформитель Л.Д.Киркач-Осипова. Сер. «100 знаменитых». — Х.: Фолио, 2004, 510 с(п)

ШЕВЧУК Оксана

Великодня веселка. — К.: Дніпро, 2004, 126 с., 5000 пр.(о)
Про писанки та писанкарство.

ЯРОШЕНКО Ірина

Мистецтвом встелені шляхи.
Андрій Кушніренко — диригент, композитор, педагог. — Чернівці: Прут, 2004, 219 с., 500 пр.(о)

ЛІТЕРАТУРА
УНІВЕРСАЛЬНОГО ЗМІСТУ

Академік Володимир Васильович Грабовецький: Бібліогр. покажч. / Ужгород, нац. ун-т, НДІ карпатознавства; Авт. вступ. ст та упоряд. М.М.Вегеш. — Ужгород, 2003, 128 с., 100 пр.(о)

Банки України, СНГ, стран Балтії — 2004. Сфера услуг для банка и офиса: Справочник-каталог. — К.: КБС-Издат, 2004, 672 с.(п)

Галина Стельмашук: Бібліогр. покажч. / Львів. акад. мистецтв. Наук. б-ка; Уклад. Л.Р.Шпирало-Запоточна. — Л.: Афіша, 2004, 53 с., 500 пр.(о)

Дипломатичний корпус: (Довідник) / Упр. держ. протоколу. — К.: Амадей, 2004, 228 с., 1000 пр.(п)

МИРОШНИЧЕНКО Светлана

Универсальная энциклопедия школьника: 5-11 классы. — Донецк: БАО, 2004, 559 с., 15000 экз.(п)

92,50 €

Офіційна Україна сьогодні: Інформація станом на 7 груд. 2003 р. — 7-ме вид. — К.: К.І.С., 2004, 824 с.(о)

Современная украинская энциклопедия. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 26000 экз.(п)
Т.3: Ве-Го. — 414 с.
Т.4: Го-Ду. — 414 с.

Хто є хто в Україні / Уклад. та ред. Ю.Марченко, О.Телемко. — К.: К.І.С., 2004, 990 с.(о)

Хто є хто на Тернопільщині. Видатні земляки: Довідк.-біогр. вид. Вип. 1 / Авт. ідеї та авт.-упоряд.: В.В.Болгов; Авт. дизайну і худож. оформл. І.Болгов. — К.: Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2004, 222 с., 5000 пр.(п)

СОЦІОЛОГІЯ,
ПСИХОЛОГІЯ

БІДЗЮРА Іван

Філософія системних реформ в Україні на рубежі століть. — К.: Навч. кн., 2004, 189 с., 500 пр.(о)

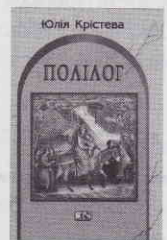
ВАСЬКІВСЬКА С.В.

Основи психологічного консультування: Навч. посіб. — К.: Четверта хвиля, 2004, 255 с., 1000 пр.(о)

Гендер і державна політика: Навч. посіб.: Пер. з англ. / Упоряд. П.Ренкін. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004, 394 с.(о)

ГОРЛАЧ Николай

Избранное. В 4 т. Т.4: Мысли о воспитании. — Х.: Факт, 2004, 547 с., 1300 экз.(п)

14,00 €

КРИСТЕВА Юлія

Полілог / Пер. з фр. П.Тарашука. — К.: Юніверс, 2004, 474 с., 2000 пр.(п)

МАСР-АБІХ Клаус Міхаель
Повстання на захист природи від

Довкілля до спільносвіту / Пер. з нім., післямова, прим. А.Єрмоленка. — К.: Лібра, 2004, 193 с., 1000 пр.(о)

НЕСТЕРЕНКО Галина
Особистість у нелінійному суспільстві. — Запоріжжя: Просвіта, 2004, 139 с., 300 пр.(о)

ПАЊЬКОВ Игорь
Как побеждать без борьбы: Практ. пособие по философии успеха. — Днепропетровск: Монолит, 2004, 543 с., 6000 экз.(о)

Противодействие торговле людьми: законодательные и нормативные акты зарубежных государств: (Информ. анализ. справ.) / Под общ. ред. А.М.Бандурки; Сост.: Е.Левченко и др. — Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2003, 224 с., 1000 экз.(о)

РОМАНОВСЬКИЙ О.Г.,
ПАЗИНИЧ С.М.,
РЕЗНИКОВ П.П.
Логіка: Навч. посіб. — Х.: ХПІ, 2004, 491 с., 300 пр.(п)

Соціолого-педагогічний словник / За ред. В.В.Радула. — К.: ЕксОб, 2004, 304 с., 1000 пр.(о)

СУЛИМЕНКО Е.И.,
ЕФРЕМЕНКО Т.О.
Ното есопотісис сременной України. Поведенческий аспект / Ин-т социологии НАНУ. — К., 2004, 243 с., 300 экз.(п)

Сучасний стан, проблеми та тенденції соціально-трудових відносин в Україні: спроба соціального конструювання / Відп. ред. Ю.І.Саєнко, Ю.О.Привалов. — К.: Стило, 2003, 360 с., 1000 пр.(о)

ТАРАСЕНКО В.І.,
ІВАНЕНКО О.О.
Проблема соціальної ідентифікації українського суспільства (соціотехнологічна парадигма) / Ін-т соціології НАНУ. — К., 2004, 575 с., 300 пр.(п)

ХОЗРАТОВА Нігора
Психологія відносин особистості й держави. — Луцьк: Вежа, 2004, 276 с., 300 пр.(о)

вища гірничо-шахтарська Україна: Документи і матеріали / Нац. гірн. ун-т України; Дніпропетр. іст. музей ім. Д.І.Яворницького; Вступ. сл. В.Ю.Пушкіна; За заг. ред. Г.К.Швидько. — Дніпропетровськ: НДУ, 2004, 104 с., 250 пр.(о)

АНТОНОВИЧ Володимир
Лекції з джерелознавства / Укр. Вільна Вкад. Наук у США. Іст. секція, Остроз. акад. — Острог; Нью-Йорк, 2003, 381 с.(о)

БОБИЛЕВА С.Й.
Історія Німеччини з давніх часів до 1945 року: Навч. посіб. / Дніпропетр. нац. ун-т. — Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту, 2003, 526 с., 600 пр.(п)

БУДКОВ Дмитро,
ВЕДЕНЕСЬВ Дмитро
Слово правди про Україну: Міжнар. інформ. діяльність Укр. держави, 1917—1923 рр. — К.: К.І.С., 2004, 203 с.; 8 л. іл.(о)

ВЕГЕШ Микола
Августин Волошин і Карпатська Україна. — Л.: Хуст: ЗУКЦ, 2004, 413 с., 1000 пр.(о)

ГАЛЬЧАК Сергій
«Східні робітники» з Поділля у Третьюму рейху: депортація, нацистська каторга, опір поневолювачам. — Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Вінобдруккарня», 2003, 349 с.; іл., 1000 пр.(п)

ГРАБОВЕЦЬКИЙ Володимир
Ілюстрована історія Прикарпаття / Прикарпат. ун-т ім. В.Стефаніка. 2-ге вид., доповн. — Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2003.

ГРУШЕВСКИЙ Михаил
Иллюстрированная история Украины с приложениями и дополнениями / Сост.: И.И.Брояк, В.Ф.Верстюк. — Донецк: БАО, 2004, 766 с., 15000 экз.(п)

ГУБАРЕВ Виктор
Довідник школяра і студента. Всесвітня історія. — Донецьк: БАО, 2004, 494 с., 15000 пр.(п)

ГУК Василь
Церківна і Станківці: Іст.-етногр. нарис. — Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004, 638 с.(п)

ГУРЖИЙ Александр,

ПАРАХІНА Марія
Етнологічні осередки України в 20-х — на початку 30-х років ХХ ст.: Нарис діяльності / Ін-т історії України НАНУ. — К., 2004, 248 с., 300 пр.(о)

ДАН Олександр
Козацтво Брацлавщини у боротьбі за свободу і незалежність (1648–1676 рр.) / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М.Коцюбинського. Музей гетьманства. 2-ге вид. — К.: Стило, 2004, 287 с., 500 пр.(о)

З непереможною правдою життя: 36. наук. пр. на пошану Є.М.Склярєнка / Ін-т історії України НАНУ, Голов. редкол. наук.-документ. Сер. книг «Реабілітовані історією». — К., 2003, 460 с., 150 пр.(о)

Звід пам'яток історії та культури України: Енцикл. вид.: У 28 т. / Голов. редкол.: В.Смолій та ін. — К.: Голов. ред. Зводу пам'яток історії та культури при вид-ві «Укр. енцикл.» ім. М.П.Бажана, 1999, Рез. англ.(п)
Київ: Кн.1: Ч.2: М—С / Редкол. тому: Відп. ред. П.Трощак та ін.; Упоряд.: В.Горбик та ін. — 2004, 1214 с., 3900 пр.

ЗОЛОТАРЬОВ Вадим
Олександр Успенський: Особа, час, оточення / Упоряд. О.А.Ємельянов. — Х.: Фолио, 2004, 366 с.; 4 арк. фот., 1000 пр.(п)

ЗУБАРЬ Виталий
Таврика и Римская империя: Рим. войска и укрепления в Таврике. — К.: Стило, 2004, 231 с., 500 пр.(о)

ИВАЩЕНКО Евгений
Когда мы были молоды: (Из воспоминаний советского полковника). — Донецк: Юго-Восток, 2004, 582 с., 250 экз.(п)

Ісаків: Іст.-краєзнав. нарис. — Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2004, 95 с.; 4 арк. іл.(о)

Історія українських політичних партій. Кінець ХІХ ст. — 1917 р.: Хрестоматія-посібник / Європ. ун-т. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004, 338 с., 2000 пр.(о)

КАЙЗЕРМАН Александр
Судьбы разные. — Донецк: Донеччина, 2003, 303 с., 150 экз.(п)

Книга Памяти Украины по увековечению участников боевых действий умерших в послевоенные годы. Донецкая область. Т.6. / Гл. редкол.: И.А.Герасимов (председатель) и др. — Донецк: АЛАН, 2003, 767 с., 5000 экз.(п)

Книга Памяти Украины по увековечению участников боевых действий умерших в послевоенные годы. Донецкая область. Т.7. / Гл. редкол.: И.А.Герасимов (председатель) и др. — Донецк: АЛАН, 2003, 719 с., 5000 экз.(п)

Книга Пам'яті України. Запорізька область. Т.15. / Голов. редкол.: І.О.Герасимов (голова) та ін. — Запоріжжя: Дике поле, 2003, 487 с., 1000 пр.(п)

Книга Пам'яті України. Запорізька область. Т.15. / Голов. редкол.: І.О.Герасимов (голова) та ін. — Запоріжжя: Дике поле, 2003, 487 с., 1000 пр.(п)

КОСТОМАРОВ Микола
Bohdan Khmelnytskyi: Іст. моногр. / Пер. з рос. Т.С.Завгородньої; Передм. В.С.Мороза; Худож. оформл. А.П.Дерев'янка. — Дніпропетровськ: Січ, 2004, 843 с., 3000 пр.(п)

КУРОЧКИН Александр
Українці в сім'ї європейській: звичаї, обряди, свята. — К.: Б-ка українця, 2004, 245 с., 1000 пр.(о)

КЮЗЕНЬЕ Жан
Пам'ять Карпат: Тисячолітня Румунія: погляд зсередини: Пер. з фр. — Л.: Ахіл, 2004, 465 с., 800 пр.(о)

ЛАЗУРЕНКО Валентин,
ВОВКОТРУБ Юрій
Каравани українського степу / 2-ге вид., доповн. — Черкаси: Ваш Дім, 2004, 90 с.; іл., 1000 пр.(о)

Про чумацький промисел на Україні у ХVІ—ХІХ ст.

МАЗЕПА Іван
През шаблю маєм права: Твори. — Біла Церква: Альм. «Біла Церква»: Вид. О.Пшонківський, 2004, 111 с.; іл., 400 пр.(о)

Мистецтво у духовному відродженні України: традиції, новації і перспективи: 36. матеріалів /

Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. — Рівне: Волин. обереги, 2004, 232 с., 200 пр.(п)

Молодь у вирішенні регіональних та транспортних проблем екологічної безпеки. Перспективи формування Пан'європейської Екологічної мережі: Матеріали Третьої Міжнар. наук. конф. (М. Чернівці, 21–22 квіт. 2004 р.) / Відп. за вип. В.Ф.Череватов. — Чернівці: Зелена Буковина, 2004, 365 с., 300 пр.(о)

Остання адреса: Розстріл соловецьких в'язнів з України у 1937–1938 роках / СБУ, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. НАНУ; Упоряд.: С.Кокін та ін. 2-ге вид., доопрац. і доповн. — К.: Сфера, 2003.(о)
Т.1. — LXII + 470 с.: 11 л. іл.
Т.2. — IV + 624 с.

ОСТАФІЙЧУК В.Ф.

Історія України: Сучас. бачення: Навч. посіб. / 2-ге вид., переробл. і доповн. — К.: Знання-Прес, 2004, 390 с.(п)

ПАВЛЕНКО Сергій

Оточення гетьмана Мазепи: соратники та прибічники. — К.: КМ Академія, 2004, 602 с.(о)

ПАП, о.Степан

Історія Закарпаття. Т.3. — Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2003, 647 с.(о)

ПОПЕЛЬНИЦЬКА Олена

Історична топографія київського Подолу XVII — початку XIX століття / Ін-т історії України НАНУ; Відп. ред. М.Ф.Дмитрієнко. — К.: Стило, 2003, 301 с., 500 пр.(о)

Провідники духовності в Україні:

Довідник / За ред. І.Ф.Кураса. — К.: Вища шк., 2003, 783 с., 5000 пр.(п)

ПРОКОПОВИЧ Еріх

Кінець австрійського панування в Буковині / НДЦ буковинознавства при Чернівець. нац. ун-ті ім. Ю.Федьковича. — Чернівці: Золоті литаври, 2004, 79 с., 1000 пр.(п)

РИБАКОВ Михайло

Хрещатик відомий і невідомий. — К.: Кий, 2003, 501 с., 5000 пр.(п)

СТЕПАНЕНКО Геннадий

Одесса, XIX век. — К.: 3 Медиа, 2004, 165 с., 1000 экз.(п)

100 знаменитых загадок истории / М.Панкова, И.Романенко, И.Вагман, О.Кузьменко; Худож.-оформитель Л.Д.Киркач-Осипова. Сер. «100 знаменитых». — Х.: Фолио, 2004, 511 с., 5000 экз.(п)

Страна казаков / Под общ. ред. Г.Я.Сергиенко. Сер. «История Украины в ист. исслед., документах и воспоминаниях современников». — К.: Радуга, 2004, 215 с., 5000 экз.(п)

Сучасна цивілізація: гуманітарний аспект: Зб. наук. пр. / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. НАНУ; Редкол.: І.Курас (відп. ред.) та ін. — К.: Академперіодика, 2004, 503 с., 500 пр.(о)

Украинский музей: Сб. науч. ст. / О-во археологии и антропологии и др.; Редкол.: М.И.Гладких и др. — К., 2003, 227 с., 300 экз.(о)

Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми / Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — Л.: 2004, 405 с., 200 пр.(о)

ФІГУРНИЙ Юрій

Історичні витоки українського лицарства: нариси про зародження і розвиток козац. традиц. культури та нац. військ. мистец. в укр. вимірі / НДІ. Ін-т українознавства. — К.: Стило, 2004, 307 с., 500 пр.(о)

Чийшия: Очерки истории и этнографии болгарского села Гордонее в Бессарабии

/ А.В.Шабашов, Н.Н.Червенков, А.В.Субботин и др.; Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. — Одесса: Астропринт, 2003, 788 с., 1000 пр.(п)

ШПИЦЕР Василь,
МОРОЗ Володимир

Крайовий Провідник Володимир Тимчій-«Лопатинський». — Л.: Афіша, 2004, 256 с., 1000 пр.(п)

ЯКУПОВ Назим,
ЩЕТНИКОВ Василий

Подвиг Одессы: 60-летию освобождения Одессы от фашист. захватчиков посвящается. — Одесса: КПОТ, 2004, 231 с., 1000 экз.(п)

ЯРЕМЧУК Сергій

Православна Церква на Буковині у радянську добу (державно-церковні взаємини). — Чернівці: Рута, 2004, 352 с., 150 пр.(о)

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

БАЗИЛЕВИЧ В.Д.,
БАЗИЛЕВИЧ К.С.,
БАЛАСТРИК Л.О.

Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. — К.: Знання, 2004, 854 с.(п)

Банківський нагляд: Навч. посіб. / В.І.Мищенко, А.П.Яценюк, В.В.Коваленко, О.Г.Коренева. Сер. «Вища освіта XXI століття». — К.: Знання, 2004, 406 с.(п)

БАРАНИК З.П.

Статистика ринку праці: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київ. нац. екон. ун-т. — К.: КНЕУ, 2003, 147 с., 190 пр.(о)

БОЙЧИК І.М.

Економіка підприємництва: Навч. посіб. — К.: Атіка, 2004, 479 с., 15000 пр.(п)

БОРЩ Наталия

Выплаты из фонда социального страхования по временной потере нетрудоспособности. — Х.: Фактор, 2004, 136 с., 8000 экз.(о)

БОЧАРНИКОВ Виктор,
СВЕШНИКОВ Сергей

Fuzzy Technology: Основы моделирования и решения экспертно-аналитических задач. — К.: Эльга: Ника-Центр, 2003, 293 с.(о)

БУРІЧЕНКО Л.А.,
ГУЛЕВЕЦЬ В.Д.

Охорона праці в авіації: Підручник / Нац. авіац. ун-т; За ред. Л.А.Буріченка. — К., 2003, 446 с., 250 пр.(о)

Бухгалтерский учет основной деятельности железных дорог Украины: Учебник / Б.А.Шумляев, Е.И.Рябый, В.И.Дзюба и др.; Под ред. Б.А.Шумляева; Нац. ун-т ж.-д. транспорта. — Днепропетровск, 2004, 463 с., 1000 экз.(о)

ВАКУЛЬЧУК Олег

Корпоративне управління: економіко-аналітичний аспект. — Дніпропетровськ: Пороги, 2003, 256 с., 300 пр.(о)

ВАСИЛИК О.Д.

Податкова система України: Навч. посіб. / Укр. держ. фін. акад. — К.: Поліграфкнига, 2004, 447 с., 5000 пр.(п)

ВАСЬКОВСЬКА М.С.

Інформаційні системи обліку: Навч. посіб. / Технол. ун-т Поділля. — Хмельницький: Поділля, 2003, 166 с., 300 пр.(о)

Віват, академія! / Г.В.Щокін, М.Ф.Головатий, Д.І.Ткач та ін.; За заг. ред. М.Ф.Головатого, Г.В.Щокіна; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. — К.: МАУП, 2004, 215 с., 5000 пр.(о)

ВИСЯЦЕВ В.А.,
АНТОШКІНА Л.І.,
ТАРЛОПОВ І.О.

Основи маркетингу: Навч. посіб. — Донецьк: НОРД-Пресс, 2004, 388 с., 1000 пр.(п)

Вы или Вас. Стратегии, с которыми побеждают II / Сост. А.Мальцева. — К.: Максимум, 2004, 317 с., 3000 экз.(п)

ГВКАЛОВА Н.Л.

Менеджмент персоналу: Навч. посіб. / Харк. держ. екон. ун-т. — Х.: ІНЖЕК, 2004, 275 с., 500 пр.(о)

ГАМАНКОВА О.О.

Облік і аудит у страхових організаціях: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Київ. нац. екон. ун-т. — К.: КНЕУ, 2004, 183 с., 400 пр.(о)

ГАНДЗЮК М.П.,
ЖЕЛІБО Є.П.,
ХАЛІМОВСЬКИЙ М.О.

Основи охорони праці: Підручник / 2-ге вид. Сер. «Вища освіта в Україні». — К.: Каравелла, 2004, 405 с., 10000 пр.(п)

ГОЛОБОРОДЬКО В.М.

Вибрані глави проєктивної ергономіки. Антропоморфний фактор: Навч. посіб. / Харк. акад. дизайну і мистецтв. 2-ге вид., випр. і доповн. — Х., 2004, 215 с., 300 пр.(о)

ГОЛОВ С.Ф.

Управлінський облік: Підручник / 2-ге вид. — К.: Лібра, 2004, 703 с.(п)

ГРИНЬОВА В.М.,
НОВІКОВА М.М.

Державне регулювання економіки: Навч. посіб. / Харк. держ. екон. ун-т. — Х.: ІНЖЕК, 2004, 753 с., 1800 пр.(п)

ДЕМЕНТЬЕВ Вячеслав

Экономика как система власти /

Донец. нац. техн. ун-т. — Донецк: Каштан, 2003, 403 с., 350 экз.(п)

ДЕНИСЕНКО М.П.

Гроші та кредит у банківській справі: Навч. посіб. — К.: Алерта, 2004, 477 с., 2000 пр.(п)

ДЕНИСЕНКО М.П.,

КАБАНОВ В.Г.,

ХУДОЛІЙ Л.М.

Грошово-кредитна діяльність банків: Навч. посіб. / Європ. ун-т. — К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004, 338 с., 2000 пр.(о)

ДЗЮБА С.Г.

Економика труда и социально-трудовые отношения: Учеб. пособие / Под науч. ред. Ф.Е.Поклонского. — Донецк: Юго-Восток, 2004, 550 с., 300 экз.(п)

Економіка в дії: 14 найпопулярніших уроків з економіки для викладання в серед. шк. / За ред. Д.С.Лопус, Е.М.Віллс. — К.: Амадей, 2004, 180 с., 3000 пр.(о)

Економічна теорія: Політекономія:

Підручник / В.Д.Базилевич, В.М.Попов, К.С.Базилевич та ін.; За ред. В.Д.Базилевича. 3-тє вид., переробл. і доповн. Сер. «Вища освіта XXI століття». — К.: Знання-Прес, 2004, 615 с.(п)

Ефективність управління банком:

Матеріали наук.-практ. семінару / В.П.Матвієнко, К.А.Малка, О.В.Пасхалова та ін.; За ред. В.П.Матвієнка. — К.: Наук. думка, 2003, 414 с., 2000 пр.(п)

ЖУКОВ В.В.

Проектне фінансування: Навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни / Харк. держ. екон. ун-т. — Х.: ІНЖЕК, 2004, 201 с., 300 пр.(о)

Забезпечення енергетичної безпеки України /

С.М.Бевз, Д.В.Волошин, О.І.Закревський та ін. Нац. ін-т пробл. міжнар. безпеки. — К.: НІПМБ, 2003, 263 с., 500 пр.(с)

ЗАДОЯ А.А.,

ПЕТРУНЯ Ю.Е.

Макроэкономика: Учебник. Сер. «Высшее образование XXI века». — К.: Знання, 2004, 368 с.(п)

ИВАНИЕНКО В.В.

Модели и методы принятия решений в анализе и аудите: Учеб. по-

собие / Харьк. гос. экон. ун-т. — Х.: ИНЖЭК, 2004, 295 с., 500 экз.(о)

ИВАНОВ Вениамин,

ГОРБАЧЕВ Андрей

Пособие по охране труда для малых и средних предприятий, организаций и фирм. — Х.: ООО Центр «Консульт», 2004, 251 с., 500 экз.(о)

Історія грошей і банківництва:

Підручник / І.Г.Скоморович, С.К.Ревверчук, Я.Й.Малик та ін.; За заг. ред. С.К.Ревверчука. — К.: Атіка, 2004, 339 с., 2500 экз.(п)

КАИРА З.С.,

ЛУК'ЯНЧЕНКО А.А.,

ОМЕЛЬЯНЧУК А.И.

Основы логистики: Учеб. пособие / Донец. гос. акад. упр. — Донецк: Юго-Восток, 2003, 522 с., 500 экз.(п)

КАИРА З.С.,

ОМЕЛЬЯНЧУК А.И.,

ПОВАЖНЫЙ А.С.

Размещение производительных сил: Учеб. пособие. — Донецк: Альфа-пресс, 2004, 350 с., 2000 экз.(п)

КОВАЛЬЧУК Андрій

Банки. Кредит. Фінанси: законодавчо-правовий вибір. — К.: Парламент. вид-во, 2004, 259 с., 500 пр.(п)

КОЛЯДА М.Г.

Делопроизводство, бухгалтерия и анализ бизнеса на компьютере:

Учеб. пособие. — Донецк: БАО, 2003, 285 с., 15000 экз.(п)

КОРОПЕЦЬКИЙ Іван

Про Україну, економіку і про себе. Т.4. — К.: Дніпро, 2003, 197 с.(п)

КОСТУСЕВ А.А.

Конкурентная политика в Украине / Киев. нац. экон. ун-т. — К.: КНЕУ, 2004, 310 с., 700 экз.(о)

КРИСОВАТИЙ А.І.,

ДЕСЯТНЮК О.М.

Податкова система: Навч. посіб. / Терноп. акад. нар. госп-ва. — Тернопіль: Карт-бланш, 2004, 331 с., 3000 пр.(п)

КУНДРЯ-ВИСОЦЬКА О.П.

Бухгалтерський облік: Навч. посіб. / Львів. банк. ін-т НБУ. — К.: Алерта, 2004, 303 с., 2000 пр.(о)

ЛИСИЦА Н.М.,

РОГОЖИН В.Д.,

ЮРЧЕНКО В.В.

Международный маркетинг: Учеб. пособие / Харьк. гос. экон. ун-т. — Х.: ИНЖЭК, 2004, 174 с., 500 экз.(о)

ЛІБАНОВА Елла,

ПАЛІЙ Олена

Ринок праці та соціальний захист: Навч. посіб. із соц. політики. — К.: Основи, 2004, 491 с.(о)

ЛУКЬЯНОВА Л.Г.,

ЦЫБУХ В.И.

Рекреационные комплексы: Учеб. пособие / Киев. ун-т туризма, економіки и права. — К.: Вища шк., 2004, 346 с., 200 пр.(п)

М.І.Туган-Барановський та державність України:

Матеріали міжнар. наук.-теорет. конф: 140-річчю від дня народж. М.І.Туган-Барановського присвячується / Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.І.Туган-Барановського та ін; Редкол.: О.О.Шубін та ін. — Донецьк, 2004, 272 с., 150 пр.(о)

МАКОГОН Ю.В.

Внешнеэкономическая деятельность: организация, управление, прогнозирование: Учебник / 2-е изд., перераб. и доп. — Донецк: Альфа-пресс, 2004, 343 с., 2000 экз.(п)

МАКОГОН Ю.В.,

ЛЯШЕНКО В.И.,

КРАВЧЕНКО В.А.

Региональные экономические связи и свободные экономические зоны: Учебник / 2-е изд., перераб. и доп. — Донецк: Альфа-пресс, 2004, 543 с., 2000 экз.(п)

МАЛЯРЕВСЬКИЙ Ю.Д.,

ФАРТУШНЯК О.В.,

ПАСІЧНИК І.Ю.

Облік у зарубіжних країнах: Навч. посіб. / Харк. держ. екон. ун-т. — Х.: ІНЖЕК, 2003, 163 с., 500 пр.(о)

Маркетинг поштового зв'язку /

Н.О.Князева, С.Б.Горелкіна, В.П.Іванов, Л.В.Кузнецова. — К.: Аспект-Поліграф, 2003, 260 с., 500 пр.(о)

МАТВІЄНКО Павло

Розвиток грошово-кредитних відносин у трансформаційній економіці України. — К.: Наук. думка, 2004, 254 с., 2000 пр.(п)

МІКУЛА Надія

Євро регіони: досвід та перспекти-

ви / Ін-т регіон. дослідж. НАНУ. — Л., 2003, 222 с., 500 пр.(о)

МОЧИНЬ ФАНГ,

МИЩЕНКО Владимир

Поддержка и саморазвитие малого предпринимательства (Украина-Китай). — Х.: ХПИ, 2004, 259 с., 800 экз.(п)

МУЗИКА О.А.

Доходи місцевих бюджетів за українським законодавством. — К.: Атіка, 2004, 343 с., 500 пр.(п)

МУНТІАН Валерій

Основы теории информационно-модели экономики: Монография. — К.: КВЦ, 2003, 367 с., 1000 пр.(п)

МЯКОТА Виктория,

РУДЯК Юлия

Реклама и рекламная деятельность / 2-е изд., перераб. и доп. — Х.: Фактор, 2004, 250 с., 7000 экз.(о)

ОГОНЬ Цезар

Доходи бюджету України: Теорія та практика / Київ. нац. торг.-екоп. ун-т. — К.: КНЕУ, 2003, 579 с., 500 пр.(п)

ОНИЩЕНКО Татьяна,

РУДЯК Юлия,

КАВТОРЕВА Яна

Частный предприниматель / 8-е изд., перераб. и доп. — Х.: Фактор, 2004, 469 с., 8000 экз.(о)

Операції комерційних банків:

Навч. посіб. / Львів. банк. ін-т НБУ. — К.: Алерта, 2004, 500 с.(п)

Організація відпочинку та оздоровлення дітей в Україні:

3б. нормат. док. та інформ.-метод. матеріалів / Держ. ком. України у справах сім'ї та молоді, Держ. ін-т пробл. сім'ї та молоді. — К., 2003, 170 с., 1111 пр.(о)

ОРЛОВ П.А.

Менеджмент качества и сертификация продукции: Учеб. пособие / Харьк. гос. экон. ун-т. — Х.: ІНЖЭК, 2004, 302 с., 500 экз.(о)

Основы актуарных расчетов:

Навч. посіб. / С.М.Лаптев, В.І.Грушко, М.П.Денисенко та ін.; Ін-т економіки та права «КРОК». — К.: Алерта, 2004, 327 с., 1000 пр.(п)

Основы менеджмента: Учеб. пособие / Ю.В.Соболев, В.С.Верлока,

М.В.Макаренко и др.: Под ред. В.С.Верлоки. 2-е изд. — Х.: ИНЖЭК, 2004, 351 с., 1500 экз.(о)

Основи митної справи в Україні: Навч. посіб. / В.М.Андрійчук, В.А.Аргунов, Є.М.Березний та ін.; За ред. П.В.Пашка. Сер. «Митна справа в Україні». — К.: Знання, 2004, 732 с.(п)

Основи охорони праці: Навч. посіб. / І.О.Воронов, І.Д.Коваленко, П.В.Афанасьєв, Т.В.Булгач. — К.: Генеза, 2004, 263 с., 1000 пр.(п)

Охорона праці в запитаннях і відповідях: Довідник / С.О.Буракова, А.М.Марущак, М.А.Тиш та ін.; За ред. С.О.Буракової. — Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003, 186 с., 200 пр.(о)

**ПАЛАМАРЧУК В.О.,
КОРЕНЮК П.І.**

Економіка природокористування: Навч. посіб. / Бердян. ін-т підприємництва; За ред. О.С.Ємельянова. — Запоріжжя: Діке поле, 2003, 407 с., 500 пр.(п)

Перехідна економіка: Підручник / В.М.Гець, Є.Г.Панченко, Е.М.Лібанова та ін.; За ред. В.М.Гейця. — К.: Вища шк., 2003, 591 с., 4000 пр.(п)

ПЕСОЦКИЙ Николай
Экономический щит державы. Госкомрезерв Украины: от прошлого к будущему. — К.: Саммит-Книга, 2004, 303 с., 1000 экз.(п)

ПИРОЖЕНКО Оксана
Как заполнить расчет пенсионных взносов. — Х.: Фактор, 2004, 33 с., 8000 экз.(о)

**ПІДДУБНИЙ І.О.,
ПІДДУБНА А.І.**
Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навч. посіб. / Харк. держ. екон. ун-т. — Х.: ІНЖЕК, 2004, 260 с., 1000 пр.(о)

**ПІНЧУК Н.С.,
ГАЛУЗИНСЬКИЙ Г.П.,
ОРЛЕНКО Н.С.**
Інформаційні системи і технології в маркетингу: Навч. посіб. / Київ. нац. екон. ун-т. — К.: КНЕУ, 2003, 352 с., 210 пр.(о)

**ПОНОМАРЕНКО Володимир,
КИЗИМ Микола,**

УЗУНОВ Федір
Рівень і якість життя населення України. — Х.: ІНЖЕК, 2003, 225 с., 500 пр.(о)

Принципи формування і механізми реалізації фінансової політики приватизованих підприємств / С.А.Давимука, М.А.Козоріз, Т.С.Смолженко та ін.; За наук. ред. М.А.Козоріз. — Л.: ЛБІ НБУ, 2004, 357 с., 300 пр.(п)

Регіональні проблеми зайнятості і ринку праці: Матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 13-14 трав. 2004 р. / Терноп. акад. нар. госп-ва. — Тернопіль: Екон. думка, 2004, 294 с.(о)

РУДЕНКО Лариса
Управління потоками капіталів у сучасній бізнес-моделі функціонування транснаціональних корпорацій. — К.: Кондор, 2004, 478 с., 1000 пр.(о)

РУДЯК Юлия
Безналичные расчеты в Украине. — Х.: Фактор, 2004, 339 с., 8000 экз.(о)

РЯСНИХ Є.Г.
Основи фінансового менеджменту: Навч. посіб. — К.: Скарби, 2004, 238 с., 2000 пр.(п)

**САВЧЕНКО Олена,
ПРОЖЕНКО Оксана,
САПРИКІН Георгій**
Єдиний податок / 11-те вид., переробл. і доповн. — Х.: Фактор, 2004, 202 с., 10000 пр.(о)

САКУН Л.В.
Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира / Межрегион. Акад. упр. персоналом. — К.: МА-УП, 2004, 398 с., 1000 экз.(о)

СЕМИКИНА Марина
Мотивация конкурентоспособной праці: теорія і практика регулювання / Ін-т економіки НАНУ. — Кіровоград: ПІК, 2003, 425 с., 300 пр.(о)

СЛИНЬКОВ В.П.
Управление персоналом: (Практ. рекомендации). — К.: Алерта, 2004, 239 с., 1500 экз.(п)

**СОЛОШЕНКО Людмила,
ФЕДОРЧЕНКО Феликс,
БОРЩ Наталия**
Общественное питание: особен-

ности учета / 4-е изд., перераб. и доп. — Х.: Фактор, 2004, 406 с., 8000 экз.(о)

**СОТНИКОВ В.И.,
СОТНИКОВА Ю.В.**
Микроэкономика в структурно-логических схемах: Учеб. пособие / Харьков. гос. экон. ун-т. — Х.: ІНЖЭК, 2004, 249 с., 800 экз.(о)

СТАСЮК І.В.
Мікроекономіка: Навч. посіб. — Л.: Афша, 2004, 230 с., 200 пр.(о)

ТАРАСЕНКО Владимир
Технология успеха руководителя / 2-е изд., перераб. и доп. — Х.: Золотые страницы, 2003, 587 с., 500 экз.(п)

ТАРАСЕНКО Н.В.
Економічний аналіз промислового підприємства: Навч. посіб. / Львів. банк. ін-т НБУ. 2-ге вид. — К.: Алерта, 2004, 485 с., 2000 пр.(п)

ТУГАН-БАРАНОВСЬКИЙ М.І.
Паперові гроші та метал / Київ. нац. екон. ун-т. — К.: КНЕУ, 2004, 198 с., 1000 пр.(о)

Україна за роки незалежності, 1991—2003 / Адм. Президента України; Керівник авт. колективу (вступ, структура, наук. ред.) П.І.Гайдучкий. 5-те вид., переробл. та доповн. — К.: Нора-друк, 2003, 599 с., 500 пр.(п)

Управление крупным промышленным комплексом в транзитивной экономике / Ю.Г.Лысенко, Н.Г.Гузь, В.Н.Андриенко и др.; Под ред. Ю.Г.Лысенко, Н.Г.Гузя; Донец. нац. ун-т. — Донецк: Юго-Восток, 2004, 668 с., 300 экз.(п)

**ХМЕЛЕНКО О.В.,
ВОВК В.О.**
Кредитування та контроль: Навч. посіб. / Харк. держ. екон. ун-т. — Х.: ІНЖЕК, 2004, 237 с., 500 пр.(о)

**ХМИЛЬ Т.М.,
ВАСИЛИК С.К.,
ШИШМАРЕВА Л.О.**
Стратегический менеджмент / Харьков. гос. экон. ун-т. — Х.: ІНЖЭК, 2004, 133 с., 300 экз.(о)

**ХОДАКІВСЬКИЙ Є.І.,
БОГОЯВЛЕНСЬКА Ю.В.**
Економіка та менеджмент праці: Навч. посіб. / Житомир. держ. тех-

нол. ун-т. — Житомир, 2004, 376 с., 300 пр.(п)

ЦИГАНКОВА Тетяна
Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології / Київ. нац. екон. ун-т. — К.: КНЕУ, 2004, 396 с., 300 пр.(о)

ШАПТАЛА Олександр
Автономна Республіка Крим: проблеми питання державного управління сферою рекреаційного обслуговування / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. — Одеса, 2003, 262 с., 300 пр.(о)

**ШКОЛА І.М.,
МИХАЙЛОВСЬКА О.В.**
Операційний менеджмент: Практикум: Навч. посіб. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Чернівець. торг.-екон. ун-т. — Чернівці: Книги — XXI, 2004, 375 с., 1000 пр.(п)

ШНИПКО Олександр
Національна конкурентоспроможність: сутність, проблеми, механізми реалізації / Ін-т екон. прогнозування НАНУ. — К.: Наук. думка, 2003, 343 с., 1000 пр.(п)

ЮХИМЕНКО П.І.
Економічна історія: Навч. посіб. — К.: Вікар, 2004, 341 с.(п)

ЯЗВІНСЬКА О.М.
Історія консюмеризму: Навч. посіб. / Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2-ге вид., доп. й переробл. — К., 2003, 363 с., 500 пр.(о)

ЯНКОВСКИЙ Н.А.
Управление конкурентоспособностью предприятия на мировых рынках: микро- и макроуровни / Донец. нац. ун-т. — Донецк, 2004, 376 с., 1000 экз.(п)

ПОЛІТИКА

ДОНЧЕНКО Світлана
Ліберальні партії України (1900—1915 рр.) / Дніпродзержин. держ. техн. ун-т. — Дніпродзержинськ, 2004, 379 с., 300 пр.(о)

ЛОРТІ Серж
Моріс Дюплексі і провінція Квебек: Пер. з англ. — К.: Техніка-Лтд, 2004, 233 с., 600 пр.(о)

Міжнародні відносини і національні меншини України: стан,

перспективи / Упоряд.: Р.Чілачава, Т.Пилипенко; За ред. Р.Чілачава. — К.: Голов. спец. ред. л-ри мовами нац. меншин України, 2004, 382 с., 1000 пр.(п)

Національні меншини в Україні:

Інформ.-бібліогр. покажч. / Ін-т дослідж. діаспори. 2-ге вид., доповн. — К.: Стилос, 2003, 251 с., 1000 пр.(о)

ПЕРЕПЕЛИЦЯ Григорій

Конфлікти в посткомуністичній

Європі / Нац. ін-т стратег. дослідж. Сер. «Нац. безпека»; Вип.8. — К.: Фоліант, 2003, 430 с., 600 пр.(п)

Україна на міжнародній арені: Зб.

док. і матеріалів, 1996—2000 рр. У 2 кн.: Кн.1 / Редкол.: А.М.Зленко відп. ред. та ін. — К.: Юрінком Інтер, 2003, 1230 с., 1000 пр.(п)

Україна на шляху до НАТО: через

радикальні реформи до набуття членства / Нац. ін-т стратег. дослідж. — К.: Стилос, 2004, 407 с., 400 пр.(п)

Україна — Туреччина: минуле, сучасне та майбутнє: Зб. наук. пр. /

Упоряд. Ф.Г.Турандлі. — К.: Денеб, 2004, 629 с., 1000 пр.(о)

ШЕПЕЛЄВ М.А.

Теорія міжнародних відносин: Підручник. / За ред. Д.В.Табачника. — К.: Вища шк., 2004, 622 с., 3000 пр.(п)

ЮРІЙ М. Ф.

Політологія: Підручник. — К.: Діакор, 2004, 415 с.(п)

ДЕРЖАВА І ПРАВО. ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

Анализ работы «горячих линий» по предотвращению торговли людьми в Украине и возможные пути их развития / Е.Левченко, О.Калашник, Е.Черепаша и др.; Под ред. Е.Б.Левченко. — К.: Укр. ин-т соц. исслед., 2004, 81 с., 300 экз.(о)

БОЙКО М.Д.

Правовий самозахист: коментарі, роз'яснення, практичні поради, зразки юридичних документів. — К.: Наук. думка, 2004, 447 с., 2000 пр.(п)

ВЕНЕДИКТОВ В.С.

Трудовое право Украины. — Х.: Консум, 2004, 302 с., 10000 пр.(п)

Водний кодекс України: Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 20 квіт. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 134 с.(о)

Господарське судочинство в Україні. Судова практика. Податкові правовідносини / Верхов. Суд України; Вищ. господар. суд України; Відп. ред. В.Т.Маляренко. — К.: Ін Юре, 2004, 583 с.(п)

Господарський кодекс України:

Офіц. вид.: Текст Прийнятий Верхов. Радою України 16 січ. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 389 с.(о)

Господарський-процесуальний кодекс України:

Офіц. вид.: Текст із змін. та доповн. станом на 1 берез. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 145 с.(о)

Гражданский кодекс Франции

(Кодекс Наполеона) / Пер. В.Захватаева. Сер. «Частное право». — К.: Истина, 2004, 540 с., 5000 экз.(п)

ГРИЦЯК І.А.

Право та інституції Європейського Союзу: Навч. посіб. — К.: К.І.С., 2004, 258 с.(о)

Громадські ради в Україні:

Довідник / Укр. незалеж. центр політ. дослідж.; Упоряд. М.Лациба. — К., 2003, 231 с., 1000 пр.(о)

ГРЯЗИН В.І.,

ПЖЕВСЬКИЙ В.К.,

РОЩИН О.І.

Підготовка та призначення судових експертів: Посібник / Ін-т економіки та права «КРОК». — К.: Школа, 2004, 559 с., 5000 пр.(п)

ГРЯНКА Г.В.,

МАТВІЙЧУК В.К.,

НІКІПІН Ю.В.

Адміністративне право України: Практикум. — К.: Азимут-Україна, 2004, 144 с., 1000 пр.(о)

ДАХНО Д.И.

Право интеллектуальной собственности: Науч.-справ. пособие. — К.: ТП Пресс, 2004, 221 с., 1000 экз.(п)

ДРУГ Ольга,

КОВАЛИНСЬКИЙ Віталій,

МЕЛЬНИК Ольга

Від в'їта до мера. — К.: ДОН-97, 2004, 63 с.(п) 481-008

Житловий кодекс Української РСР:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 14 трав. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 143 с.(о)

ЗАРЖИЦЬКИЙ Олександр

Правові аспекти регіональної екологічної політики. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2003. — 167 с., 300 пр.(п)

Кодекс законів про працю України:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 18 трав. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 250 с.(о)

Кодекс торговельного мореплавства України:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 20 квіт. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 238 с.(о)

Кодекс України про надра:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 5 трав. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 76 с.(п)

Конституція України:

Офіц. вид. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 111 с.(п)

Кримінальний кодекс України:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 1 берез. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 411 с.(о)

Кримінально-виконавчий кодекс

України: Офіц. вид.: Текст Прийнятий Верхов. Радою України 11 лип. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 205 с.(о)

Кримінально-процесуальний кодекс

України: Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 15 берез. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 448 с.(о)

Лісовий кодекс України:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 7 трав. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 100 с.(о)

Міжнародні договори України про

правові відносини та правову допомогу. У 2 т.: Т.1. Двосторонні договори / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 365 с.(п)

Повітряний кодекс України: Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом

на 11 трав. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 90 с.(о)

Постанови Пленуму Верховного Суду України у цивільних справах (1972—2003): Офіц. вид. / За заг. ред. В.Т.Маляренка. — К.: Ін Юре, 2004, 272 с., 3000 пр.(п)

Сімейний кодекс України:

Офіц. вид.: Текст зі змін. та доповн. станом на 12 трав. 2004 р. / М-во юстиції України. — К.: Ін Юре, 2004, 178 с.(о)

ТОДЫКА Юрій,

ТОДЫКА Оксана

Конституційно-правовий статус человека и гражданина в Украине: / Нац. юрид. акад. Украины им. Я.Мудрого, Акад. пр. наук Украины. — К.: Ін Юре, 2004, 367 с.(п)

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ В ЦІЛОМУ

БОРЕЙКО Владимир

Философы дикой природы и природоохраны / Киев. экол.-культ. центр. 2-е изд., доп. Сер. «Охрана дикой природы»; Вип.39. — К.: Логос, 2004, 159 с., 350 экз.(о)

ВАКУЛЮК П.Г.

Охорона природи в Україні: Лекція. — Фастів: Поліфаст, 2004, 223 с., 500 пр.(о)

ВАСЮТА Ольга,

ВАСЮТА Сергій,

ФЛІПЧУК Георгій

Екологічна політика: національні та глобальні реалії. У 4-х т. Т.2 / За ред. І.Ф.Кураса. — Чернівці: Зелена Буковина, 2004, 519 с., 500 пр.(п)

ГВРИЛЕНКО Б.Б.

Економіко-правові важелі раціонального природокористування: Навч. посіб. — Запоріжжя: Поліграф, 2004, 142 с., 500 пр.(о)

ДЖИГЕРЕЙ В.С.

Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. / 3-тє вид., випр. і доповн. — К.: Знання, 2004, 309 с.(п)

КУЛЬСЬКИЙ Олександр

Зоряні розенкрейцери. Сер. «Парадокси артефактів». — К.: Грамота, 2004, 325 с., 5000 пр.(п)

МОЛЬЧАК Ярослав,

ФЕСЮК Василь,

КАРТАВА Олена

Луцьк: сучасний екологічний стан та проблеми. — Луцьк: РВВ ЛДТУ, 2003, 486 с., 300 пр.(о)

ПОП Степан

Природні ресурси Закарпаття: Навч. посіб. / Ужгород. нац. ун-т. 2-ге вид., із змін. та доповн. — Ужгород: Спектраль, 2003, 295 с.; 32 с. іл., 1400 пр.(п)

Посібник природоохоронця / В.М.Грищенко, І.Ф.Дун, А.А.Мосійчук та ін. — К.: Логос, 2004, 119 с., 500 пр.(о)

РИГАН Том;

ЛИНЗИ Ендрю

В защиту прав животных; Божественные права животных / Киев. экол.-культ. центр. Сер. «Охрана дикой природы»; Вып.37. — К.: Логос, 2004, 102 с.(о)

НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ

ВОЛОВИК В.М.

Триада життя (біосфера, етносфера, ноосфера): Навч. посіб. — Вінниця: ПП «О.Власюк», 2003, 115 с., 200 пр.(о)

Все о Донецке: Справ. пособие / Сост. Л.И.Ежель А.З.Дидова. — Донецк: Донбасс, 2003, 294 с.; 48 с. ил., 10000 экз.(п)

ГРИГОРІВ Никифор

Поділля. Географічно-історичний нарис / Вступ. ст. О.Сухобокової. — Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2003, 92 с.; карта, 300 пр.(о)

ГУБАРЕЦЬ Василь,

ПАДАЛКА Іван

Із чарівних комор підземелля. Світ корисних копалин України. — К.: Техніка, 2003, 255 с.; 24 с. іл., 5000 пр.(п)

Земляки: Альм. сум. земляцтва в Києві. — Суми: Собор, 2004, 271 с., 1000 пр.(п)

Идентификация и оценка источников загрязнения водных объектов («горячих точек» в Бассейне Днепра на территории Украины / В.Д.Романенко, С.А.Афанасьев, О.Г.Восенко и др. — К.: Поліграф Консалтинг, 2004, 282 с.: ил., 300 экз.(о)

Малий енциклопедичний словник Корсунщини: Вид. в 2 т. / Корсунь-

Шевченк. держ. іст.-культ. Заповідник; Редкол.: П.Я.Степенькіна (відп ред.) та ін. — Корсунь-Шевченківський: Миронів. друк., 2003–2004, 1000 пр.(п)

T.1: (А-К). — 2003, 195 с.

T.2: (Л-Я). — 2004, 335 с.

Харків: минуле, сучасне, майбутнє. До 350-річчя заснування міста: Матеріали регіон. студент. наук.-теорет. конф., 12-13 трав. 2004 р. / Редкол.: А.Л.Товажнянський та ін. — Х.: ХПІ, 2004, 316 с., 250 пр.(о)

ШВЕБС Г.І.,

ІГОШИН М.І.

Каталог річок і водойм України: Навч.-довідк. посіб. / Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. — Одеса: Аст-ропринт, 2004, 389 с., 300 пр.(п)

ЮРЧЕНКО О.А.

Страноведение. Украина: Курс лекцій / Межрегион. Акад. упр. персоналом. — К.: МАУП, 2004, 79 с., 1000 экз.(о)

БЕЛИК Элина

Большой современный справочник пчеловода: 15000 полезных советов опытных пасечников для начинающих и профессионалов. — Донецк: БАО, 2004, 542 с., 15000 экз.(п)

БИКОВСЬКА Ніна

Сучасна енциклопедія тваринництва: 1200 порад фахівців. — Донецьк: БАО, 2004, 351 с., 15000 пр.(п)

БРОВДІЙ В.М.,

ГУЛИЙ В.В.,

ФЕДОРЕНКО В.П.

Біологічний захист рослин: Навч. посіб. / Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова та ін. — К.: Світ, 2003, 351 с., 1000 пр.(п)

БУБЛИК Борис

Дружелюбный огород. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 335 с., 8000 экз.(п)

Вчені генетики, селекціонери та рослинники. Кн.7 / УААН; Від. за вип. А.А.Корчинський; Упоряд.: В.М.Сучкова. Сер. «Українські вчені-аграрії ХХ століття». — К.: Аграр. наука, 2003, 503 с., 500 пр.(п)

Вчені ґрунтознавці, агрохіміки, землероби. Кн.8 / УААН. Сер. «Українські вчені-аграрії ХХ століття». — К.: Аграр. наука, 2003, 332 с., 500 пр.(п)

Вчені тваринники. Кн.9 / УААН; Уклад. М.М.Холкін. Сер. «Українські вчені-аграрії ХХ століття». — К.: Аграр. наука, 2004, 209 с., 500 пр.(п)

ГОПКА Б.М.,

ХОМЕЕНКО М.П.,

ПАВЛЕНКО П.М.

Конярство: Підручник. — К.: Вища освіта, 2004, 319 с.(п)

ДЖИМОВ Михаил

Немецкая овчарка. — Донецк:

Сталкер, 2004, 361 с.(п)

Довідник з репродуктивної біотехнології великої рогатої худоби / В.П.Буркат, В.В.Влізло, Р.Й.Кравців та ін. — Л.: Нові перспективи, 2004, 149 с., 200 пр.(о)

ЕГОРОВА Валентина

Ваш сад и огород. — Х.: Клуб Семейн. Досуга, 2004, 320 с., 10000 экз.(п)

ЗАВЕДЕЯ Татьяна

Практическая энциклопедия любителя кошек. — Донецк: БАО, 2004, 525 с., 15000 экз.(п)

КУЗНЕЦОВ Николай

Современный справочник рыбака. — Донецк: БАО, 2004, 477 с., 15000 экз.(п)

ЛЯШЕНКО Николай,

МИХАЙЛОВ Николай,

РУДЫК Руслан

Физиология и биология хмеля. — Житомир: Полісся, 2004, 405 с., 500 экз.(п)

МИГИН Василий

Полный современный ремонт квартиры и дома своими руками: 5000 полезных советов специалистов. — Донецк: БАО, 2004, 384 с., 15000 экз.(п)

Разведение и содержание пчел:

1000 советов / Сост. В.П.Забоевников. — Донецк: БАО, 2004, 254 с., 15000 экз.(п)

Розвиток різноукладності на селі: особливості, проблеми / В.В.Юрчишин, А.М.Шевченко, В.Х.Брус та ін.; За ред. В.В.Юрчишина; Нац. наук.

центр «Ін-т аграр. економіки». — К., 2004, 443 с., 1000 пр.(п)

Система землеробства: історія їх розвитку і наукові основи: Підручник / І.Д.Примака, В.А.Вергунов, В.Г.Рошко та ін. — Біла Церква: Білоцерків. держ. аграр. ун-т, 2004, 527 с., 2000 пр.(п)

Сільськогосподарські меліоративні машини: Підручник / Д.Г.Войтюк, В.О.Дубровін, Т.Д.Іщенко та ін.; За ред. Д.Г.Войтюка. — К.: Вища освіта, 2004, 543 с.(о)

Современная энциклопедия охотника / Сост. В.Буддаков. — Донецк: БАО, 2003, 576 с., 15000 экз.(п)

СТЕПУРА Анатолий

Домашнее декоративное цветоводство: Современ. энцикл.: 5000 ценных советов профессионалов. — Донецк: БАО, 2004, 384 с., 15000 экз.(п)

ШВИДЕНКО А.Й.

Лісівництво: Підручник / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. — Чернівці: Рута, 2004, 302 с.(п)

ЯРОШЕНКО Федір

Птахівництво України: стан, проблеми і перспективи розвитку. — К.: Аграр. наука, 2004, 504 с., 500 пр.(п)

ХАРЧОВА ПРОМИСЛОВОСТЬ

АБЕЛЬМАС Ніна

Українська кухня. Найсмачніші страви на святковому столі. — Донецьк: БАО, 2004, 367 с., 15000 пр.(п)

Блюда быстрого приготовления / Авт.-сост.: Д.В.Таболкин, И.А.Рудичева; Худож.-оформитель И.В. Осипов. — Х.: Фолио, 2004, 286 с., 10000 экз.(о)

ГОНЧАРОВ Марен,

САЗОНОВ Александр,

ТОЛКАЧЕВ Василий

Свой макаронный цех. — Х.: Факт, 2004, 231 с., 2000 экз.(п)

Підготувала головний бібліограф науково-бібліографічного відділу Національної парламентської бібліотеки України
Галина ВОЛЯНСЬКА

ЛЮБОВ ТРАНЗИТОМ

До збірки поезії Теодозії ЗАРІВНОЇ «З вітчизною у гербі» так і просяться епіграфом відомі Поетові слова: «Я не люблю її з надмірної любові». І водночас — люблю. Прогрічено, проплакано, вистраждано, виболено — але люблю... Вітчизна, зокрема й мала вітчизна — це її і така — що розчарує й заворує водночас. Недавремно відкривають книжку рядки: «Люзії вже розбито. Тепер стало легше».

Люди́ла ТАРНАШИНСЬКА

Тут домінянтою — експресія. Книжка рвйна, рвучка, розпанахана болем, але відчувається в ній — не примирення, не фатум, не пререченість, — усвідомлення того, що на прою із життям годі ставати, його все ж треба приймати таким, яким воно є. Тож лірична героїня заповзлася хіба що позмагатися з часом (хоч він ще «як рана — глибокий»), гостро відчуваючи його проминальність, невідворотність плину: «Цей напівморок, напівсолодкава цукута / тішить обманом, що вічно у ньому нам быть».

Строфи Теодозії Зарівної часто не просто розітнуті болем, а прострелені: лірична героїня відчуває себе мішенню, а життя — ристалищем, і тут маємо не авантюристичне слова, готового запалити читача напруженою якщо не дії, то загрози дії, а світвідчуття, спосіб сприймати світ межово, на грані трагедії. Схильна до максимум, екстрем (лезо, бритва, постріл, кома, стилет тощо), лірична героїня по-справжньому тужить за втраченим раєм, що не відбувся й у попередній книжці, бо життя зайшло в розлом, і такий рвйно-коматозний пошук гармонії раз за разом виводить її у коло — що є, власне, архетипом, мрією, символом довершеності й конечности, своєрідною гаванню для спраглих — тих, що шукають і зрештою знаходять — себе в собі.

Гостре відчуття ілюзорности, всього, що відбувається й проминає («бо те, що в дзеркалах і навіть навпроти — мана»), вселяє тривогу, скепсис, бажання не чіпати тих дражливих для душі тем несправжності й проминальності, та «Усе ж впливаєш з мовчання, як витязь із рун».

У таких умовинах лірична героїня мусить бути «вічним двигуном і золоту шпилькою», вона «таки зі сталі, / і спогоди позосталі / не розчиняє далі / ні морок, ні течія», аби не просто любити, а вміти любити свою рідну змордовану землю. Попри весь трагізм і зболеність, вчуваються тут і примирливі інтонації, вірш Т.Зарівної несе більше пасторальности й чуттєвої конкретики, коли вітчизну творять не лише оголені трагічно-надривні емоції, але й солодкі дими, зелені трави, співучий пташок, бузьок й бузьчиха, дощу синій бу-

тель — та настроєво-буттєва реальність, що творить просте й насичене щоденними атрибутами фактурне життя.

У збірці діалектично сусідять урбаністичне й водночас ностальгічно селянське світвідчуття, бо душа не бажає бути замуреною в бетон і залізо, а прагне свіжого вітру й простору — не для вакаційної екзотики, а для вільного дихання й польоту. Тут як пейзаж — то неодмінно ситуація вибору, у неї, як правило, немає любовної або пейзажної лірики в чистому вирззі, є кипучий коктейль із болю, любови та роздуму, де багато запитань і мало відповідей, бо ж в таку епоху випало жити, коли власне людина невіддільна від громадянина в кращому — не обивательському значенні цього слова.

Поетична публіцистика Теодозії Зарівної лірична, уречевлено-виражальна, конкретизована, вреальнена та вкорінена в земне буття, звідси така насиченість вірша — строфіка її вірша відповідає наповненості слова енергетикою, одухотвореною незбайдужілою й нетрафаретно-обов'язковою любов'ю до вітчизни.

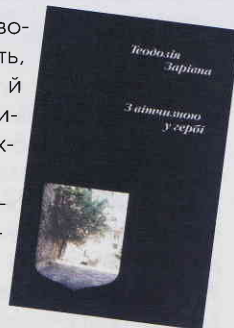
...Транзитна вітчизна — такою вона постає з книжки Теодозії Зарівної. Як біль, як вічна покута... Як незагойна рана, як Мекка, яку не покинути, бо вона — навечно твоя.

*Світ обітований, гіркий,
до нього пішки, навпрошки,
рвучи окови, час і жили,
земля дощів, пташиних зграй,
фата моргана, дивний край,
який любилі.*

Написати патріотичну книжку — не штука. Інша річ, наскільки природною, не награною, «не прапорною» і не мітинговою буде та книжка. Теодозія Зарівна написала таку книжку зворушливо й трепетно: «І задихнешся: ще жива / в тобі вітчизна»...

P.S. Приєднуюсь до тих, хто привітав авторку з присудженням їй літературної премії імені Б.Нечерди.

Теодозія ЗАРІВНА. З вітчизною у гербі. — К.: Укр. Центр духовної культури, І04 с. (о)

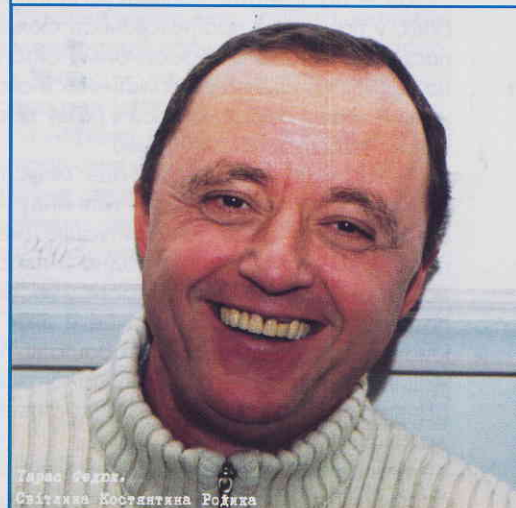
... Підведено ризику під Другим відкритим міжнародним літературним Волошинським конкурсом, який проводився в мережі Інтернет наприкінці літа. Одним із лауреатів конкурсу став експерт «Книжки року», журналіст Станіслав БОНДАРЕНКО з романом-палідромом «Ниша Волошина». Сам конкурс зі своєю кримською тематикою покликаний привернути увагу до будинку-музею М.Волошина в Коктебелі.

... На запитання «Який, на Вашу думку, український літературний журнал є найкращим?», відвідувачі сайту АУП відзначили «Кур'єр Кривбасу» та «Сучасність». Часописи «Березіль», «Вітчизна» користуються відверто меншим попитом.

... В Італії вийшла книжка юнацьких віршів Папи Римського Іоанна Павла II «Юначі вірші». Тексти були написані, коли Кароль Войтило ще не прийняв духовного сану. Поезії, більшість яких друкується вперше, доповнено листами 1939-1940 років майбутнього Папи.

... Всесвітнього відомого письменника й режисера Олександра ДОВЖЕНКА скоро поставлять у бронзі у виконанні скульпторів Володимира Шура та Віталія Сивка, відомих подібним увіковічненням Поніковського, Голохвастова та Леоніда Бикова. Наразі пам'ятник планується поставити в студії, яка носить ім'я Довженка, однак історики нагадують, що є нагода виповнити прохання митця бути похованим на кручах Дніпра.

... Вітаємо народжених початком жовтня літератів Анастасію БОГУСЛАВСЬКУ, Тараса УНГУРЯНА, Олександра ІЛЬЧЕНКА, Володимира КАНІВЦЯ, Тараса ФЕДЮКА, Василя МАХНА, Антоніну ЛИСТОПАД, Володимира ЯВОРІВСЬКОГО, критика Григорія ГРАБОВИЧА та головного редактора видавництва «Кальварія» Петра МАЦКЕВИЧА.

Тарас Федюка.
Світлана Костянтина Родина

«ВИНА ТЕРПЛЯЧИХ ПЛЯШОК»

«Виростаючи», вичерпуючи (юначу?) легкість лаконізму, обтяжуючись епічним — натомість чулого — досвідом узагальнень і типізацій, поети іноді вигроможуються на прозаїків чи публіцистів. А останні ще й на таких, що до них обов'язково якийсь популіст (себто — народник) доставить заподадливе «полум'яний». Ця полум'яність, очевидно, вбачається в особливій адресності меседжів — необхідній направленості мовця до спраглих голосного слова з приводу актуальних подій сьогодення в «час теперішнього важкого лихоліття» (© — І.Франко).

Тетяна ЩЕРБЧЕНКО

Письменник із десятками власних і перекладних збірок за плечима й сотнями публічних виступів, неодноразовий нардеп і посол **Дмитро ПАВЛИЧКО** має широку славу, широке визнання й не менш широку (не обов'язково — літературну) критику, ту, якої не позбавлена жодна публічна людина, що пройшла вогонь, воду й мідні труби кількадесят минулих, слизьких історично, років. Покоління, що стало суспільним спадкоємцем тої епохи, прохолодно ставиться до «розборок» «батьків», як, зрештою, і читає переважно (якщо читає) творіння своїх однолітків, тож останні книжки хрестоматійно-шкільного автора майже зовсім не були помічені ним. Усі ж решта «представники суспільства» переймаються темами, досить віддаленими від поезії...

Тож, може, публікація найновіших текстів Дмитра Павличка в **Сучасності** адресована саме поколінню середньому й вище. Після зрілого, зваженого — у найкрайшому розумінні слова, еротизму «Золото ябка» (збірка «Таємниця твого обличчя», Видавництво Соломії Павличко «Основи», 1998) однозначна соціальність журнальної добірки притлумлює деякі попередні враження, перегукуючись із «чеченською» збіркою «За нас».

Маємо кілька замальовок-притч із життя заробітчан («Українці у Венеції»), дещо про «що тепер показують по телевізору», де замість публіцистичності несподівано для цієї тематики у виконанні Дмитра Павличка прозирає філософічно-ностальгійна споглядальність, символізм, біблійна метафорика і навіть дрібне мітологічне зерно, яке зворушливо прик-

рашає банальний предмет — «Траверзу».

І лиш останній (фінальний?) текст добірки викazuje чуттєвого лірика, який споглядає свої дні, усвідомлюючи власне прагнення «бунтарського кипіння», якому — не віддаєшся: «пляшка розбита відкрилась, як паща звіра»... Тож ти

...будеш покорою жити!
Питимеш вина із міцніших,
терплячих пляшок,
а за тим божевільним вином,
що розлилося недаремно,
будеш тужити,
будеш тужити
бу-туж-ти-деш,
ти впадеш — шок!

НЕСТЕРПНА ЖОРСТОКІСТЬ СЕНТИМЕНТАЛЬНОСТІ

Милярна опера з легким голівудським акцентом гостросюжетної видовищності — таке враження від нової повісті **Олеся УЛЬЯНЕНКА** не полишає навіть після прочитання. Хоча...

Юрій ГАНОШЕНКО

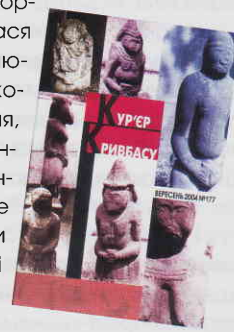
Це — на поверхні: у зовнішньо ідеалізованих пристрасних речах, у простоті й прогнозованості сюжету, в омріяній багатьма продукції торгових марок-синонімів ситого й безбідного життя, у надмірно сентиментальних містичних знаках, які стають лейтмотивними й врешті оформлюються в назву твору та його жанровизначення («Історія одного кохання»).

Навіть відсутність (а точніше мінусприсутність) найхарактернішої жанрової ознаки — гепі-енду — прогнозована, адже автор вибрав саме таку ситуацію (несвідомий інцест), що просто не могла бути природно й пластично трансформованою в ідилію завершеного щастя, у застиглий кадр, на якому би потроху проступало риторичне й вже непотрібне «The End». Кінематографічно-серіальні асоціації посилює навіть композиційне вирішення — принцип діалогості, монтажності й екранної зоровості акцентовано досить відчутно й він легко впадає в око.

Але не в тім... Врешті-решт розумієш, що вся бульбашкотвірна продуктивність автора — то якісна й лише почасти прозора шир-

ма, за банальністю елементів якої й простежується прискіпливий чіпкий погляд Ульяненка. Автор знову розробляє свою «вічну» тему — дно, яке притягує людину. Це вже не соціальне дно — у творі коректно й просто усунуто навіть натяки на соціальну нерівність, всі більш-менш однаково багаті й щасливі зі своїх статків, золота молодь Києва про гроші не думає, а заробляє їх із зовсім інших причин. Це також і не дно психологічне чи ментальне — персонажі у своїх думках і словах безпатосні, вони не рефлексують, не задумуються над сенсом зробленого чи незробленого, сказаного чи неказаного, прожитого чи непрожитого. Вони просто впевнені в своїх словах і діях. Завжди. Тому й постає конфлікт між пристрасною й інцестом таким нерозв'язним, вседеструктивним й онтологічно загостреним.

Дно, до якого тягне всіх без винятку персонажів, — це власні бажання, єдиним імперативом для яких є культ чуттєвості та еґоїстична сентиментальність, що перенасичує героїв, перенасичує всю добу, витісняючи будь-яке поняття норми, моральної чи юридичної. Скажімо, Стася вбиває людину мимохідь, просто запізнюючись на весілля. Секс, наркотики, алкоголь — це матеріальна даність, зовнішня, «операційна» оболонка бажань, задоволення яких і стає сенсом суспільства споживання. Кохання, дружба й родинні зв'язки — це відносність, об'єктивна настільки, наскільки вона відповідає мінливому імперативу, який і стає для персонажів повісті жорстокою реальністю, фатумом, хрестом на Сатурні.

ЛІТОПИС МРІЙ, НАДІЙ І СПОДІВАНЬ. КАМІННЯ НЕ КИДАТИ!

Перебудова, гласність, ГКЧП, 24 серпня, СНД. Епоха патосу, залаштуноків інтриг, нескінченних обіцянок. Епоха вбитої віри в поступовість, сподівань на диво, а наразі — мовчазний Exodus, вирок. Знаковими є тексти тих, хто відігравав провідну роль у національно-демократичній спробі відновлення державної незалежності. Адаже владу вони, всупереч елементарній східноєвропейській логіці тих часів, так і не взяли, зоставшись лише носіями одного з альтернативних варіантів розвитку України.

Збірник **Дмитра ПАВЛИЧКА** **Українська національна ідея**: всебічно демонструє реалії, що їх формулювала для себе з метою подальшого практичного застосування вітчизняна націонал-демократія. Одразу так і кортить розкритикувати дивакуваті та наївні сподівання на щирі м'якість доброзичливого світового співтовариства, на загальну злагоду й толерантність, на бажання прийняти демонстративно інтернаціоналістичну у своїй розбудові суверенну республіку до братньої сім'ї європейських народів. Хочеться пригадати конкретні прізвиська

тих, хто відстоював необхідність «ядерного стриптизу», після якого про елементарну повагу з боку сильних світу цього можна було забути. «Неможливо уявити, щоб француз проголосував, аби Франція належала до якоїсь європейської асоціації, щоб закони для неї писали не в Парижі, а десь у Лондоні чи в Римі», — пише автор. На момент написання не знав, не відав про шал євроінтеграційної мультикультурної уніфікації, щойно чомусь гучно оплаканої націонал-демократичними гурми.

Проте констатувати поразку націонал-демократичного проекту слід без неефективної злости — складові цієї поразки слід

препарувати, розставляючи акценти чітко, спокійно й жорстко.

Емоційне бачення Дмитром Павличком трансформації періоду СРСР — СНД лише підкреслює необхідність у подальшому сприймати чиюсь політехнологічні маневрування з часткою здорового національного цинізму. Навіть назви статей вибухають пристрастями, особистісними переживаннями: «Далі мовчати не можу» (1991), «Наші жести нікого не цікавлять» (1993), «З поклонами до брата» (2002). Будучи відомим поетом, Дмитро Павличко разом із Іваном Драчем та іншими літераторами спрямували (не могли не спрямувати) українську націонал-демократію в русло романтичних замріяних сподівань, де не було місця ані для холоднокровного розрахунку, ані для притаманного кожній самодостатній нації великодержавного егоїзму. Тому звинувачення вітчизняних націонал-демократів у «націоналізмі» виглядають дико: достатньо пригадати тези про африканців, які в незалежній Україні житимуть краще, ніж в Африці... І живуть же!

«Українська національна ідея» Дмитра Павличка — документальний літопис миті нашої історії. А кидати в минуле камінці не можна.

Кр

ТЕКСТ ЯК ПРАКТИКА НАЦІЄТВОРЕННЯ

Поетові «легше» мати справу з історією, ніж громадському діячеві. Поет виступає в ній і відповідає перед нею текстами, тоді як діяч — дією. Якщо для поета текст і є дія, то для діяча — лише спосіб передачі інформації про неї. Утім, саме ця передача інформації є бажаною як для одного, так і для іншого, тому тексти громадських діячів — найперше тих, чий уплив на процеси виявився доволі вагомим — завжди в історії «залишилися», себто з цікавістю сприймалися не лише фахівцями, а й ширшим читацьким загалом.

Іван АНДРУСЯК

Саме в такому контексті відчитується нова книжка видатного поета, а в останні півтора десятиліття й не менш видатного громадського діяча, політика, дипломата **Дмитра ПАВЛИЧКА** **Українська національна ідея**, яка щойно побачила світ у київському видавництві «Основи». Як зазначає в передмові сам автор, «Українська національна ідея» — своєрідний звіт письменника й політика за 16 літ діяльності, від виступу за державний статус української мови 1987 року до виступу на святі державного прапора 2003 року. Основна частина книжки — передруки публікацій з газет і видань із відповідними

посиланнями в примітках».

Закономірно доволі об'ємний том включає виступи Д.Павличка як на публічних, так і на спеціалізованих зібраннях, статті самого автора й декілька — про нього (але таких, що максимально повно висвітлюють його позицію з низки актуальних про-

блем). Але основа книжки — інтерв'ю, адже цей жанр дозволяє в найпродуктивнішій і найпридатнішій для сприймання формі з'ясувати позиції та — у контексті історії — інформувати про дії. Слід заважити, що інтерв'ю Дмитра Павличка у всіх його культурницьких, політичних і державних статусах — голови Товариства української мови ім.Т.Г.Шевченка, одного з чільних діячів національної революції початку 1990-х, депутата українського парламенту, Надзвичайного і Повноважного Посла України в Словаччині та Польщі — надзвичайно цікаві не лише в сенсі інформативності, а й у сенсі «реконструювання атмосфери часу». Адаже Павличко, в якій іпостасі його не сприймай, усе таки

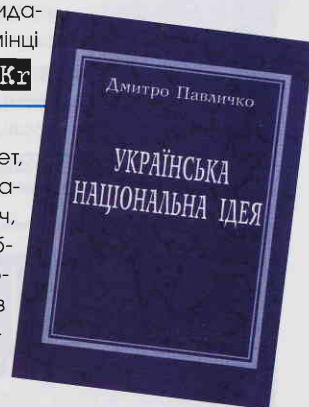
насамперед поет, а відтак його бачення, ясна річ, позначене образністю й емоційністю, що в контексті згаданого «реконструювання» історії особливо важливе й цінне.

Утім, поняття історії як тексту й тексту як історії в контексті Павличка видаються майже синонімічними, якщо пригадати бодай той факт, що саме він, як зізнається в одному з уміщених у книжці інтерв'ю, є автором першого речення й редактування тексту Акту проголошення Незалежності України. Дотичність до такого Тексту — не просто історичність, а сама пані Історія.

І, нарешті, книжка не дарма має назву «Українська національна ідея». Попри те, що не знаходимо тут, звісно, політологічних «розробок» із цієї тематики чи подібного наукового дискурсу — це закономірно. Але знаходимо живу практику націєтворення, що чесно кажучи, у нинішніх умовах видається значно важливішим.

Кр

Дмитро ПАВЛИЧКО. Українська національна ідея: Статті, виступи, інтерв'ю. Документи. — К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», — 771 с. (п)

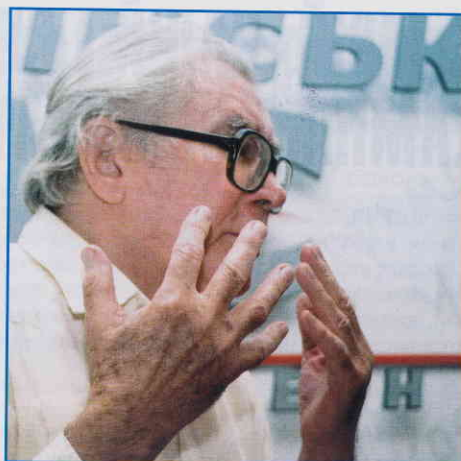

ЗАСЛУЖЕНА ПОПУЛЯРНІСТЬ

Є щасливі люди, яким Бог дає талант і час його реалізувати, сили не поступатися переконаннями й можливістю робити те, що подобається. Павло ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ — один із таких. Звісно, можна заперечувати, що не все так добре було в його житті, але факт залишається фактом: письменнику виповнилося 80. За цей час Загребельний встиг стати лавреатом Державної премії УРСР ім.Т.Г.Шевченка, Державної премії СРСР, видати понад 30 книг. Його твори перекладено 23 мовами. Крім того — книжки Загребельного входять до п'ятірки найпопулярніших серед покупців «Букви». Це успіх. Заслужений успіх. Не притягнутий за вуха, нав'язаний вчителями й шкільною програмою. Справжній.

Марія КРИШТОПА

Із творчістю Павла Загребельного я познайомилася десь у класі третьому, знайшовши під подушкою в мами (туди ховалися книжки, які «дітям не можна читати») «Роксолану». Читиво захопило. Даремно тогочасні дорослі вважали, що така книга може зіпсувати моральні цінності дитини описами «життя гаремного». Усе це в Загребельного описано напрочуд цнотливо, та й цікавили мене й моїх ровесників радше пригодницькі моменти «Роксолани». Зараз цей твір викликає ледь не обурення серед повнолітнього населення. Дається взнаки заробітчанийський «досвід» співвітчизниць. Зрештою — ідейна картина завжди була мінливою (і не лише в нашій країні). Виписа-

ційного стану читача виникає прив'язаність (чи прив'язка пам'яті)

до конкретного твору. Зараз можна згадати «Я, Богдан» — роман, який зворушує нестандартним підходом до висвітлення життя Хмельницького. Романи Загребельного — це ж не лише майстерність і чимала праця, а й актуальність у час написання. Звісно — багато з цих книжок уже не вражають читача: ні зіпсованого книжечками з розкладок, ані розбещеного модерном. Але ж вони писалися не «для вічності» (принаймні — я так гадаю). Якщо бодай одна книга змусила бодай одну людину поміняти в собі щось дуже важливе — письменник відбувся.

«Диво» випадає із загальних уявлень про Загребельного-письменника. Пронизує, закарбовується: замальовками, діалогами. Це — роман для екранізації, особливо сце-

ЩЕ ОДИН МАЗЕПА

Важко бути Мазепою. Він великий і далекий. Про нього багато писали — і що? Знайти рівновагу між прокльоном і возвеличенням, між історією-тоді й історією-зараз, розгребти пласти всіляких нашарувань і добратися до особистості. Щоби потому тільки розвести руками, вкотре довівши нашу неспроможність його (Мазепу) назвати, а отже, й зрозуміти.

Олеся МАМЧИЧ

Складність постаті провокує скандали. На Пушкіна українці ображаються, Байрона хвалять, свого Сосюру теж хвалять, хоча твір його цінний хіба що піднятою темою (вітм, писалось з-під поли, тож питання якості й цілісності дослідникам не дуже зручно піднімати). Юрій Ілленко подав свою версію, також викликавши невдоволення по обидва боки братнього укр-рос-кордону. І от варіації на ту ж таки, вже майже вічну, українську тему **Юрія ХОРУНЖОГО**.

Любов маеш — маеш згоду — назва без претензій, налаштує на дискурс приблизно класики а la «Доки сонце зійде, роса очі виїсть». Бадьорий козак на коні попереду, задумливий бандурист позаду (це про художнє оформлення) у дітей, переговораних у школі сільською прозою XIX століття, викличе переважно алергію.

Чому про дітей? Бо твір адресовано (може, неусвідомлено) юнакам і юнкам, яких бажано виховати патріотами. Або вже переконаним патріотам, які й так знають, що Мазепа хороший, цар Петро — бяка, а поразка відбулася лише тому, що нас укотре

Юрій ХОРУНЖОГО
вітає з півлітом Іван ДРАЧ
Світлана Костянтина Родика

на, де зодчий показує храм із воску. Роман — проблема, конфлікт, протест, сповідання. Екскурси в себе, у минуле. Хаос, що вибудовується в цілісність. У ньому — саме те, до чого повертаються творці всіх часів, — проблема мистця й навколишнього, совісти й інстинкту виживання.

І ось маємо нову книгу Загребельного **Стовпо-творіння**, де вміщено, окрім однойменного твору, ще й текст «Кавтаклізма». Книга — цілком нова для сприйняття читачів Загребельного й для самого автора. Автор заявив у одному з інтерв'ю, що вигадав для «Стовпо-творіння» новий жанр — «соціальну фантастику і керування народною приказкою «на здогад буряків, щоб дали капусту». Наскільки йому це вдалося — судити читачам. Знову ж таки — в інтерв'ю телебаченню Павло Загребельний зізнається: «Я почуваюся так, як самурай на вершині священної гори Фудзі. Звісно, я ніколи не був на Фудзі й не маю уявлення, що почуває самурай, але я можу здогадатися, тому що здогад — це основа літератури».

Фантастика від Загребельного — своєрідна. Автор виступає тут таким собі іронічним філософом. Описуючи новий курс політики, спрямований на стовпи, письменник вдається до

справжнісінького словоблудства — із серії тих, якими так полюбляють замаскіювати голови викладачам студенти-оратори: «Що таке стовпи? Це ідеальний символ державної незалежності. Стовпи стоять окремо, окремишко, не підпускають до себе нікого іншого. Немає сьогодні нічого незалежнішого на світі, ніж стовпи. А також немає досконалішої конструкції, ніж стовпове коло. Стовпове коло — це присутність навколо того, що ми вже бачили...» і так далі. Але сюжет цікавий. Нетиповий. Несподіваним є також вживання «міцних» слів. Читво для... Хоча — самі розберетесь. Адже ваш цнотливий смак не шокують специфічні віршики та пісеньки, близькі слухачам «Шансону»?

А Загребельний пише новий роман. Що там? Секрет, яким автор навряд поділиться до виходу книжки. Чекайте.

Павло ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ. Стовпо-творіння; Кавтаклізма. —
Х.: Фоліо, 286 с. (о)

зрадили. Чи то свої (недалекосяжний Кочубей), чи то чужі (пихатий шведський король). Я першу половину роману дочитала з обов'язку, і навряд вільний у своїх уподобаннях читач буде це робити. І даремно. Бо друга половина більше вдала ся автору.

Деякі картини таки пробуджували до життя давно забуті історичні назви й дати. Той же опис кісток на полі Берестечка примушує здригнути. Досить цікаво впізнати знайому топоніміку, силкуючись уявити, що на Хрещатику зелень обабіч дороги росла вище за гетьманську карету, а цар Петро зупинявся майже на місці моєї колишньої роботи.

Часом розповідь заворожувала, але магія миналася миттєво, як тільки автор намагався так-сяк психологічно щось умотивувати. Із психологією не склалося, пояснення в основному притягнуті за вуха (чи за козацькі вуса), відлунюють формалізмом. Знаменита історія з Мотрею Кочубеівною в Хорунжого невиразна. Ненависть старого тухля-Кочубея теж введена, «бо так повинно бути», а саме буття тексту її ігнорує.

Окремо варто згадати про лексику. Цікава! Інколи захоплюєшся її розмаїттям, живістю й колоритом. Але... Поплутано

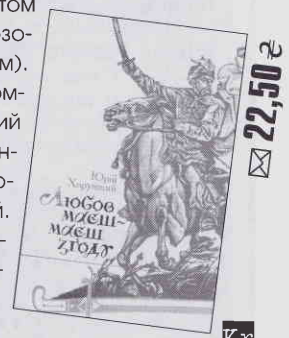
грішне з праведним. Тоді як авторська мова хвибує відвертою невнормованістю (що ніби має відтворювати тогочасний стан лексики, а насправді — вказує на хиби техніки), — у мові персонажів трапляються відверті ляпи: «...наведуть на руїну і всенародне кровопролиття в Україні», а також незграбні алюзії на зразок «*Було бы смешно, коль не было бы грустно*». Часові пласти в художніх текстах рідкі, відносна, але якщо вже автор сам задає координати суворого реалізму, то не потрапляння в них є ознакою невправності на письмі. Інколи натрапляєш на зовсім графоманські пасажі: «*Гетьманша ще довго зітхала, крутячись в ліжку, торкаючись твердом'язого, як у німецького рейтара, тіла Мазепи*». Б-р-р. Думається, раніша заборона на еротичні сцени була не зовсім безпідставна, бо ж не кожен напише, як у «Пісні пісень», натомість маємо: «*Дай-но вилізати твоє личко біле, твої смагні очиці, всі члонки солодкіі...*» Б-р-р. Такі недоречності випливають то тут, то там, часом доходячи богохульства. Слід було би автору уважніше ставитися до деталей, і не тільки.

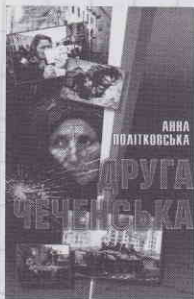
Що в романі вдалося — то це загальноісторична картина того некерованого соціуму, що зветься Україною. Атмосфе-

ра анархічної Січі, перебігання туди-сюди старшини, нескінченні маневри між войовничими сусідами і т. д. Здається, у Хорунжого співіснують дві протилежні тенденції, у руслі яких, добре попрацювавши, можна знайти своє. Тільки перед тим упорядкувавши мовний хаос! Перша — це уміння яскраво описати певний епізод, зробити картинку, яка захопить читача. Мала форма, може, допомогла би автору. Друга — схильність фіксувати дух історичного моменту.

А як же Мазепа? Єдиний образ, більш-менш виписаний у романі. (Найменш вдала — голівдська парочка Василя-Христі із голівдським сюжетом і таким же прогнозованим гепі-ендом). Сильний, трохи втомлений, пристрасний і таки патріот, фундатор храмів, досить симпатичний. А яким він був насправді? Знову — світ художній ловив його, а чи впливав?

Дрїя ХОРУЖИЙ. Любов маєш — маєш згоду. —
К.: КМ Академія, 330с. (о)

Анна ПОЛТКОВСЬКА . Друга чеченська. — К.: Діокор, 2004, 296 с.

ISBN 966-8331-11-7

Книга російської опозиційної журналістки Анни Полтківської розгортає перед читачем панораму життя чеченського народу періоду так званої другої чеченської війни, що розпочалась у 1999 році й продовжується до сьогодні на території нашої найбільшої сусідки — Російської Федерації. Це книга про війну, що б'є всі рекорди з жорстокості, порушення прав цивільного населення за безпрецедентного відмежування світової спільноти. Відома далеко за межами Росії, перекладена багатьма мовами, «Друга чеченська» свідчить про те, що справжня журналістика, а з нею й високий гуманізм, активна й безстрашна громадянська позиція можливі навіть у країні «керованої демократії».

«Друга чеченська» адресується всім небайдужим, тим, хто не відгороджується від людського болю й ніколи не вважає, що «його хата скраю».

Вийшло з друку видання **Болезни пресноводных рыб.**

Автори **О.Давидов, Ю.Темніханов** (Інститут зоології ім. І.І.Шмальгаузена) на 564 кольорових сторінках висвітлили більш ніж 150 заразних і незаразних хвороб прісноводних риб.

Книгу можна придбати за ціною 56 грн. у видавництві «Ветінформ», м. Київ

Тел.: +380 (044) 261-54-86; тел./факс: 227-67-13

ВИДАВНИЦТВО
ЗНАННЯ

пропонує новинки:

Гігієна праці: Навч. посіб. Рекомендовано МОЗ України / Солдак І.І., Яворовський О.П. та ін. — К., 2004. — 144 с., тв. пал., 16 грн.

Звітність підприємств: Підручник. Дopusнено МОН України / Лень В.С., Гливенко В.В., Бочок М.П., Іванов Л.П. — К., 2004. — 474 с., тв. пал., 46 грн.

Митне оформлення автотранспортних засобів / За ред. П.В. Пашка. — К., 2004. — 237 с., тв. пал., 20 грн.

Муниципальне управління: аспект інформатизації / Куйбіда В.С. — К., 2004. — 357 с., тв. пал., 28 грн.

Ринкове позиціонування: з чого починається створення успішних брендів / Зозульов О.В., Писаренко Н.Л. — К., 2004. — 199 с., м'яка обкл., 13,50 грн.

Стандартизація обліку і аудиту: Навч. посіб. Рекомендовано МОН України / Даньків Й.Я. та ін. — К., 2004. — 310 с., тв. пал., 32 грн.

Тематичні тести з англійської мови: Посібник. — 3-тє вид., стер. / Міштал М. — К., 2004. — 352 с., м'яка обкл., 20 грн.

Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. Рекомендовано МОН України. — 2-ге вид., стер. / Швець В.Г. — К., 2004. — 444 с., тв. пал., 30 грн.

Українське народознавство: Навч. посіб. Дopusнено МОН України. — 2-ге вид., перероб. і доп. / За ред. С.П. Павлока. — К., 2004. — 570 с., тв. пал., 30 грн.

Філософія: Навч. посіб. Рекомендовано МОН України / Касьян В.І. — К., 2004. — 406 с., тв. пал., 20 грн.

Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. Дopusнено МОН України. — 5-тє вид., перероб. і доп. / Клапчук С.М., Остафійчук В.Ф., Горбань Ю.А. та ін.; За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. — К., 2004. — 358 с., тв. пал.

Історія України ХХ — початку ХХІ століття: Навч. посіб. / Панченко П.П., Барановська Н.П., Падалка С.С. та ін.; За заг. ред. В.А. Смолія. — К., 2004. — 582 с., тв. пал.

Банківські операції: Підручник. Затверджено МОН України / За ред. В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янської. — К., 2004. — 727 с., тв. пал.

Облік і аудит у банках: Навч. посіб. Рекомендовано МОН України / Васиуренко О.В., Сердюк Л.В., Сидоренко О.М. та ін.; За ред. О.В. Васиуренка. — К., 2004. — 595 с., тв. пал.

Детская гинекология: Справочник / Сост.: Л.Б. Маркин, Э.Б. Яковлева. — К., 2004. — 474 с., тв. пер.

Книготорговельним організаціям та оптовим покупцям звертатися за тел.:

(044) 235-16-29. E-mail: sales@books.com.ua

У Києві ці та інші книги видавництва «Знання» можна придбати за адресами:

магазин «Буква», Майдан Незалежності, ТРК «Глобус», 3-тя лінія (2-й поверх), тел.: 238-81-90;

магазин «Книжковий світ», Майдан Незалежності, ТРК «Глобус», 1-ша лінія, тел.: 238-59-41;

магазин «Наукова думка», вул. М. Грушевського, 4, тел.: 228-06-96.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СПІЛЬНОСВІТ

Німецький філософ Клаус Міхаель Маєр-Абіх пропонує вихід із екологічної кризи, у котру людство саме себе запроторило. Вирішення проблеми — ненасильницьке повстання споживачів. Його почасті декларативна і патосна (але таки філософська) праця «Повстання на захист природи. Від довілля до спільносвіту» тепер доступна в українському перекладі, із пристойним науковим редагуванням, багатими довідковими примітками, покажчиками та передмовою самого автора.

Юлія ЄМЕЦЬ-ДОБРОНОСОВА

Шлях угору — вниз той самий
Геракліт

Проте, попри змістовну пов'язаність із традицією просвітництва темних, у ній присутні й доволі цікаві моменти критики всієї сучасної культури та чинників її деградації. Хоча, за винятком кількох моментів, Маєр-Абіх мало подає чогось нового. Новими виглядають кілька центрових тез. Філософ пропонує замінити старий проект просвітництва новим — визнати, що людська культура є внеском у історію природи, а не опозицією щодо неї. На додачу антропоцентрична етика має поступитися етиці голістській — ми відповідальні

за інше життя, із яким живемо поряд. Маєр-Абіх пише про досягнення злагоди із природою, коли живі істоти існують не для нас, а разом із нами. За таких умов ми маємо оперувати не поняттям довілля — потрібен термін «спільносвіт» (до речі, він непогано прояснений у коментарях і примітках українського видання).

Не применшую, звісно, тої частини книги, де філософ вдається до розгорнутих обґрунтувань і викладу конкретних рецептів (на прикладі дуже-дуже розвинених суспільств), але тут надто яскраво струмує пошана до сталої демократії та суворого прагматизму. Навіть революція тут «прекрасна» у рамках системи, а весь її хід подано в 24-х тезах «Повернення до життя».

Однак найцікавішими все-таки є розкриття філософсько-антропологічних передумов переходу до спільносвіту та засад новітньої етики. Найбільше турбує Маєр-Абіха руйнація відчуттів сучасної людини. А тому ми переймаємося руйнацією спільносвіту лише там, де вона швидша за деградацію наших відчуттів. Простою і виразною знахідкою є зауваження про те, що світ гине там, де бракує сприйняття — зв'язку між помічанням і дією. Маєр-Абіх говорить начебто надто звичні речі: «треба навчитися спілкуватися з тваринами, рос-

линами, ландшафтами та з природними стихіями». З іншого боку, етику він подає як складну структуру, виділяючи безліч її різновидів.

Критикуючи цю концепцію, інший німецький філософ В.Гюсле наголошує, що Маєр-Абіху бракує обґрунтованого теоретичного осмислення, рефлексії, а це ставить під сумнів центральну онтологічну тезу про цілісність природи. Водночас концепція Маєр-Абіха, порівняно із іншими альтернативами пропозицій щодо подолання кризових явищ у стосунках людини й природи, видається більш сповненою життя і практичного спрямування філософії. Власне на означення його філософії природи як практичної працює й осмислення зв'язку між етикою та політикою. Хоча часом зринає думка про те, що й цей філософ у своїй аргументації перекидає різні шматки надбань історії філософії, хоча вони діють здебільшого на методологічному рівні, а не як просте цитування.

Екологічна криза та її наслідки останнім часом не тільки стали постійним предметом для філософського розмислу. Вони здобули статус такої проблеми, котра стягує безліч інших напрямів ходу думки, аж до критики новоевропейської моделі суб'єкта або всіх модерних орієнтирів. Ознайомлення із європейськими теоретичними пропозиціями щодо вирішення екологічної проблематики видання праці Маєр-Абіха лише продовжує. (Минулого року вийшов із гарним науковим редагуванням збірник статей В.Гюсле — також у перекладі А.Єрмоленка). Більше того — вітчизняний проект «Філософія природи», котрий діє при Центрі Практичної філософії, пропонує і свої альтернативи розуміння цієї проблематики. У деяких моментах вони суголосні твердження Маєр-Абіха. Зрештою, все надзвичайно просто: із природою не варто воювати, бо ти сам маєш природні корені.

Kr

Клаус Міхаель МАЄР-АБІХ. Повстання на захист природи. Від довілля до спільносвіту. — К.: Лібра, 196 с. (о)

Відійшов Ігор Іванович ВЕРБА.

Людина, яку пам'ятатиме українська культура.

У 60-70-і він був відповідальним секретарем Співки художників України. У 80-і завідував редакцією культури й мистецтв Української Енциклопедії. Від 1994 року очолював, разом із Анатолієм Толстоуховим, Фонд сприяння розвитку мистецтв. Саме з іменем Ігоря Верби пов'язані найрезонансніші культурницькі ініціативи Фонду.

Цього року його обрали Почесним Дійсним членом Академії мистецтв України. Він був сповнений планів — зокрема, і започаткування спільно з «Книжником-ревію» серії мемуарів відомих українських митців, письменників, науковців. Не судилося...

Вибудувати плани, які збуваються, тобто — мріяти, — це був його стиль життя. Він мав сміливість мріяти. Мав сміливість опиратися буденній течії й жити на повні груди.

А жив він усупереч хворобі, що точила його півстоліття. Та годі пригадати, щоб Ігор Іванович колись жалівся на нездоров'я. На запитання про почування завжди відбувався жартом і — знову про плани.

Це був його заповіт тим, хто лишився. Живи тут і тепер. Живи попри зовнішні негаразди та внутрішній біль. Радій кожній відпущеній тобі годині, кожному почуттю, кожній зустрічі з цікавою людиною й кожній думці, почутій від неї.

Мир і спокій Вашій душі, Ігорє Івановичу!

Скорботно — Kr

ДОСИТЬ ГОВОРИТИ

ДО ЗІР КРІЗЬ ТЕРНЯ*

(Майбутнім редакторам від Бога — І8)

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

Наявність штучної лексики у мові будь-якого словесного матеріалу шкодить не лише художнім, але й усім іншим друкованим чи виголошуваним текстам. Візьмім далеке від літератури військо, де мову вживають переважно для команд і наказів. «РУС для військовиків», приміром, рекомендує таку команду: «**Розпочати самообслуговування і прання білизни!**». Штучність команди викликало дослівне мавпування стислої російської: «**Начать самообслуживание и стирку белья!**». Стисла формула команди обернулася на мовного динозавра. Врятувати становище може відступ від шаблону: «**Година самообслуги і прання!**». Коротко, чітко й, головне, натурально — не штучно.

ШТУЧНОСТІ — ВІЙНУ!

Вживання штучних форм та слів у творі — це свого роду рак, який прирікає твір на смерть. Цей рак спричинюють ряд обставин: незнання живої (часом і літературної) мови, відсутність мовного смаку, зацікленість на протокольно-газетних штампах. Наприклад, досить-таки штучне слово **особистісний**, яке може вживатися у значенні **суб'єктивний**: «Дуже вже **особистісний** її погляд», дехто вживає там, де місце для слова **особистий**: «Це позначилося на її **особистісних** стосунках». Так само канцелярією віддає вислів «Я поїду в **який-завгодно** час і з **ким-завгодно**». Чи не простіше: «Я поїду **будь-коли** і **будь з ким**?» Рак літературних творів має лікувати мовний онколог — Редактор.

ХАЙ ВОНА ПОДОРΟΣЛІШАЄ чи ХАЙ ВОНА ПІДРОСТЕ?

Слова **дорослішати**, **подорослішати** та похідні від них — це приклад штучно створених ув українській мові лексичних одиниць. Наші предки, коли треба було висловити поняття, передаване цими словами, послуговувалися цілою гамою живомовних конструкцій: **доходити літ**, **доростати розуму**, **виходити з дітей**, **вбиватися в пір'я**, **прийти в літа**, **підрости** тощо. Потреба термінологічної стислості покликала до життя форму **дорослішати**, скопійовану з мови сусідів. Форма

ця цілком доречна у певних мовних ситуаціях, але є ситуації, де її вживання просто протипоказано. Такі ситуації — це жива мова. Літерат, котрий хоче, щоб йому повірили, мусить максимально наближати діалоги своїх персонажів до мови, якою люди говорять. У цікавій психологічній замальовці далеко не бездарної письменниці герої висловлюються в такий спосіб: «Я беріг її для себе. Чекав, коли вона **подорослішає**». Важко повірити, щоб у живій розмові люди вдавались до такого книжного стилю. Найшвидше в такій ситуації людина скаже: «Чекав, поки вона **підросте**».

БАЧЕНО-НЕ-БАЧЕНО чи ВИДИМО-НЕ-ВИДИМО?

Іноді бажання автора чи авторки українізувати свій виклад веде до створення штучних псевдоукраїнських форм. Декому з писацької братії (сестриці) ідіома видимо-невидимо муляє очі. Нібито — вона не українська. У «котячій» оповідці

молода авторка змушує свого словомовного kota говорити так: «Серед каміння мишви **бачено-небачено**». Слова **видиво, видимий, видющий, видко, видно, видовище**, не кажучи про діалектні **видіти, видати** тощо, споконвіку українські. Ідіому **видимо-невидимо** подибуємо у Квітки-Оснотвичанки. Отже, бажання позбавити цю форму українського громадянства нічим не виправдано. Коли ж автор із якихось причин «має зуб» на цю ідіому, то є широчезний вибір синонімів, які можуть її заступити (дивись **До зір...** у ч. 4 «Кр» за цей рік). Немає слова, що мова повинна розвиватися і шукати нових форм передачі думок. Але **бачено-небачено** ніяка не нова форма — це те саме в іншій тарілці або калька. Вона навряд чи захопить широкий загал. Коли

вже авторка обділила kota даром мови, то хай ця мова відповідає котячому способу мислення. Тоді кіт говоритиме приближно так: «Серед каміння мишви, **як у шолудивого пса біліх**». Варто додати, що «українізуючи» вираз **видимо-невидимо**, авторка разом толерує такі слова, як **взаправду (направду)** або **ніяк /никак/**: «**Ніяк** ти у пастку потрапила?». Цей пасаж по-нашому мав би звучати так: «**Виглядає**, ти у пастку потрапила?».

СПЕКОТНО чи ГАРЯЧЕ або ПАРКО або й ЖАРКО?

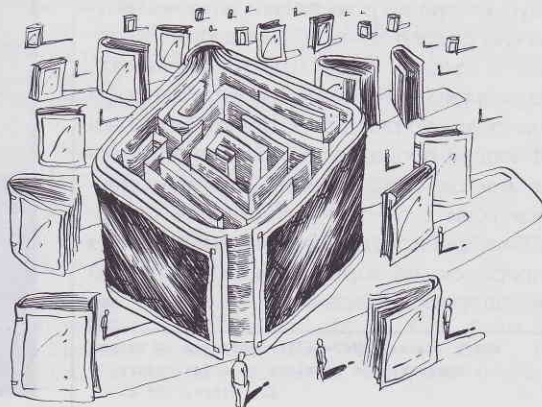
До абсолютно штучних слів належать і слова **спекотний** та **спекотно**. Цих слів не зафіксовано в українській живій мові. Їх нема у словниках, виданих до 60-х років минулого століття. Хибна думка, породжена вихованими в російсько-мовній культурі «українськими» інтелігентами, ніби слова **жаркий** і **жарко** неукраїнські, змусила письменних українців скалькувати (поетапно) з російської мови слова **спекотний** і **спекотно**. Хід думок у поетапному калькуванні такий: російське **жара** — по-нашому **спекота**; отже, російське **жаркий** — по-нашому **спекотний**. І це неживе слово, зоряснівши у творах різних жанрів, здобуло популярність серед «писателів», зайшло до словників, хоч живим — розмовним — так і не стало. Я дуже сумніваюся, щоб хтось колись говорив: «Як сьогодні **спекотно!**». Не згадуючи слова **жарко**, що його почуємо найвірогідніше, наведу кілька можливих варіантів: «Як сьогодні **пече (палить, шкварить, парить, пражить!)**». Цікаво, що навіть РУС, виданий у 80-х роках минулого століття, перекладаючи російське **жарко** (у значенні присудка) не наводить слова **спекотно**, а лише **жарко, гаряче, варко**.

Молоді літератори, взоруючись на старше покоління, й собі полюбляють слово **спекотний**. А воно не додає природності їхньому письму. Пише молода авторка: «Обідали в кімнаті — тут не так спекотно, як у саду...» і далі «...серпень почався з нестерпного спекотного штилю». Якби на мене, я б виправив ці кавалки так: «Обідали в хаті — тут не так гаряче, як у саду...» і «...серпень почався з нестерпного пекучого штилю»... Але, як кажуть, смаки не збігаються.

Безперечно, що всі слова нашої мови кінець-кінцем утворено штучно. Штучно створені вони пройшли випробу часом продовж десятиків, коли не сотень поколінь мовців. Це забезпечило їм знак мовної якості. Але, як казав товариш Сталін, винищуючи однопартійців, незамінимих нема. Тож і якісні слова можна міняти. Тільки треба знаходити не гірші, а кращі зразки.

Кр

*Зберігаємо правопис автора

Малюнок Олексія Кустовського

ДУШІ, СПРАГЛІ ЛЮБОВИ

Уречевлений Достоевським погляд на «преступника» як неординарну особистість, здатну на вчинок — спроможну «переступити», донині сповідується «шансонами», «бригадами» й «бумерами»: «пізнати життя», («узнять жисть») означає знати його виворіт, найнижчі низи, найглибше дно. Відображене в українській мові значення «переступу» — злочин: вчинення зла. Без сентиментів. Без рефлексій. Без романтики. Злочинцю — кара.

Олена ЧЕКАН

Тому й обсіли мене різні думки по прочитанні книжечки **Каяття**. **Образ жінки у поезіях засуджених до позбавлення волі**, виданої за фінансової та експертної підтримки Міжнародного фонду «Відродження» (упорядники Юрій Покальчук, Сергій Скоков). Передмову до збірки підписано Володимиром Львовичем, Головою Державного Департаменту України з питань виконання покарань (за дивним збігом обставин саме Департаментові, а не засудженим, належить копірайт на тексти в книжці). Так от: «Нехай той, хто візьме у руки цю книгу, читаючи вірші, сприймає їх не тільки як суто мистецькі твори, а й як поезію людей, чие життя набуло драматичного забарвлення, і те, що є тут, — це крик душі і прагнення дістатись колись добра і світла». У тон Львовичіну — і сам Покальчук: «Насправді до писання поезій вдається дуже багато вихованців виховних колоній. Вони часто соромляться це показати старшим, часом розуміють, що це ще не зовсім справжня поезія...»

«Не зовсім справжня» — м'яко сказано. Хоча трапляються поодинокі рядки,

що досить цікаво звучать: *А может, лучше не писать? / А в сердце лучше сохранить / И все при встрече рассказать / И ничто не пропустит* (В. Кучеренко).

Або О. Лукманов:

*...Дарю тебе на память сон.
Где разговаривают книги,
А по утрам приходит гном
С лукошком, полным земляники.
Где лепят бабу из халвы
Неугомонные мартышки,
И мандариновые львы
С тобой играют в кошки-мышки.*

Та все ж за більшістю віршів, між теплих слів на адресу жінок — бабусь, мам, дружин, донечок, коханих дівчат, інколи просто знайомих за листуванням, таки вгадуються татування на пальцях і передпліччях, розмальовані банями церков спини... І картинки кульковою ручкою на носовичках: розіп'ятий на хресті чоловік, до якого голая любима жінчина, стоячи на колінах, простягає руки.

Це — відображення специфічної субкультури. Критична відвертість або ж дешева кон'юнктура, вимовлена неслухняним, незвичним до наївного патосу язиком, видряпана зашкарубленими пальцями.

Рахуватися з цим потрібно. Вивчати це, беручи деякі тексти за задокументовані

невротичні марення чи марні намагання проартикулювати давно забуте й ніколи не відчуте — обов'язково. Але милуватися?.. «Мистецтво підносить і ошляхетнює душу кожної людини», — знову Покальчук, нехай і

не зовсім оригінально, захищає своїх вихованців. Адже йому впродовж кількох років таки вдається працювати, ловити з-поміж куп сміття лігуртків на зоні манюсінки перлини, виправляти ортографічні помилки, ставити коми й учити римувати...

Соціальний підтекст ловиться мені тут, і він, здається, важливіший за усвідомлення непересічного вкладу в поетичну скарбницю народу... Геть сентименти — із колишніми засудженими колись доведеться жити. Час до часу уряди цивілізованих країн розробляють кроки з соціальної адаптації різних вразливих сегментів суспільства — чи то ромів, чи то наркоманів, чи засуджених. Очевидно, так, цивілізовано і з розумінням, слід сприймати це видання.

...Пригадую, бабуся в одному зі своїх листів переказала мені дорожню пригоду: «Познайомилася з однією, що їхала до си́на у прилуцьку колонію. Ні за що дитина сидить, йому сказали «бий», а він, дурак, і бив»... Я перепитала ущипливо: «А якої б ти заспівала, аби бив твого онука?». Промовчала бабуська...

Кр

Каяття. Образ жінки у поезіях засуджених до позбавлення волі. — Л.: Кальварія, 160 с. (о)

ПОДІЛЬСЬКИЙ «МАСКАРАД»

Поява свого видання в літературного об'єднання засвідчує, що творчий потенціал тих, хто зібрався під одним «дахом», сягнув критичної маси.

Андрій СТЕБЕЛЄВ

Рік тому побачив світ перший щорічник вінницького літоб'єднання «Сучасник» — альманах «Змах крила», що поєднав добутки 18-ти авторів.

Цього сезону «сучасники», продемонструвавши відкритість світові й, запросивши під спільну обкладинку близьких собі подільських альтернативних авторів, наважилися на випуск витонченого тематичного збірника **Маскарад**, що природно й невимусно увібрав у себе поетичні твори

про любов, психологічні й пейзажні замальовки, вірші про музику та пісні.

Загальний зміст колективної праці, безумовно, широкий. Він виростає не тільки з рядків одного з авторів альманаху — неовангардного поета Сергія Негоди — «і злість і любов і біль усуміш», але й концентровано присутній подекуди у віршах інших авторів, засвідчуючи, що життя невідворотно йде вперед, «А рибалка-поет кидає невід у життя / Й ловить пісню своєї епохи» (Олена Козюра).

Авторами проекту «Маскарад» виступили публічний діяч Поділля Олег Кадочников і видавець Микола Кротенко («Кон-

тинент-прим»). Редколегію збірника склали здебільшого негатові поети літературної групи «Лірики Transcendentia». Вони подбали не тільки про міцну художню концепцію альманаху, але й запропонували ідею нетривіального поліграфічного виконання, що прийнято для такого типу видань.

Услід за автором передмови Георгієм Курковим, віриться в те, що новий альманах «сучасників» виявиться «почутим, поети — побаченими і божаними, влізнаними й витребуваними».

Кр

Маскарад. Поетический альманах. — Вінниця: Континент-Прим, 122 с. (п)

КНИЖКА РОКУ 2004: НОМІНАЦІЯ «ГОЛОСИ»

ТРОХИ ВЕСНЯНОГО CONTEMPORARY

Більше на одну яскраву й цікаву книжечку стало на тій невеликій полиці, куди прийнято у вітчизняних книгарнях скидати всю «контемпорері» поезію. Маємо дебютну збірку киянина Дмитра ЛАЗУТКІНА «Дахи». За словами автора, завдяки його суто неформальним контактам, «Дахами» вдалося наповнити чи не всі київські, львівські та харківські книжкові крамниці.

Олег КОЦАРЕВ

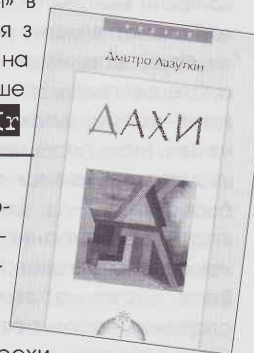
Дмитро Лазуткін — лауреат трьох найпрестижніших молодіжних письменницьких премій України: «Смолоскипу», ім.Б.-І.Антонича та «Гранослова» (під егідою останнього й вийшли «Дахи»). Він уже встиг попрацювати... інженером-металургом і тренером із карате, надрукуватися в альманахах «Колекція», «Крила», «Гранослов-2001», а з російськомовними текстами — у московському «Вавилоні», й, як зазначено на обкладинці «Дахів», його вірші «звучали по радіо».

У текстах Лазуткіна чимало смислових ігор, постспідліткового динамізму й експресії. Пошуків й експериментів зі звучанням і співставленням слів. Вистачає іронії, мікроепатажності, назагал м'якої й ненав'язливої, але, як для поширеного в нас розуміння мистецтва категоріями початку XIX століття, мабуть, вельми ядучої («танцюй гола царівна / мене зваблює твій целюліт», «моя Україна збудилася / коли пестив її язиком»). Та все ж над усім цим панує ліризм, і то досить інтимний, щирий, що за ним, як прийнято вважа-

ти в часи постмодерних ситуацій, — майбутнє («Все минеться, як що минеться / Листопадава далечінь. / У минулого срібне серце, / У минулого жовта тіль»). Ліризм, оздоблений приємною потужністю й різноманітністю, у кращих Жаданових традиціях, робить із Лазуткіна такого собі «весняного поета». Що його книжка комусь на Метромості, як шансон, виб'є сльозу згадкою про вік, коли на все, м'яко кажучи, начхати, а другому збудить уяву й настрій правдивими поетичними «вузлами сполучень» та оригінальністю.

Поява «Дахів» означилася й сплеском карколомної еkleктики. Взяти хоча б те, що цитовані та інші вірші вийшли друком в організації під назвою «Центр народної творчості «Гопак»». Або поєднання стрункості, навіть певної шляхетності, культури віршування з якимись дивними коректорськими прорахунками («психодилічні», «Д ІДА МОРОЗА» і под.), а часом і «перерахунками» — за словами Дмитра, невідомі доброзичливці пододавали до його текстів у книжці свої власні слова, а то й цілі рядки. Нарешті, й київська презентація тішила кожного поціновувача сюрреалізму: ексцентрична, гучна й нервова манера декламації Лазуткіна, його ж специфічна поведінка зі знуцальницькими фразами на кшталт «література не загине» або «життя — прекрасне» дуже цікаво корелювала з супер-традиційними, ба навіть фундаменталістськими в такому контексті промовами В.Медвідя й А.Могильного про те, яка різна буває молодь і, відповідно, її дебюту, про те, що цей дебют — помітний, що це добре для конкурсу «Гранослов», про особливості української економіки, сучасного політичного моменту, про енергетику приміщень Будинку Письменників etc.

Повернувшись із «творчого відрядження» в Польщі, Дмитро Лазуткін став погоджуватися з думкою, що всіх письменників треба виганяти на еміграцію, та почав писати дедалі більше верлібрів (у «Дахах» їх було зовсім небагато). **Кр**

СУВОРА НІЖНІСТЬ КОХАННЯ НА ДАХАХ

Усі асоціативні ряди від концепту «дах» надто хисткі й непевні, а відтак і дебютна збірка Дмитра ЛАЗУТКІНА постає легкою грою в міжконтекстуальному просторі.

Юрій ГАНОШЕНКО

1. Лазуткін, що живе на даху. Комплекс бешкетника, напевно, прочитується в новій-новій українській літературі чи не найкраще. Епатажність на межі з інфантильним (без негативних конотацій) відчуттям невідчитаності ще власного тексту властива більшості двотисячників. Поезія як бешкет необхідна: гра на комплексах і стереотипах відкриває трансцендентне в буденному, а метафізичне у фізичному, що й творить авторську поетику тексту:

такі самовпевнені — задріть охопить
ще може нервова як перший аборт
ще може... а врешті кому яке діло
косметика мамина водостійка

2. Котячий концерт. У певному сенсі поезія Лазуткіна гормональна й виразно про-

сякнута еротизмом. Його польові дослідження на емоційно-словесному рівні репрезентують і стверджують чоловічу тілесність:

стрибають з вікон
весняні атлети
руді коти

Бажання будить гостроту зору й тягне за собою непритлумлену чутливість до оточуючого, збуджує чоловічий погляд на речі:

і моя Україна збудилася
коли пестив її язиком

3. Їдуть дахи... Емоційна загостреність, навіть наддривність збірки створює враження помехів'я екзистенційних станів: саркастичний раціоналізм видимого органічно поєднується з несвідомою деструктивністю емоційного, марево й сомнамбулізм відчутно заміщують свідомий погляд, розкриваючи сюрреалістичну нестатильність і мінливість реальних об'єктів, їх метафоричну сутність:

риби живуть в мені риби в мені помирають
із живота сусіда трави ростуть уночі

4. Скрипаль на даху. Образність збірки також підвладна ритмові гри й коливається від майже декадентської випещеної, виписаної красивості (солodka сліпота — / я іншої не маю / іржею вкриті сні оманливих принад) до цинічної грубуватості й простоти означень (хлопчиків

трішечки нудить / люди / вітайтеся з ними). Тому й естетизація дійсності постає фрагментарною, а отже, трохи пройнятою патосом трагічності, болю, руйнації.

5. Місце для снайпера і медитацій. Окремішність кожної миті й кожного відчуття в ній замкненого — часова домінанта збірки, доповнена сфокусованим і трохи побільшеним зображенням, схопленням у ритмі серцебиття. Однаково добра картинка й для снайпера, і для медитативного зосередження на деталях, які втрачають власну природу, відкриваючи своє приховане.

6. Гра в птаха. Політ — безсумнівний лейтмотив збірки. Це одночасно й вищість трансцендентного осяяння, відірваність від матеріального, земного, і близькість падіння, екстремальна гра з небезпекою, захоплення висотою й швидкістю.

Психологічна достовірність і вибагливість текстів Лазуткіна мимоволі змушують прийняти правила гри, азартно комбінуючи контексти, щоб встигнути за автором. Він-бо ж майже професіонал у тому. **Кр**

Дмитро ЛАЗУТКІН. Дахи. — К.: Гопак, 80 с.(о)

КРИЗЬ ВУШКО ГОЛКИ

У текстах нової книги поезій *Емми Андіївської* варто прочитувати буквально те, що написано. Фірмова їх особливість — метафора як спосіб існування втілених абстракцій. Проте не так замудровано все постає, якщо відхилитися від намагань шукати розв'язки та підтексти.

*Із куснів льоду, — знане і незнане, —
Яке — кризь щем — у серці
проросло. —
Буття — найпроминальніша з рослин.*
Емма Андіївська

Юлія ЄМЕЦЬ-ДОБРОНОСОВА

У текстах *Ходу конем* важко відділити декорації та діячів, бо такий поділ не заповідається. Різниця між ними — невинна можливість переходу. Спочатку здається, що діячами в Андіївської є абстракції-поняття, котрі у філософському розмислі мають чітке визначення (або купу суперечливих визначень у різних традиціях), принаймні — мають (як першозадади) тримати сітку мудрувань. Але в суміжних світах дух, матерія, свідомість, форма, існування, буття не тільки можуть уподібнюватись живим істотам (ба навіть ставати ними та бути подібними до інших речей однієї з дісностей).

Зведення у текстах різних лексичних пластів не призводить зіткнення буденного із начебто високим. Найсильніші ефекти од текстів — у моменти, коли ефемериди співіснують із білизною, буття із жаб'ячим порядком, а краєвид із цапом. Вся лексика тримається купи, бо не є порожньою лексикою. Спосіб співіснування світів (так само, як і лексичних пластів) задається наскрізним законом метафори. Якби ти задався ціллю відшукати своєрідний відповідник мітологічно-образного шляху всіх і всього тут, то, незалежно від назви такого поняття, смисл його відповідав би нескінченній метафорі, всі задіяні в якій взаємно відсилали один до одного. Прикладами могли б слугувати хіба що такі класні штуки, як «дух, що кватирки в м'ясі прочиня».

«Хід конем» — потенційна розгортка наміченого у попередній книзі поезій Андіївської «Хвилі» (К.: Всесвіт, 2002). Це означає не поглиблення попереднього чи розгадку прихованого. Мабуть, тут би надалося порівняння з виходом у іншу реальність, але зі збереженням якоїсь знакової системи попереднього існування

(себто — попереднього втілення образів у текстах). От хоча б у плані продовження метафізичних розмислів щодо Буття та Ніщо, тілесного втілення та розкриття обличчя ночі.

Світи у Андіївської рідко означають-ся як паралельні. (Правда, інколи вони бувають суміжними). Розміщення їх скорше концентричне. Причому відкриття одного неодмінно передбачає вихід у інший — і так до безкінечности. Повернення до попереднього світу не гарантує, що ти опинишся саме там, звідки виходив. Змінна реальність тому й насичена образами, що має підтримувати змінність усього в собі самій.

Синтакса Андіївської — своєрідне метафоричне втілення її граматики, із мінімумом дієслів, але із максимумом дії. Як би суперечливо це не звучало, але ще у «Хвилі» такі штуки неодмінно були пов'язані із метафізичним розмислом. Метафізика тут у первинному значенні — як пошук першозадади та визнання нескінченности запитальности людського існування.

Андіївська накопичує образи, предмети (вони у неї — персони, обов'язково) так, як це робить маляр. Хоча вона й не переймається заскорозудити принципами, що там можа із чим зводити, а що — ні.

На картинах пані Емми багато очей, і в цьому, може, приховано секрет довірливості її мальованих істот. Проте в сонетах нової книги зір теж виступає своєрідним інструментом виділення частини реальності у світ, краєвиду — в існування тощо. Один із текстів із назвою «Вибіркове бачення світу» начебто міг підказати відгадку, але її показово немає — «зір, що самі родзинки з калача». І поруч інша поезія — «Зір — кризь вушко голки», «Слухова зрячість».

Андіївська не припиняє вражати назвами, котрі самі по собі могли б стати самоцінними штуками. Багато поезій у книзі закінчується запитаннями. Власне, така інтонація притаманна навіть тоді, коли формального питання не поставлено. Так само, як неunikно присутні різноманітні миттевості простору.

Кр

Емма АНДІЄВСЬКА. *Хід конем.* —
К.: Всесвіт, 152 с. (о)

ДАЙДЕСТ

ПРОВИДИЦЯ ЗАБУЖКО

На журналістське «Ви кілька разів в інтерв'ю не заперечували свого дару ясно-видиці. Яким Вам бачиться прийдешнє України?», пані *Оксана* відповіла: «Ой, складне це питання... Крім того, якісь такі візії «на замовлення» не увімкнеш — вони або приходять самі собою, або не приходять взагалі. Одне, що можу твердити певно, — що зараз не тільки Україна, а й цілий світ вступив у дуже тяжку добу, пов'язану з закінченням «поствоєнної» геополітичної епохи, тої, що почалася в 1945-му... І от тепер усе це «тріщить» зі страшною силою, і тріщатиме доти, доки не складеться новий геополітичний баланс. Така-от, коли хочете, історична перспектива...»

І зізнається, що «в новому романі «Музей покинутих секретів», над яким працюю вже два роки (і ще працюватиму з рік!), я пробую оглянути якраз цю цілу минулу епоху в долі України, — там буде страшенно заплутана історія трьох поколінь кількох родин, починаючи з Другої світової, з УПА і партизанки і до сьогоднішніх «безсистемних», розпорошених катастроф у країні... і все це має поєднатися в надзвичайно химерно переплетений, але цілісний візерунок, — кохання, народження, зникнення безвісти, сні, поховані архіви, лікарні, автокатастрофи... Ось тоді, коли впораюся з цим романом, може, ясніше проступлять й обриси майбутнього».

«ДЕЖАВЮ» ПИРКАЛО

Свету ПИРКАЛО (після виходу роману *Не думай про червоне*) розпитує Марта Шокало, із Лондона: «...ти не боїшся, що твій новий роман почнуть знову порівнювати із її (Оксани Зубужко) творчістю? — Забужко боятися — в ліс не ходити... Це ж добре, що не із Андрусяком. Мені багато що з її творчості симпатичне, окрім синтаксису, але я, хоч убий, не розумію, що в «Зеленій Маргариті» спільного із Забужко. Зате другий наполегливо рекомендує порівнювати. Не лише тому, що нас видає той самий Леонід Фінкельштейн, і не тільки тому, що героїні обох цих романів — українські поетеси, а тому, що «Польові дослідження» та «Не думай про червоне» почалися в одному місці... Павліна Стопудів познайомилася зі своїм Джимом у тому ж Луцьку, на тому ж фестивалі, в тому ж готелі і в той же день, що й героїня Забужко зі своїм художником».

Кр

КНИЖКА РОКУ, 2004: НОМІНАЦІЯ «ОБРІТІ»

РЕГІОН ЯК ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

Останнім часом відчутно поживався інтерес до регіонів, а відтак це позначається й на книгодрукуванні, і на створенні цікавих видавничих проєктів. Кожен край України — окрема легенда, окрема історія, окрема правда. Це словна стосується й першого тому «Тернопільського енциклопедичного словника».

Анатолій АСТАФ'ЄВ

ТЕС — унікальне явище в контексті літератури на регіональну тематику. По-перше, аналогів цьому в інших регіонах не існує, по-друге — подача матеріалів має енциклопедичний принцип, що відсіює суб'єктивний (авторський) підхід. ТЕС подає систематизовану інформацію з історії, економіки, екології, політики, спорту, освіти, релігії, архітектури, мистецтва тощо Тернопілля.

Окремо представлено пантеон персоналії, що не дивно, адже Тернопільщина — «мала батьківщина» письменників Богдана й Левка Лепкого, Юліуша Словацького, Романа Купчинського, Шмуеля Йосефа Агнона, Романа Андріяшика, Богдана Бойчука, художників Михайла Бойчука, Якова Гніздовського, Антона Петрицького, науковців Олександра фон Кульчицького, Івана Пулюя, Олександра Барвінського, Володимира Гнатюка, Івана Горбачевського, Станіслава Дністрянського, глави УГКЦ, кардинала Йосифа Сліпого. Із краєм пов'язані долі польської, української шляхти, багатьох польських королів і кілька епізодів із життя Петра І, козацьких полководців часів Богдана Хмельницького...

Із Тернопільщиною тісно сплелися символи української військової слави УСС, УГА, ЧУГА, УПА. Поблизу Бережан розташована легендарна гора Лисоня — західноукраїнський символ мужності й патріотизму (аналог східноукраїнських Крутів). ТЕС також містить широку й ґрунтовну інформацію про пам'ятки фортифікаційної архітектури, яких, за даними істориків, найбільше саме на Тернопілі.

До роботи над ТЕС були залучені провідні місцеві фахівці: історики, краєзнавці, архівісти, науковці, мистецтвознавці Богдан Мельничук, Богдан Хаварівський, Володимир Ханас, Богдан Пандус, Гаврило Черняхівський, Ігор Дуда, Михайло Онисків, Олег Герман, Євген Безкоровайний, Петро Медведик та багато інших. Також реалізацію ТЕС тепло й дружньо підтримав колектив Енциклопедії Сучасної України. Голова редакційної групи ЕСУ академік Іван Дзюба у привітанні ТЕС високо оцінив шляхетність задуму такої енциклопедії. Видання вийшло за підтримки місцевої влади — Тернопільської облдержадміністрації (голова Іван Курницький) та обласної ради (голова Анатолій Жукінський).

Кр

Тернопільський енциклопедичний словник.
Том І: А-Й. — Тернопіль: Збруч, 696 с. (п)

КНИЖКА РОКУ, 2004: НОМІНАЦІЯ «МИНУВЩИНА»

БЕЗ СПЕКУЛЯЦІЙ

Здавалось би, трагедія Бабиного Яру (а 29 вересня саме минає шістдесят третя річниця початку цієї жахливої терористичної акції) була предметом як мінімум сотень статей, публікацій, досліджень, збірників, книжок, що побачили світ у різних куточках світу. Проте, як з'ясується нині, у царині об'єктивного наукового осмислення навіть перебігу (не кажучи вже про ґлобальніше висновування) тих моторошних подій роботи непочатий край.

Іван АНДРУСЯК

У цьому контексті напрочуд важливою бачиться з'ява першої книги збірника документів і матеріалів **Бабин Яр: людина, влада, історія**, котрий щойно побачив світ у «Зовнішторгвидав України». Збірник анонсовано як п'ятитомовий, що заповідає всебічний розгляд питання, — і вже перший шестисотсторінковий том засвідчує серйозність намірів його укладачів Тетяни Євстаф'євої та Віталія Нахмановича. Том має підзаголовок «Історична топографія. Хронологія подій» і включає, крім власне низки студій, більше півтори сотні документів — розповіді свідків та учасників подій, у тім числі людей, які дивом зуміли врятуватися з кривавої м'ясорубки; матеріали про дії влади в радянські часи, спрямовані на витривлювання з суспільної свідомості пам'яті про це жахливе злодійство нацистів; документальні світлини; карти, схеми, дані аерофотозйомок і комп'ютерної реконструкції рельєфу місцевості тощо.

Прикметно, що 90 відсотків цього матеріалу взагалі публікується вперше, а всі раніше публіковані матеріали пильно звірені з оригіналами, оскільки в їхніх попередніх публікаціях подекуди траплялися, як з'ясувалося, не лише випадкові недогляди, а навіть свідомі перекручення, допущені несумлінними чи заангажованими дослідниками. Довідавшись про останнє, вже не дивуєшся такій фразі Жанни Ковби з передмови до видання: «Вражаюче, але закономірно, що досі немає жодного спеціального наукового дослідження чи довідника (із цієї проблематики. — І.А.), в основному — замітки, повідомлення, статті в масовій, частково науково-популярній періодиці». Зрештою, як і висновку співавладача збірника В.Нахмановича, який стверджує, що «географія масових розстрілів у Бабиному Яру в період війни і до останнього часу не була предметом повноцінного наукового дослідження, оскільки спіралася на вкрай вузьке коло джерел... Крім того, пошуки часто проводилися непрофесіоналами, і чимало праць обтяжені відпочатково заданими ненауковими вимогами «потрібних результатів».

Залишається, вслід за укладачами, сподіватися, що введення в науковий обіг такої кількості невідомої чи малопрístupної досі документальної інформації, притому зібрання її під однією, хай і невиправдано, як на такий обсяговий том, тонкою (це закид, ясна річ, видавцям, а не публікаторам) обкладинкою прислужиться як мінімум максимальній об'єктивності наших знань про події, уроки яких у принципі не можуть залишитися незасвоєними.

Ясна річ, пропонується студія не вичерпує проблеми дослідження жахливої трагедії Бабиного Яру. Радше вона лише закладає підвалини якісно нового етапу цих досліджень. Гадаю, пропонується авторами збірника реконструкція місць розстрілу й захоронення нацистами мирних громадян і далі буде предметом наукових дискусій. Сподіваюся лишень, що ці дискусії будуть справді науковими, а не псевдоідеологічними, а подальші томи збірника «Бабин Яр: людина, влада, історія» витримуються на такому ж високому професійному рівні й моральних принципах.

Кр

Бабин яр: человек, власть, история.
Кн. І. — К.: Внешторгиздат Украины, 596 с. (о) + карти + ілюстрації

non/fictio№6

6 Международная Ярмарка интеллектуальной литературы

1 – 5 декабря 2004

Центральный Дом художника

Гость ярмарки – Венгрия

Организатор: Компания «ЭКСПО-ПАРК Выставочные проекты»

119049, Москва, Крымский вал, 10, офис 165.

Тел./факс: (095) 238 45 00/238 4516

E-mail: frost@expopark.ru

<http://www.expopark.ru>

Генеральный информационный спонсор:

Информационная поддержка:

КНИГА — ПОШТОЮ

ВИ ШУКАЄТЕ КНИГУ?

Скористайтесь допомогою служби «Книга — поштою».

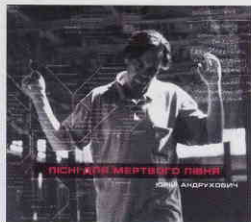
Будь-яку книжку з розміщених на наших сторінках із позначкою Ви можете замовити в нас та отримати на пошті післяплатою.

Для цього треба **надіслати нам замовлення**, в якому обов'язково **вказати**: автора книги, назву книги, назву видавництва.

Адреса для замовлення: ТОВ «Редакція газети «Книжник-review», а/с 135, Київ-70, 04070.

Повний прайс наших книжок Ви також **можете замовити** за адресою:

olga@elitprofi.com.ua або ознайомитися з ним на сайті **www.review.kiev.ua**

13.00 грн

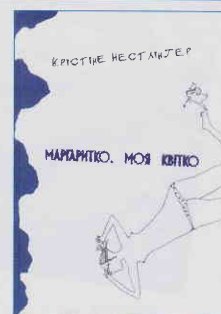
28.00 грн

13.00 грн

13.00 грн

47.00 грн

1. Юрій АНДРУХОВИЧ. Пісні для мертвого півня. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 96 с.(о) (*Рецензії див. С.6-7*)

Майже андеґраундна книжка легенди нівітньої української літератури, оформлена «фірмовим» дизайнером «Лілея-НВ» Оленою Рубановською, містить провокативні поетично-щоденникові сповіді митей, годин і днів пересиченої історичними сучасністю й минувшиною людини. Ця людина вперто називає речі своїми іменами й ніяк не погоджується на умовності, у яких навіть «смерть мусить сприйматися ніби розв'язка». Це — «перша книжка поета», кокетує з чительником анотація.

2. Сава ДАМ'ЯНОВ. Антологія сербської постмодерної фантастики. — Л.: Піраміда, 300 с.(п) (*Рецензії див. також: Кт ч.15-16 '04*)

«Піраміда» дбайливо клопочеться про своїх читачів усіх без винятку смаків. Антологія розрахована на доволі просунутого книголюбця, того, хто хоч раз у житті чув

про звіра-«постмодерна», та ще й зачиненого в комірчину фантастики. Упорядкована Юрієм Винничуком книжка продовжує резонансну видавничу серію «Fest проза».

3. Юрко ПОЗАЯК. Шедеври. — Л.: Піраміда, 144 с.(п) (*Рецензії див. також: Кт ч.17 '04*)

Про цього автора краще не говорити — його краще читати, а ще краще — цитувати. І навіть не доведеться робити посилання, і так буде зрозуміло, що є тільки один мистець, здатний запросто поділитися «наболілим»: «Немає більшої удачі, Коли без комплексу й напруг Поряд з тобою різво скаже Красивий сексуальний друг». Одним словом, рекомендовано до читання дітям і батькам окремо одне від одного.

4. Дмитро ШУРХАЛО. Українська «якбитологія». — Л.: Піраміда, 180 с.(п)

Ці нариси альтернативної історії — пряме підтвердження того, що доля якої-будь країни чи народу часто залежить від випад-

ковости, дрібнички. Уявляєте, якби не було в нашому національному минулому Тараса Шевченка? А якби листопадом 1991 року під час нападу на кандидата в президенти Леоніда Кравчука «заточка» в боці потерпілого спричинила смерть, то що — переміг би Чорновіл? Дізнайтеся про такі «дрібнички» з нового «посібника» з історії.

5. Крістіне НЕСТЛІНГЕР. Маргаритко, моя квітко. — Л.: Піраміда, 388 с.(п)

Уже тої миті, коли книжка потрапляє до рук, знаєш: читатимеш. Запоєм читатимеш цю важеленьку книжчину з простими, майже дитячими малюнками. Авторку понад 100 творів для дітей та підлітків, лавреатки купи літературних конкурсів найкраще характеризують слова міжнародного журі конкурсу ім.Астрід Лінґрен: це справжній антипедагог... Її творам властивий зухвалий гумор, уважна серйозність і спокійна теплота.

А ще, головне, читати її цікаво і дітям, і дорослим!

ІЗ КАТАЛОГУ «КНИГА — ПОШТОЮ»

Назва книжки	Ціна
Г.ЧЕРІНЬ. Святі корови. — К.: Юніверс	10,00
Г.ГАЙОВИЙ. Бліда логанка, або презумція невинності. — К.: Юніверс	11,00
Ю.КРИСТЕВА. Полілог. — К.: Юніверс	36,00
Р.АРОН. Етапи розвитку соціологічної думки. — К.: Юніверс	38,00
І.КАНТ. Рефлексії до критики чистого розуму. — К.: Юніверс	29,50
Є.КОНОНЕНКО. Повії теж виходять заміж. Новели. — Л.: Кальварія	25,00
В.КОЖЕЛЯНКО. Срібний павук. — Л.: Кальварія	25,00
Сповідь киянина еротомана. — Л.: Кальварія	14,00
П.ЯЦЕНКО. Повернення придурків. — Л.: Кальварія	25,00
Ю.ЗАВГОРОДНИЙ. Іду проти себе. — Л.: Кальварія	25,00
Л.ДЕРЕШ. Поклоніння ящірці. — Л.: Кальварія	14,00
О.КАЧУК. Правік та інші часи. — Л.: Кальварія	25,00
А.ПААСІЛІННА. Виючий мірошник. — Л.: Кальварія	25,00
Т.ПРОХАСЬКО. Лексикон таємних знань. — Л.: Кальварія	14,00
Е.БЕРДЖЕС. Механічний апельсин. — Л.: Кальварія	25,00

КНИГИ ЦЬОГО ЧИСЛА

Назва книжки	Ціна
Юрій АНДРУХОВИЧ. Пісні для мертвого півня. — Івано-Франківськ: Лілея-НВ	13,00
Джордж Гордон БАЙРОН. Твори. — К.: Дух і Літера	11,00
Юрій ХОРУНЖИЙ. Любов маєш — маєш згоду. — К.: КМ Академія	22,50
Зенон КОГУТ. Коріння ідентичності. Студії з ранньомодерної та модерної історії України. Сер. «Критичні студії». — К.: Критика	24,00
Атлас світу. — К.: Картографія	87,00
Світової поезії світ. Програмні твори. / Упорядкування, передмова та біографічні довідки Богдана Чайковського. — К.: Обереги	16,50
Олександр МАТІЙКО. Поток: Поезії. — К.: Нора-принт	11,00
Офіційна Україна сьогодні: Інформація станом на 7 груд. 2003 р. — К.: К.І.С	92,50
Юлія КРИСТЕВА. Полілог. — К.: Юніверс	36,00
Гендерна перспектива. — К.: Факт	14,00

30 вересня

«Уся справа поставлена в Росії фальшиво власне через те, що її перенесено з ґрунту загально-культурного на національний»

Михайло ДРАГОМАНОВ

1614 Укладено угоду між козацькою старшиною й польськими комісарами, що передбачала обмеження козацьких прав. Зокрема, реєстрові козаки повинні були нести сторожову службу й жити лише на Запорозжжі.

1841 У Гадячі в родині збіднілого дворянина козацького походження народився український історик та громадський діяч Михайло Драгоманов. Під час перебування у Києві очолював «Громаду», згодом названу Старою, за що потрапив під негласний нагляд поліції. Аби уникнути арешту, виїхав за кордон, де почав видавати журнал «Громада». Наприкінці життя сповідував соціалістичні переконання, які варто назвати передусім етичними, бо понад усе для нього було прагнення соціальної справедливості. Заперечував марксистську теорію як помилкову, нездійсненну й шкідливу для українського політичного життя.

1896 Народився український композитор та диригент, один із засновників ансамблю гуцульської пісні й танцю, автор оперети «Гуцулка Ксеня» Ярослав Барнич.

1899 Народився український журналіст (газета «Селянська правда») та письменник (член літгрупування «Плуг») Андрій Панів. Розстріляний за вироком трійки УНКВС у 1937-у.

1914 А ці рядки — відгук на події Першої світової — Владислав Ходасевич написав 90 років тому:

*У людей война. Но к нам в подполье
Не дойдет ее кровавый шум.
В нашем круге — вечно богомолье,
В нашем мире — тихое раздолье
Благотатных и смиренных дум.*

*Я с последней мышью полевою
Вечно брат. Чужда для нас война, —
Но Господь да будет над тобою,
Снежная суровая страна!..*

1925 ВУЦВК та РНК УСРР ухвалили постанову про державну пресу.

1945 Народився український актор, режисер та драматург Костянтин Кошевський — один із фундаторів Київського театру ім.І.Франка, на сцені якого він зіграв близько 100 ролей.

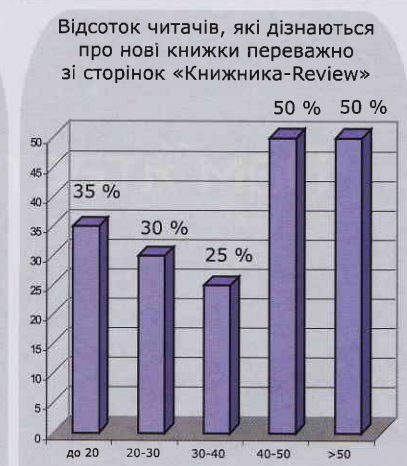
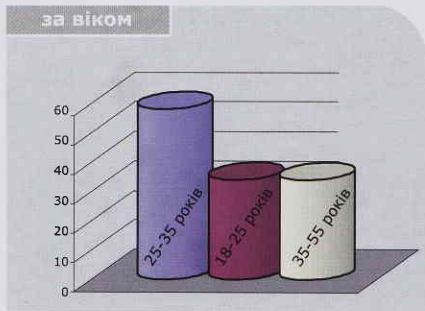
1982 Палата представників Конґресу США ухвалила резолюцію №18, якою засуджувала ліквідацію Української православної та католицької церков.

«КНИЖНИК-КАЛЕНДАР»

НАШ ЧИТАЧ

За даними соціологічного опитування, здійсненого під час X Форуму видавців у Львові (вересень 2003)

Аудиторія читачів журналу «Книжник-review»

ЦІНИ НА РЕКЛАМУ Кр ЗНИЖЕНО

»» Кольорові шпальти

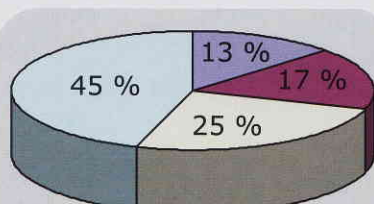
1-ша сторінка обкладинки	1500
2-га сторінка обкладинки	1200
1/2 шпальти	700
3-тя сторінка обкладинки	1000
1/2 шпальти	600
4-та сторінка обкладинки	1200
1/2 шпальти	700
Внутрішні шпальти	900
1/2 шпальти	500
1/4 шпальти	300
1/6 шпальти	200
Центральний розгорт (дві шпальти)	1850

»» Двоколірні шпальти

Розміщення зображення обкладинки книги	1 шпальти	550
з короткою анотацією на сторінках «Книжка-поштою» - 70 грн.	1/2 шпальти	350
	1/4 шпальти	200
	1/6 шпальти	120

Вартість (грн.) з ПДВ*

СХЕМА ПОШИРЕННЯ ЖУРНАЛУ

- Індивідуальна передплата
- Роздріб
- Бібліотека
- Цільова розсилка

ПЕРЕВАГИ

Кольорова реклама на обкладинці і вклейках формує респектабельний імідж фірми, свідчить про її готовність до співпраці з новими клієнтами, робить ваші книжки упізнаваними для продавців, покупців і читачів.

ЗНИЖКИ З ОПЛАТИ

- 2-х публікацій - 5 %
- 3-х публікацій - 10 %
- 4-5-ти публікацій - 15 %
- 6-ти та більше - 20 %

Тел. \ факс: 416-05-57

e-mail: gb@elitprofi.com.ua

*Ціни вказано без урахування податку на рекламу

Кр

Пам'ятаєте, яке сьогодні число? Ні?
Забули?

Неважливо, головне –
передплата ніколи не закінчується

102

21644
наш індекс